
Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Zlatá cesta, o. p. s.

Období: 2014 – 2020

Autor: tým MAS Zlatá cesta, o. p. s.

a

Západočeské univerzity v Plzni

Fakulta ekonomická

Středisko pro výzkum regionálního rozvoje

Obsah

Úvod	6
1. Základní informace	7
1.1 Identifikace společnosti a její orgány	8
1.2 Popis místního partnerství a jeho orgánů	11
1.3 Historie a zkušenosti s rozvojem území	17
1.4 Odpovědnost za realizaci SCLLD	22
1.5 Personální a materiální zdroje MAS	22
1.6 Příprava a tvorba SCLLD	26
Analytická část	30
1. Úvod	30
2. Přírodní poměry	30
2.1 Reliéf	30
2.2 Geologická stavba	30
2.3 Klimatické poměry	31
2.4 Hydrologické poměry	31
2.5 Ekologická stabilita krajiny	32
3. Obyvatelstvo	32
3.1 Vývoj počtu obyvatel a domovního fondu	32
3.2 Dynamika obyvatelstva	35
3.3 Struktura obyvatelstva (věková, vzdělanostní, národnostní)	35
3.4. Sociálně vyloučené lokality	38
4. Ekonomika, trh práce, podnikání	39
4.1 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost	39
4.2. Sociální podnikání	42
5. Doprava	44

5.1 Silniční doprava	45
5.2 Železniční doprava.....	48
5.3 Dopravní obslužnost.....	49
5.4 Ostatní druhy dopravy.....	52
6. Občanská vybavenost a služby	53
6.1 Školství.....	53
6.2 Sociální zařízení a sociální služby	55
6.3 Zdravotnictví.....	57
6.4 Kultura	58
6.5 Vybavenost pro sport a volný čas	59
6.6 Ostatní vybavenost obcí	59
7. Potenciál kulturního a přírodního dědictví pro ekonomický rozvoj území	60
8. Technická vybavenost	62
8.1 Zdroje elektrické energie.....	62
8.2 Zemní plyn	63
8.3 Zásobování teplem	63
8.4 Nakládání s odpadem	63
8.5 Vodní zdroje	63
8.6 Telekomunikační sítě, rádiové a televizní vysílání.....	64
9. Životní prostředí.....	65
9.1 Odpadové hospodářství	65
9.2 Ochrana ovzduší	65
9.3 Ochrana vod	65
9.4 Ekologické zátěže	66
9.5 Ochrana půdy	66
9.6 Retenční schopnost krajiny	68
9.7 Zeleň v krajině a sídlech	68

9.8 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO)	68
9.9 CHKO Český les	69
10. Život v obcích.....	69
11. Výsledky dotazníkového šetření v obcích území působnosti MAS Zlatá cesta	70
12. Analýza problémů a potřeb.....	72
12. Celkové zhodnocení rozvojových předpokladů.....	79
13. Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb.....	81
Strategická část	89
1. Definování VIZE	89
2. Definování MISE	89
2.1 Strategická východiska a cíle	89
2.2 Specifické cíle rozvoje území MAS a opatření k jeho podpoře	91
3. Integrovaní prvky strategie	98
4. Inovativní prvky strategie.....	99
5. Zmapování relevantních strategií na místní, krajské a národní úrovni, které mají dopad na území MAS	99
5.1 Program rozvoje města Tachova 2014-2020.....	99
5.2 Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+ (2014-2020)	100
6. Vazba na národní rozvojové priority obsažené v navrhovaných operačních programech.....	102
6.1 Integrovaný regionální operační program (IROP)	102
6.2 OP Životní prostředí	102
6.3 Program rozvoje venkova.....	103
6.4 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	103
6.5 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	103
6.6 OP Zaměstnanost	104
6.7 OP Doprava.....	104
6.8 OP Technická pomoc	104

6.9 Program příhraniční spolupráce ČR- Bavorsko.....	104
6.10 Průnik specifických cílů MAS a operačních programů.....	105
3. Akční plán	107
3.1 Programový rámec IROP	111
3.2 Programový rámec OPZ.....	122
3.3 Programový rámec PRV.....	132
4. Vazba na horizontální témata	143
Implementační část	144
1. Postupy.....	144
1.2 Konzultace	144
1.3 Administrace podpory projektů	145
2. Animační aktivity	148
3. Projekty realizované MAS	148
4. Monitoring a evaluace realizace SCLLD.....	149
Použité zdroje a literatura.....	150
Přílohy:	154

Úvod

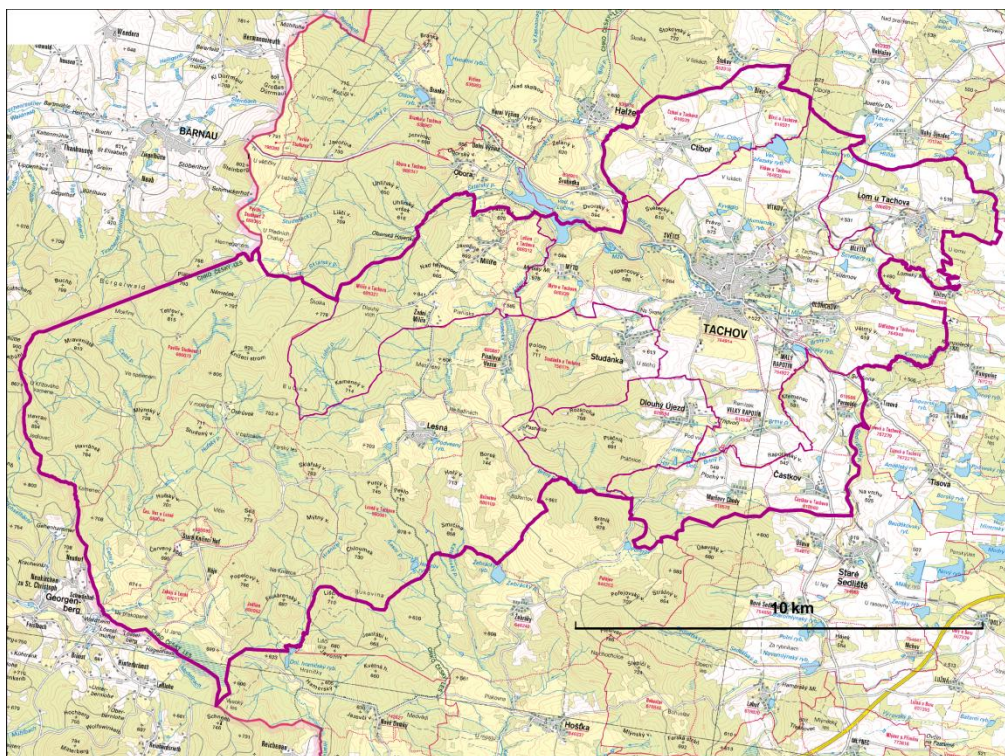
Tato strategie komunitně vedeného místního rozvoje je dokument vypracovaný Místní akční skupinou Zlatá cesta, o. p. s. pro území její působnosti na období EU 2014-2020. Ve strategii jsou, v souladu se směřováním Evropy 2020, Společným strategickým rámcem a na základě definovaných národních priorit, stanoveny cíle a priority pro její naplňování s respektováním návazností na ostatní, vertikální i horizontální, strategie rozvoje tohoto území. Zpracovatelé strategie se při její tvorbě řídili doporučujícím Manuálem tvorby SCLLD pro programové období 2014-2020 Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Strategie byla vypracována za účasti místních partnerů z veřejného i soukromého sektoru (obce, podnikatelé, neziskové organizace, zemědělci, externí odborníci z akademické sféry), v souladu s principem LEADER, a se zapojením občanské společnosti a místních ekonomických subjektů do její tvorby, v souladu s metodou komunitně vedeného místního rozvoje, a to formou dotazníkového šetření a veřejného projednávání strategie.

Strategie je založena na analýze současné sociální a ekonomické situace a potřeb území města Tachov a obcí Ctiboř, Částkov, Dlouhý Újezd, Lesná, Lom u Tachova a Milíře, na jejichž základě jsou stanoveny priority pro podporu v letech 2014 - 2020. Důraz je kladen na výsledky, které budou monitorovány prostřednictvím indikátorů a vyhodnocovány dle Evaluačního plánu.

1. Základní informace

Místní akční skupina (dále MAS) je nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy, které spolupracuje na rozvoji venkova a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. Strategie místního rozvoje na období EU 2014-2020 je jednou z podmínek pro čerpání dotací na její realizaci místními subjekty veřejné i soukromé sféry.

Území MAS Zlatá cesta se rozkládá na západě České republiky, v Plzeňském kraji v ORP Tachov při hranici s Německem, konkrétně se spolkovou zemí Bavorsko. Tuto místní akční skupinu tvoří z administrativního hlediska město Tachov a šest venkovských obcí: Ctiboř, Částkov, Dlouhý Újezd, Lesná, Lom u Tachova a Milíře. Území MAS Zlatá cesta má celkovou rozlohu 178,218 km². V roce 2014 žilo na tomto území 14760 obyvatel.

Obrázek 1: Území MAS Zlatá cesta, o. p. s.

1.1 Identifikace společnosti a její orgány

Název:	MAS Zlatá cesta, o.p.s.
Právní forma:	obecně prospěšná společnost
Založení:	22. 5. 2006
Zapsáno:	v rejstříku obecně prospěšných společností vedený Krajským soudem v Plzni, oddíl O, vložka 99
Sídlo:	Pivovarská 281, 347 01 Tachov
IČ:	279 60 820
Bankovní spojení:	210324687/0300, ČSOB
Statutární zástupce:	PaedDr. Vladislav Krumer, ředitel
E-mail:	mas@zlatacesta.cz
Tel.:	+420 373 700 805
Mobil:	+420 727 844 268
Web:	www.zlatacesta.cz

Společnost poskytuje tyto služby:

Obecně prospěšné služby

- Podpora rozvoje subjektů na venkově
- Podpora péče o krajinu, sídlo, kulturní a přírodní dědictví
- Realizace metody Leader
- Podpora multifunkčního zemědělství
- Rozvoj neziskového sektoru
- Rozvoj lidských zdrojů venkovských oblastí
- Poskytování sociálních služeb
- Spolupráce s orgány veřejné správy ČR, orgány EU
- Spolupráce s domácími i zahraničními subjekty ve prospěch rozvoje regionu
- Koordinace projektů zaměřených na rozvoj regionu
- Vzdělávací, informační a konzultační služby pro podporu rozvoje regionu

Doplňková činnost

- Velkoobchod a maloobchod
- Ubytovací služby

- Pronájem a půjčování věcí movitých
- Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
- Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
- Provozování kulturních, kulturně- vzdělávacích zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí
- Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím
- Překladatelská a tlumočnická činnost
- Provozování tělovýchovných zařízení a organizování sportovní činnosti

Orgány společnosti

Zřizovacím dokumentem MAS Zlatá cesta, o.p.s. je zakládací smlouva ze dne 6. 6. 2006, která byla naposledy aktualizovaná 7. 10. 2014 v souvislosti s vytvořením organizační složky společnosti (MAS - místní partnerství).

Zakladatelé společnosti k 7. 10. 2014:

1. Zakladatel IČ: se sídlem	Město Tachov 002 60 231 Hornická 1695, 347 01
2. Zakladatel IČ: se sídlem	Obec Milíře 005 73 639 Milíře 140, 347 01
3. Zakladatel IČ: se sídlem	Obec Lesná 002 59 969 Lesná 1, 347 01
4. Zakladatel IČ: se sídlem	Obec Částkov 005 73 779 Částkov 57, 347 01
5. Zakladatel IČ: se sídlem	Regionální vzdělávací a informační středisko, příspěvková organizace 712 34 608 Školní 1094, 347 01 Tachov
6. Zakladatel IČ: se sídlem	Kotec, o. p. s. 266 48 415 Nádražní náměstí 299, 353 01 Mariánské Lázně
7. Zakladatel IČ:	BLOND BREEDING Žebráky, spol. s r. o. 453 51 295

se sídlem	Žebráky 125, Farma Žebráky, 348 06 Přimda
8. Zakladatel	AGROČAS pozemky, spol. s r. o.
IČ:	263 71 618
se sídlem	Částkov 1, 347 01
9. Zakladatel	Lučina-Studánka, spol. s r. o.
IČ:	626 19 527
se sídlem	Studánka 166, 347 01
10. Zakladatel	Dům dětí a mládeže Tachov
IČ:	003 77 813
se sídlem	Školní 1638, 347 01 Tachov
11. Zakladatel	RAZKA, s. r. o.
IČ:	252 37 993
se sídlem	nám. Republiky 86, 347 01 Tachov
12. Zakladatel	RNDr. Pavel Popov
IČ:	167 27 991
se sídlem	Želivského 1752, 347 01 Tachov
13. Zakladatel	TERRA TACHOVIA, občanské sdružení
IČ:	266 55 217
se sídlem	Máchova 1651, 347 01 Tachov
14. Zakladatel	MUDr. Tomáš Sluka
RČ:	6011280044
bytem	Lesní 1583, 347 01 Tachov

Rozhodovacím orgánem společnosti je tříčlenná **Správní rada:**

- Pavel Bluma – předseda,
- Ing. Helena Červinková – člen,
- Mgr. Alexandra Hrušková – člen.

Její členové jsou jmenováni zakladateli společnosti. Schvaluje rozpočet, řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu společnosti, předmět doplňkových činností, rozhoduje o zrušení společnosti. Funkční období členů Správní rady je tříleté, opakované zvolení je možné. K jejímu jednání je zván ředitel společnosti.

Kontrolním orgánem společnosti je tříčlenná **Dozorčí rada:**

- Alena Kořínková – předseda
- Kamil Jirka – člen

- Anna Kozová - člen

Členy Dozorčí rady jmenují zakladatelé společnosti. Funkční období členů Dozorčí rady je tříleté, opakované zvolení je možné. Dozorčí rada dohlíží na dodržování stanovených postupů a zásad včetně interních předpisů a sleduje naplňování usnesení správní rady, přezkoumává řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu společnosti. Nejméně jednou ročně podává zprávu řediteli a Správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti. Dozorčí rada je oprávněna nahlížet do účetních knih, svolat mimořádné jednání Správní rady, členové Dozorčí rady mají právo účastnit se jednání Správní rady a musí jim být uděleno slovo, pokud o ně požádají. Dozorčí rada je povinna upozornit ředitele a Správní radu na porušení zákonů, ustanovení zakládací smlouvy nebo statutu, na ne hospodárné postupy, popřípadě na další nedostatky v činnosti společnosti. Dozorčí rada je oprávněna stanovit řediteli nebo Správní radě lhůtu ke zjednání nápravy. Není-li náprava zjednána, Dozorčí rada neprodleně informuje o zjištěných nedostatcích zakladatele.

Statutárním zástupcem společnosti je **Ředitel**:

- PaedDr. Vladislav Krumer,

který byl dne 21. března 2011 do této funkce jmenován Správní radou. Řídí činnost společnosti a jedná jejím jménem, svoji funkci vykonává na základě smluvního vztahu se společností, jmenuje je a odvolává Správní rada. Ředitel nemůže být členem Správní rady ani Dozorčí rady společnosti, je však oprávněn zúčastňovat se jejich jednání s hlasem poradním.

1.2 Popis místního partnerství a jeho orgánů

Aby společnost MAS Zlatá cesta naplnila podmínky pro realizaci SCLLD v období EU 2014+, došlo dne 7. 10. 2014 na jednání zakladatelů ke změně zakládací smlouvy a vytvoření organizační složky společnosti. Organizační složkou společnosti pro realizaci metody LEADER je **platforma místního partnerství** (dále jen „**MAS**“), která má vlastní nejvyšší, rozhodovací, kontrolní a výběrový orgán.

Nejvyšší orgán MAS – Valná hromada MAS

Nejvyšším orgánem MAS je **Valná hromada MAS**, která sdružuje všechny partnery na základě smlouvy se společností, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49% hlasovacích práv. Valnou hromadu MAS svolává a řídí předseda Programového výboru MAS, nebo jím pověřený člen, minimálně jedenkrát ročně na návrh Programového výboru MAS, Monitorovacího výboru MAS nebo na základě požadavku minimálně 1/5 členů Valné hromady MAS.

Partneři MAS tvoří zájmové skupiny, které jsou cíleně zaměřené na určitou problematiku SCLLD. Příslušnost k dané zájmové skupině definuje partner MAS podle své převažující činnosti. Partner MAS může být příslušný pouze k jedné zájmové skupině. MAS vymezila tyto zájmové skupiny v souladu s SCLLD:

- **Místní rozvoj**
- **Podnikání, zaměstnanost a sociální služby**
- **Zemědělství**
- **Ochrana přírody, sport a cestovní ruch**
- **Kultura, vzdělávání a občanské aktivity**

Seznam Partnerů MAS Zlatá cesta

č.	název/jméno	IČ	sídlo/adresa	sektor	zájmová skupina
1	AGROČAS pozemky spol. s r. o.	26371618	Částkov 1, 348 01	soukromý	Zemědělství
2	BLOND BREEDING Žebráky, spol. s r. o.	4531295	Žebráky 125, 348 06	soukromý	Zemědělství
3	Pavel Bluma	6801301782	Tachov, Smetanova 825, 347 01	soukromý	Ochrana přírody, sport a cest. ruch
4	Zdeněk Černý	46803017	Tachov, K. H. Borovského 520, 347 01	soukromý	Ochrana přírody, sport a cest. ruch
5	Ing. Helena Červinková	7054183840	Lesná 164, 347 01	soukromý	Místní rozvoj
6	Divadelní spolek KOMEDYJANTI	70900655	Tachov, Hornická 1695, 347 01	soukromý neziskový	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
7	Dům dětí a mládeže	0377813	Tachov, Školní 1638, 34701	veřejný	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
8	FLEA s. r. o.	28049802	Tachov, Vilémovská 1602, 347 01	soukromý	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby
9	Gymnázium Tachov	70842566	Tachov, Pionýrská 1370, 347 01	veřejný	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
10	Kateřina Holetová	7951102170	Pernolec 3, 348 01	soukromý	Místní rozvoj
11	KETNET s. r. o.	26330326	Tachov, Vilémovská 1602, 347 01	soukromý	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby

12	KOTEC o. p. s.	26648415	Mariánské Lázně, Nádražní náměstí 299, 353 01	soukromý neziskový	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby
13	Křesťanské Tachovsko	01466267	Tachov, Bělojarská 1465, 347 01	soukromý neziskový	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
14	Lučina-Studánka spol. s r. o.	62619527	Studánka 166, 347 01	soukromý	Zemědělství
15	Město Tachov	00260231	Tachov, Hornická 1695, 347 01	veřejný	Místní rozvoj
16	MCH ANGUS s. r. o.	25210891	Maršovy Chody č.ev.1, 348 01	soukromý	Zemědělství
17	Muzeum Českého lesa v Tachově, p. o.	00076716	Tachov, tř. Míru 447, 347 01	veřejný	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
18	Občanské sdružení Pernolec	27059065	Pernolec 39, 348 01	soukromý neziskový	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
19	Oblastní spolek ČČK Tachov	00426032	Tachov, Bělojarská 1541, 347 01	soukromý neziskový	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby
20	Obec Ctiboř	00868841	Ctiboř 70, 347 01	veřejný	Místní rozvoj
21	Obec Částkov	00573779	Částkov 49, 347 01	veřejný	Místní rozvoj
22	Obec Dlouhý Újezd	00573761	Dlouhý Újezd 170, 347 01	veřejný	Místní rozvoj
23	Obec Lesná	00259969	Lesná 1, 347 01	veřejný	Místní rozvoj
24	Obec Lom u Tachova	00573752	Lom u Tachova 35, 34701	veřejný	Místní rozvoj
25	Obec Milíře	00573639	Milíře 140, 347 01	veřejný	Místní rozvoj
26	Dr. Popov s. r. o.	26324881	Planá, Plzeňská 857	soukromý	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby
27	Pravoslavná církevní obec v Milířích	26520885	Tachov, Bělojarská 1465, 347 01	soukromý neziskový	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
28	První pěší .cz	22817964	Tachov, Jana Ziky 1734, 347 01	soukromý neziskový	Ochrana přírody, sport a cest. ruch
29	RAZKA s. r. o.	25237993	Tachov, nám. Republiky 86, 347 01	soukromý	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby

30	REVIS, p. o.	71234608	Tachov, Školní 1094, 347 01	veřejný	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
31	Správa CHKO Český les	62933591	Přimda, Nám. Republiky 110, 348 06	veřejný	Ochrana přírody, sport a cest. ruch
32	SKI klub Zlatý potok	48326771	Tachov, Pobřežní 1656, 347 01	soukromý neziskový	Ochrana přírody, sport a cest.ruch
33	MUDr. Tomáš Sluka	6011280044	Tachov, Lesní 1583, 347 01	soukromý	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby
34	TaNET West s. r. o.	26378191	Planá, Plzeňská 857, 348 15	soukromý	Podnikání, zaměstnanost a soc. služby
35	TERRA TACHOVIA	26655217	Tachov, Máchova 1651, 347 01	soukromý neziskový	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
36	Petra Tikalová	7652045973	Tachov, Bělojarská 1453, 347 01	soukromý	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
37	ZO ČZS "Šmoulínky" Pernolec	68833369	Pernolec 39, 348 01	soukromý neziskový	Kultura, vzdělávání a občanské aktivity
38	Helena Žežulková	10354824	Tachov, Lesná 160, 347 01	soukromý	Zemědělství

Valná hromada MAS:

- a) zodpovídá za distribuci veřejných prostředků a provádění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v území působnosti MAS,
- b) volí členy orgánů MAS, stanovuje počet jejich členů v souladu s právním řádem, jejich působnost a pravomoci, způsob jednání, volby a odvolávání,
- c) rozhoduje o přijetí nebo vyloučení partnera MAS,
- d) schvaluje Strategii komunitně vedeného místního rozvoje, způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů,
- e) schvaluje výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS,

- f) schvaluje rozpočet MAS.

Rozhodovací orgán MAS - Programový výbor MAS

Programový výbor MAS má devět členů:

- Muzeum Českého lesa, p. o.,
- Ing. Helena Červinková,
- Flea s. r. o.,
- Blond Breeding Žebráky, spol. s r. o.,
- První pěší. cz,
- CHKO Český les,
- Pravoslavná církevní obec v Milířích,
- Revis, p. o.,
- OS Pernolec.

Funkční období Programového výboru MAS je tříleté, opakované zvolení je možné.

Členství v Programovém výboru MAS je neslučitelné s členstvím v Monitorovacím výboru MAS a Výběrové komisi MAS.

Členy Programového výboru MAS volí Valná hromada MAS z řad partnerů MAS, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49% hlasovacích práv.

Programový výbor MAS rozhoduje v těchto věcech:

- a) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD,
- b) schvaluje výzvy k podávání žádostí,
- c) vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu Výběrové komise MAS,
- d) svolává Valnou hromadu MAS minimálně jedenkrát ročně.

Kontrolní orgán MAS - Monitorovací výbor MAS

Monitorovací výbor MAS je tříčlenný:

- Město Tachov
- Divadelní spolek Komedijanti
- Agročas pozemky spol. s r. o.

Funkční období členů Monitorovacího výboru MAS je tříleté, opakované zvolení je možné.

Členství v Monitorovacím výboru MAS je neslučitelné s členstvím v Programovém výboru a Výběrové komisi téže MAS.

Členy Monitorovacího výboru MAS volí Valná hromada MAS z řad partnerů MAS.

Monitorovací výbor MAS

- a) projednává výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS,
- b) nejméně jedenkrát ročně podává zprávu Valné hromadě MAS o výsledcích své kontrolní činnosti,
- c) dohlíží na to, že MAS vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- d) kontroluje metodiku způsobu výběru projektů a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS,
- e) zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

Monitorovací výbor MAS je oprávněn:

- a) nahlížet do účetních knih a jiných dokladů Společnosti týkající se činnosti MAS a kontrolovat tam obsažené údaje,
- b) svolávat mimořádné jednání Valné hromady a Programovacího výboru MAS, jestliže to vyžadují zájmy MAS.

Členové Monitorovacího výboru MAS jsou oprávněni účastnit se jednání Programového výboru a Výběrové komise MAS, musí jim být uděleno slovo, pokud o ně požádají.

Výběrový orgán MAS - Výběrová komise MAS

Výběrová komise je výběrovým orgánem MAS a je devítičlenná:

- Miroslav Křížek (Dlouhý Újezd)
- Kateřina Holetová
- Mgr. Irena Volkovinská (Gymnázium)
- Mgr. Monika Farkašová (Kotec)
- Mgr. Jitka Uhlíková (Lesná)
- Helena Žežulková
- Jan Junek (MCH Angus)
- Jaroslav Matas (DDM)
- Pavel Bluma

Členové jsou voleni Valnou hromadou MAS ze subjektů, které na území MAS prokazatelně místně působí, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49% hlasovacích práv. Členství ve výběrové komisi MAS je

neslučitelné s členstvím ve správní nebo dozorčí radě téže MAS. Dobu mandátu členů výběrové komise určuje Valná hromada MAS na maximálně jeden rok, opakované zvolení je možné.

- Výběrová komise provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů Strategie komunitně vedeného místního rozvoje.

Kancelář MAS

Je administrativním zázemím MAS, vede ji vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD, který je v pracovně právním vztahu se společností. Od 1. ledna 2015 vykonává tuto funkci, na základě schválení Programovým výborem MAS, Ing. Gabriela Macková, která byla do konce roku 2014 manažerem realizace Strategického plánu Leader.

1.3 Historie a zkušenosti s rozvojem území

V roce 2006 se skupina aktivních zástupců obcí, podnikatelů a neziskového sektoru rozhodla založit MAS a jako formu zvolili obecně prospěšnou společnost. Zakladatelé se dohodli spolupracovat na principu partnerství, rovné příležitosti a udržitelného rozvoje s uplatňováním metody LEADER, při respektování a posilování regionálních specifik venkovského příhraničního regionu v CHKO Český les. Motivem spolupráce se stala historická středověká Zlatá cesta, díky které se region ve středověku rozvíjel. Na této myšlence byl postaven vznik MAS s účelem spojit aktivní subjekty a pro region a získat dotační prostředky na realizaci rozvojové strategie.

První iniciativa pro vznik vzešla z přípravného výboru, který se konal v květnu roku 2006. Zakládací smlouvu společnosti tehdy uzavřelo 16 zakladatelů. Místní akční skupina Zlatá cesta, o.p.s. byla zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Plzni, dne 7. 8. 2006. Od té doby byly uzavírány partnerské smlouvy s dalšími subjekty:

Tabulka 1: Vývoj počtu partnerů MAS Zlatá cesta v letech 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet partnerů	17	23	27	30	32	32	36	38

Hlavní myšlenkou, která stála za vznikem MAS, byl rozvoj aktivit pro zkvalitňování života obyvatel i návštěvníků regionu. Název Zlatá cesta vychází z tradičního historického pojmu regionu – obchodní stezka s názvem Zlatá cesta procházela územím tachovského regionu přes Bärnau a dále na západ.

Následující rok po založení byl pro MAS Zlatá cesta rokem poměrně náročným. Byla zpracována a schválena rozvojová strategie a podána žádost o dotaci na její realizaci z programu LEADER ČR 2007. Projekt MAS uspěl a Zlatá cesta získala prostředky, díky nimž mohla podpořit sedm projektů žadatelů z území celkovou částkou přibližně 1,5 mil. Kč.

Během roku 2008 byl vypracován Strategický plán LEADER s názvem „Společnou cestou k prosperitě“, který byl v říjnu 2008 předložen spolu s žádostí o dotaci v rámci osy IV. LEADER z Programu rozvoje venkova na období 2007 – 2013. V prvním kole žádost neuspěla, MAS Zlatá cesta byla vybrána k podpoře z výše uvedeného programu až dodatečně spolu s dalšími jedenatřiceti místními akčními skupinami ve skupině MAS 32+.

Dne 24. 8. 2009 byla podepsána Dohoda o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova mezi MAS Zlatá cesta a Státním zemědělským intervenčním fondem, poskytovatelem dotace. Alokovaná částka pro rok 2009 byla přibližně tři miliony korun. O několik dní později, 24. 8. 2009 vyhlásila MAS Zlatá cesta první Výzvu k předkládání žádostí o dotaci z výše uvedeného programu.

Do konce programového období 2007-2013 vyhlásila MAS Zlatá cesta, o. p. s. celkem 7 výzev, na které navazovaly semináře pro žadatele. Od roku 2007 bylo MAS vybráno k podpoře celkem 43 projektů dotacemi ve výši 15,5 mil. Kč. Jednalo se hlavně o opravy a budování infrastruktury, víceúčelových hřišť, kulturních památek nebo pořízení komunální a zemědělské techniky. Žadateli byli jak subjekty veřejného sektoru, tak neziskové organizace a podnikatelé z území působnosti.

Od roku 2010 sídlí MAS Zlatá cesta, o.p.s. v rekonstruované budově komunitního centra v Pivovarské ulici v Tachově (obr. č. 2).

Obrázek 2: Objekt Komunitního centra v Tachově- sídlo MAS Zlatá cesta, o. p. s.

Začátkem roku 2010 byl vypracován projekt na zřízení **Tachovského klubu otevřených dveří** se sídlem rovněž v této budově, který by personálně, programově i organizačně

společnost MAS Zlatá cesta dosud zajišťuje. Realizace projektu byla v roce 2010 poprvé podpořena dotací 50.000,-Kč od Plzeňského kraje. Od té doby Plzeňský kraj podporuje TKOD každým rokem. Na činnost klubu každoročně přispívá také město Tachov. V dubnu a květnu 2010 probíhaly práce na úpravě vnitřních prostor a technickém zajištění klubu. Zároveň byla spuštěna informační kampaň, díky níž byla o zřízení klubu informována veřejnost a všechna školská zařízení ve městě a okolí. Slavnostní otevření klubu proběhlo dne 1. 6. 2010, symbolicky na Den dětí. Návštěvnost se každoročně pohybuje kolem 5 tis. dětí za rok. Tachovský klub je otevřený pro všechny děti ve věku 6 – 15 let a to každý všední den od 12.30 do 17.00 hod. Během letních prázdnin je nabídka klubu rozšířena o příměstské tábory rozsahu několika týdenních turnusů. V době od 9.00 do 14.00 hod. jsou pro děti připraveny táborové aktivity (poznávací, sportovní, výtvarné či přírodovědné soutěže a hry, návštěvy sportovních zařízení a jednodenní výlety). Klub má k dispozici hernu, kuchyňku a venkovní prostory.

Od října 2010 začala MAS Zlatá cesta pořádat pravidelné **farmářské trhy**, zaměřené na prodej zboží lokálních výrobců. Farmářské trhy si během krátké doby získaly mezi místními obyvateli velkou oblibu.

Následujícího roku založila MAS ve spolupráci s občanským sdružením Komunitní aktivity Tachovska **Rodinné centrum KATka**. Také tato instituce má své sídlo v budově komunitního centra. Rodinné centrum slouží rodinám s malými dětmi k setkávání a společnému aktivnímu trávení volného času. Pořádají se zde kulturně společenské či vzdělávací akce, soutěže či bazárky dětského oblečení.

Od roku 2014 jsme se podíleli na realizaci projektu spolupráce **Venkov Plzeň – Odhalujeme industriální stopy Plzeňska** financovaného v rámci opatření IV. 2.1 PRV. Vedoucím partnerem projektu byla MAS Český západ – místní partnerství, o. s., partnerem jsou MAS Zlatá cesta o. p. s., MAS Radbuza, o. s. a MAS Světovina o. p. s. Doba realizace projektu byla leden 2014 – červen 2015. Cílem projektu bylo podpořit povědomí o lokální historii, lokální vazby a soudržnost obyvatel venkovských regionů Plzeňského kraje. V rámci projektu jsme zmapovali industriální památky v regionu, které jsou zveřejněny v brožuře s mapkou, která je společným výstupem zúčastněných MAS. Na konci dubna se v prostorách hlavního nádraží v Plzni uskutečnila dvoudenní výstava Venkovské miniEXPO, kde jsme prezentovali čtyři industriální zajímavosti Tachovska (přehrada Lučina, Arnoštova leštírna, DELTA a rozhledna Havran). Výstavu o jízdárně Jízdárna Světce – historie/současnost/budoucnost, která se skládá ze šesti výstavních panelů a modelu jízdárny jsme představili veřejnosti v prostorách jízdárny 31. 5. 2014, byla otevřena do konce září 2014. Výstavu jsme prezentovali také u příležitosti Dne Českého lesa. Na konci srpna 2014 jsme se již podruhé prezentovali na výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích, a v září jsme se zúčastnili výstavy Venkovské miniEXPO aneb oslava kutilství, která proběhla v Plzni v prostorách TJ

Lokomotiva. Dne 1. října 2014 byla zahájena výstava s názvem Od pivovaru ke komunitnímu centru, která byla dva měsíce umístěna v prostorách KATu. Výstava se skládala ze šesti výstavních panelů. Při vernisáži běžela smyčka z fotografií, dokumentů a videí týkajících se proměny industriální zóny v historickém centru Tachova.

Další projekt, jehož realizaci v roce 2014 MAS Zlatá cesta, o. p. s. realizovala je **Regionální destinační management venkovského cestovního ruchu ZLATÁ CESTA**, který byl financován z programu přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013, prioritní osa I. Vedoucím partnerem projektu byla MAS Zlatá cesta, o. p. s., hlavním partnerem na bavorské straně - Via Carolina, e. V., občanské sdružení se sídlem v historickém parku v Bärnau. Stanovená doba realizace projektu byla leden 2014 – červen 2015. Základní osou projektu je region MAS Zlatá cesta, tedy území města Tachov, obce Lesná, Milíře, Dlouhý Újezd, Částkov, Lom u Tachova na české straně a na německé straně okres Tirschenreuth a Neustadt, především obce BBlno (česko-bavorská inovační aliance), která má jako členy obce Mähring, Bärnau, Plössberg, Flossenbürg, Floss a Georgenberg. Projekt se zaměřil na vzájemnou spolupráci subjektů podílejících se na regionálním cestovním ruchu, jako jsou podnikatelé (restaurační a ubytovací zařízení, cestovní agentury, sportoviště, cykloservisy, autoservisy, zemědělská výroba, atd.), neziskové organizace (muzea, galerie, infocentra, občanská sdružení) a obce. Cílem projektu byla podpora regionálního cestovního ruchu, představení Tachovska jako atraktivní lokality vhodné ke sportovním i kulturním volnočasovým aktivitám potenciálním turistům všech věkových kategorií.

V rámci projektu vznikly tyto výstupy:

- Webový portál s komplexními informacemi pro turisty pro lepší orientaci návštěvníků regionu.
- Bedekr (turistický průvodce) popisuje region, místní zajímavosti a doporučené trasy. Dále obsahuje i přehled místních provozoven služeb jako jsou cykloservisy, restaurace, ubytovny apod.
- Soubor maket rozhleden Havran a Vysoká, maketa tachovského zámku.
- Elektronická čipová časomíra pro pořádání veřejných sportovních turistických akcí na obou stranách hranice.
- Propagační materiály pro zajištění publicity projektu.

Spolupráce s ostatními MAS a s jinými organizacemi

MAS Zlatá cesta, o. p. s. je členem Národní sítě MAS ČR, spoluzakladatelem Centra regionálního rozvoje venkova. V rámci MAS Plzeňského kraje se účastní Země živitelky, veletrhu cestovního ruchu ITEP v Plzni. MAS uzavřela již v roce 2007 rámcovou dohodu o spolupráci sousedících MAS při realizaci a podpoře projektů, přesahujících území

s MAS Český Západ – Místní partnerství, o. s., a to především v oblastech jako je rozvoj cestovního ruchu, geoturistiky a péče o kulturní památky.

V roce 2009 byla uzavřena partnerská smlouva s MAS Vladař o. p. s., která se týká spolupráce a vzájemného předávání zkušeností.

V roce 2011 se MAS Zlatá cesta, o. p. s. stala partnerem realizátora projektu „Úprava hlávky havran na veřejnou rozhlednu“ Klubu vojenské historie a sportů – Tachov o. s. Cílem je spolupráce na přípravě, realizaci a udržitelnosti projektu.

V roce 2012 uzavřela MAS partnerskou smlouvu s městem Tachov, realizátorem projektu „Rozhledna Tachov Vysoká“, za účelem spolupráce a metodické pomoci.

V roce 2013 jsme se přihlásili k partnerství projektu „Průvodci krajinou Plzeňského kraje“, jehož realizátorem je náš člen REVIS.

MAS Zlatá cesta, o. p. s. se v roce 2012, jako partnerská MAS, zapojila do příprav projektu spolupráce „Vytvořeno na venkově a pro venkov“ spolu s koordinátorem MAS Sdružení Západní Krušnohoří a druhou partnerskou MAS Živé pomezí Krumlovsko- Jevišovicko. Tento projekt nebyl podpořen. Jednalo se o sochařské sympozium, do kterého by byla zapojena veřejnost vlastní tvorbou betlémových figurek.

Naopak úspěšným projektem spolupráce MAS, jehož se Zlatá cesta zúčastnila a který byl podpořen v rámci 22. výzvy Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (osa IV. LEADER, opatření IV. 2. 1 Realizace projektů spolupráce), byl projekt **Výměna zkušeností mezi MAS Plzeňského a Karlovarského kraje.**

Partnerské MAS:

MAS Sokolovsko o. p. s. - koordinační MAS,

MAS 21, o. p. s.,

MAS Český les, z. s.,

MAS Kraj živých vod, z. s.,

MAS Krušné hory, o. p. s.,

MAS Radbuza, z. s.,

a MAS Zlatá cesta, o. p. s.

společně zpracovaly doporučující metodiku evaluace a monitoringu strategie MAS. Výstup projektu byl veřejně prezentován a uveřejněn na webových stránkách zúčastněných MAS a NS MAS ČR. Doba realizace projektu: 1. 9. 2014 - 30. 6. 2015. Během spolupráce jsme si předávali zkušenosti s realizací monitoringu a evaluace strategie v programovém období 2007-2013, poučili jsme se z příkladů dobré praxe, z nichž jsme vytvořily doporučení k realizaci monitoringu a evaluace. Jako výsledek byl sestaven evaluační řád a interní předpisy, které mohou napomoci sjednocení tohoto

procesu v MAS. Tento dokument byl zpracován tak, aby se mohl stát návodem či vzorem pro současné i nově vznikající MAS při provádění monitoringu a evaluace a tím byl naplněn hlavní cíl této spolupráce. Při předávání zkušeností s hodnotícími procesy ve svých organizacích zjistili odlišnosti v procesu evaluace a monitoringu a také rozdíl v kvalitě vnitřních předpisů. Proto tento dokument přispěje ke sjednocení a hlavně ke zkvalitnění těchto procesů v jednotlivých MAS. Při práci na tvorbě dokumentu se potvrdil přínos předávání zkušeností mezi zúčastněnými MAS a došlo k prohloubení jejich vzájemných vztahů. Projekt tím mimo jiné napomůže jejich další spolupráci.

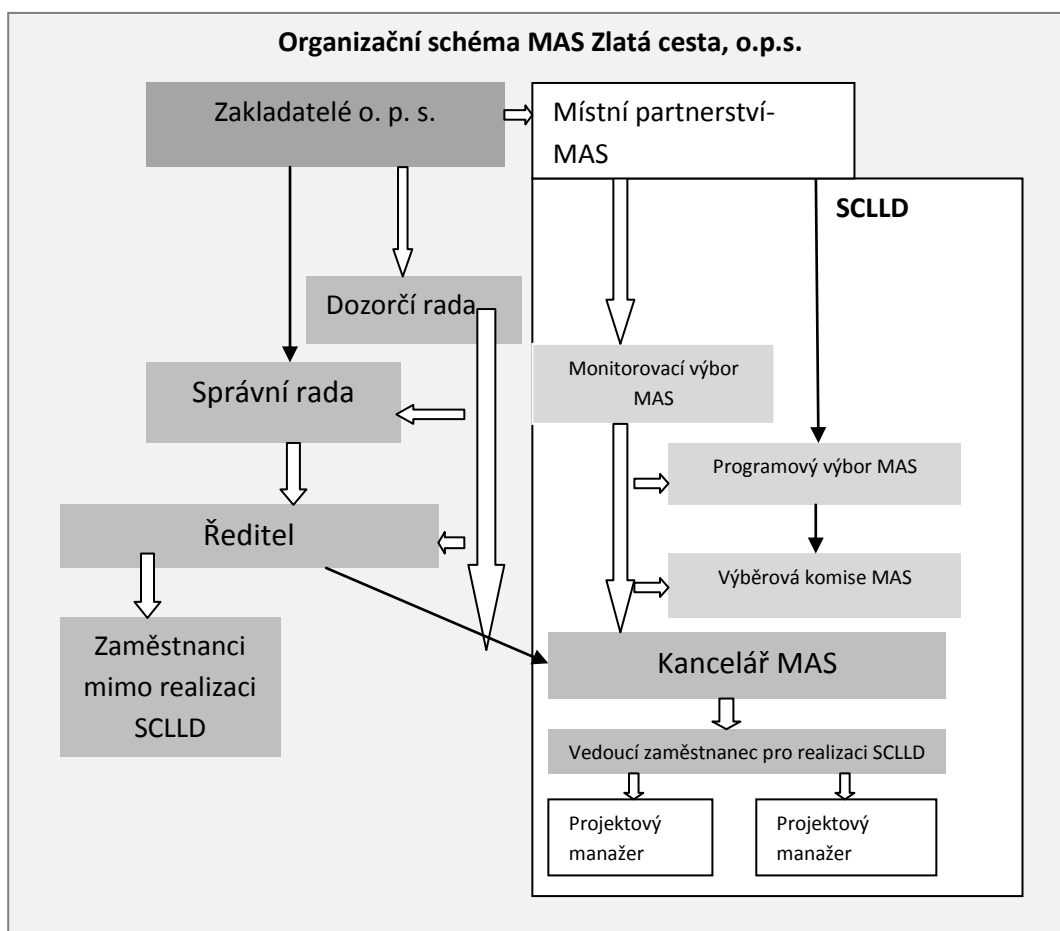
V roce 2015 rozšířila MAS Zlatá cesta možnosti pro nabídku farmářských produktů otevřením „kamenné“ **farmářské prodejny** v sídle MAS. Farmáři zde mají možnost si pronajmout prostor pro prodej svých výrobků i mimo termíny konání pravidelných farmářských trhů. Začínali jsme s prodejem 1x týdně, v současnosti jsme rozšířili na dva dny v týdnu a dále předpokládáme rozšíření sortimentu a otevírací doby podle zájmu prodejců i zákazníků. Na vybavení prodejny přispěl Plzeňský kraj dotací ve výši 50 tis. Kč. Do hledání jména prodejny byli prostřednictvím soutěže zapojeni žáci 6. tříd základních škol na území MAS Zlatá cesta. Zvítězil název „U farmáře“. Autory vítězného návrhu jsme ocenili věcným dárkem na slavnostním ukončení školního roku, kterého byl přítomen i hejtmán Plzeňského kraje.

1.4 Odpovědnost za realizaci SCLLD

Společnost zřídila pro realizaci SCLLD organizační složku - platformu místního partnerství (MAS), která má za tímto účelem vytvořeny vlastní orgány. Zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS nese nejvyšší orgán MAS, který je tvořen všemi partnery MAS.

1.5 Personální a materiální zdroje MAS

Nevolenou výkonnou složkou je **kancelář MAS**, kterou společnost zřizuje za účelem zajištění zpracování a implementace strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Za její chod odpovídá **vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD**. Případné další činnosti společnosti jsou prováděny odděleně, a to jak personálně, tak účetně.

Obrázek 3: Vazby mezi jednotlivými orgány (organizační schéma)

Finanční a technické prostředky MAS

MAS Zlatá cesta, o. p. s. sídlí v objektu komunitního centra v Tachově, Pivovarská 281. Tyto prostory společnosti pronajímá partner MAS – město Tachov. Nájemní smlouva je uzavřena do 31. 12. 2020. Kancelář MAS je dostatečně materiálně a technicky vybavena:

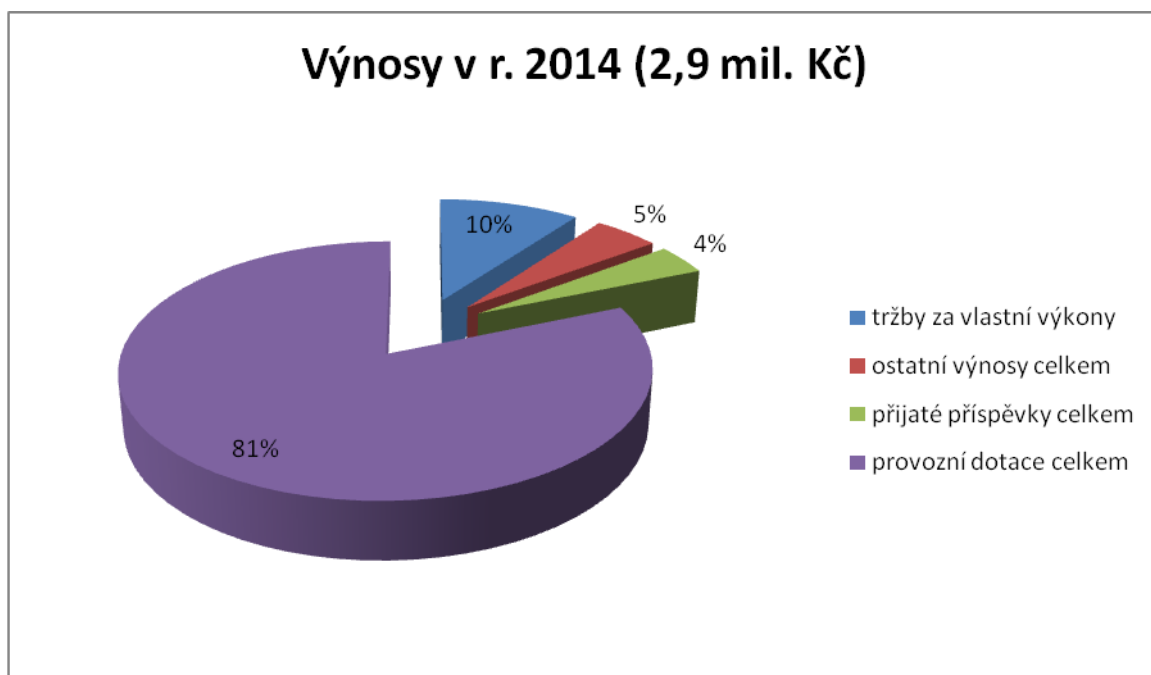
Tiskárna laserová
Multifunkční barevná tiskárna laserová
Řezačka papíru
Laminátor A3, A4
Skartovačka
Vazač
Digitální fotoaparát
Osobní počítač 2x
Notebook 2x
Projekční plátno elektrické
Projektor
UPS- systém zálohování dat
SW- Microsoft Office, Publisher

Kromě výše uvedeného majetku vlastní společnost osobní automobil Škoda Octavia Combi.

Obrázek 4: Jednání v kanceláři MAS Zlatá cesta, o. p. s.

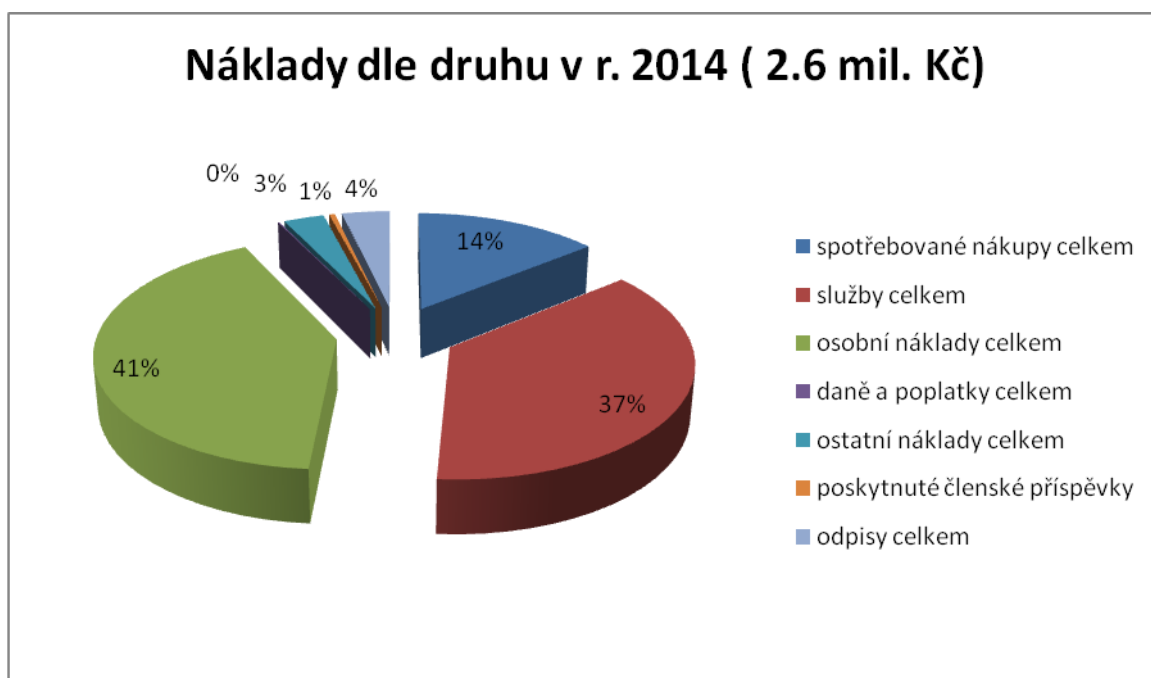
Zdroje MAS se skládají z provozních příspěvků, přijatých dotací, tržeb (prodej zboží a služeb, pronájem) a úroků.

Obr. 5: Struktura finančních zdrojů MAS Zlatá cesta, o. p. s.

MAS Zlatá cesta, o. p. s. provozuje vedle hlavní činnosti také vedlejší hospodářskou činnost. Ta je v účetnictví striktně oddělena vlastním střediskem a plynou z ní do rozpočtu MAS výnosy z prodeje zboží (občerstvení na akcích), z prodeje služeb (pronájem nebytových prostor) a ze vstupného na pořádané akce.

Výše vlastních zdrojů MAS Zlatá cesta, o. p. s. činila na konci účetního období 2014 cca 1,5 mil. Kč. Tato částka zahrnuje úspory z minulých let a výsledek hospodaření za rok 2014 ve výši cca 300 tis. Kč, kterého bylo dosaženo především získanými příspěvky a vlastní činností. Tato vytvořená finanční rezerva slouží k případnému předfinancování projektů a neočekávaných výdajů.

Obr. 6: Náklady MAS Zlatá cesta v r. 2014

Tab. 2 Roční potřeba a zdroje na realizaci SCLLD v tis. Kč:

Osobní náklady na realizaci strategie (vedoucí zaměstnanec pro realizaci strategie, 2x projektový manažer na 0,5 úvazku, členové orgánů DPP)	1 100
Provoz MAS	100
Celkem	1 200
Provozní dotace na realizaci strategie	1 140
Vlastní podíl 5%	60
Celkem	1 200

Plán vnitřního rozvoje organizace

Společnost disponuje vybaveným technickým zázemím pro svoji činnost a její rozvoj bude realizován hlavně prostřednictvím stabilizace a zvyšování způsobilosti zaměstnanců. Jedná se o nepřetržitý proces poskytování příležitosti ke vzdělávání a osobnímu rozvoji směřujícímu k rozšíření znalostí a rozvoji dovedností zaměstnance. Zahrnuje vzdělávání, stáže, účast na konferencích, další činnosti a aktivity.

Mezi nejvýznamnější potřeby vzdělávání zaměstnanců patří:

- vznik nové pracovní funkce nebo výrazné změny v požadavcích na způsobilost zaměstnanců definovaných v popisu pracovní funkce,
- zavádění nových technologií a zařízení,
- pravidelné vzdělávání, které je vyžadováno předpisy.

Za vzdělávání zaměstnanců organizace je odpovědný ředitel společnosti, navrhuje jednotlivá opatření týkající se procesu vzdělávání. Není určeno pouze zaměstnancům společnosti, v případě potřeby se jej mohou účastnit také členové orgánů společnosti či její organizační složky.

1.6 Příprava a tvorba SCLLD

Vzhledem k malé rozloze území působnosti jsou partneři MAS v úzkém kontaktu. Navzájem propagujeme svoji činnost, vyhledáváme a shromažďujeme náměty pro další rozvoj regionu. Prostřednictvím partnerů distribuujeme zpravodaj MAS či informační brožury občanům regionu. Zástupci MAS navštěvují obce a pro jejich starosty se kancelář MAS stala poradním místem pro řešení rozvojových plánů obcí. Kromě našich webových stránek informujeme občany o aktuálním dění také prostřednictvím Facebooku a TV Tachov.

Přípravy tvorby strategie byly zahájeny již v roce 2012 sestavením pracovní skupiny z řad partnerů MAS a managementu společnosti. Na podzim toho roku proběhlo dotazníkové šetření mezi obyvateli obcí v území působnosti MAS, kterým byly zjišťovány jejich potřeby, názory a náměty k rozvoji regionu. Dotazníky byly občanům distribuovány v listinné i elektronické podobě. V Tachově bylo zřízeno několik míst pro sběr vyplněných dotazníků, sběr v ostatních obcích byl zajišťován v součinnosti se starostou obce. V obci Ctiboř, která schválila zařazení svého území do působnosti MAS Zlatá cesta, o. p. s. až v červnu 2014 proběhlo dotazníkové šetření v červenci 2014. Na výsledků dotazníkového šetření byly definovány rozvojové oblasti, které jsou pro rozvoj území působnosti MAS Zlatá cesta v programovém období EU 2014+ prioritní:

- **Místní rozvoj**
- **Podnikání, zaměstnanost a sociální služby**

- **Zemědělství**
- **Ochrana přírody, sport a cestovní ruch**
- **Kultura, vzdělávání a občanské aktivity**

Tabulka 3: Návratnost dotazníků

Obec/město	Návratnost v %
Tachov	3,8
Ctiboř	19,8
Částkov	3,4
Dlouhý Újezd	4,5
Lesná	4,8
Lom u Tachova	4,1
Milíře	12

Po schválení podpory tvorby SCLLD z Operačního programu technická pomoc, byla navázána externí spolupráce se Střediskem pro výzkum regionálního rozvoje Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni. Jednalo se především o metodické vedení tvorby dokumentu, facilitaci veřejného projednávání a zpracování některých částí strategie. Na začátku roku 2015 byla zahájena spolupráce s družstvem PPSD na části strategie týkající se sociálního podnikání, které při tvorbě strategie přirozeně vyplynulo, jako jedna z možností pro řešení místních problémů. Z důvodu, že MAS Zlatá cesta neměla v této oblasti vlastní zkušenosti, rozhodla se pro součinnost s externími poradci z oboru.

V průběhu tvorby SCLLD se v sídle společnosti, v budově komunitního centra v Tachově, se uskutečnilo veřejné projednávání strategie. Zúčastnili se ho zástupci místních organizací, podnikatelé i veřejnost. Veřejné projednávání bylo inzerováno v Tachovském deníku, na webových stránkách MAS a v jednotlivých obcích v působnosti MAS. Byla zde obecně představena činnost MAS, principy LEADER a členové pracovní skupiny MAS pro tvorbu strategie postupně seznámili veřejnost s rozpracovanou strategií. Po té následovala diskuse, jejíž závěry se pak staly podkladem pro další tvorbu strategie.

Jednání k tvorbě SCLLD MAS Zlatá cesta 2014+:

- 28. červen 2012 (pracovní skupina)
- 24. červenec 2012 (pracovní skupina)
- 7. září 2012 (pracovní skupina)
- 1. říjen 2012 (pracovní skupina)
- 12. listopad 2012 (pracovní skupina)
- 12. listopad 2012 (zasedání zastupitelstva Lom u Tc)
- 13. listopad 2012 (zasedání zastupitelstva Lesná)

- 19. listopad 2012 (zasedání zastupitelstva Částkov)
- 22. listopad 2012 (zasedání zastupitelstva Milíře)
- 4. prosinec 2012 (setkání starostů Tachov)
- 6. prosinec 2012 (pracovní skupina)
- 24. červen 2014 (PS za účasti zástupce MAS Český les - řešení problematiky CHKO)
- 24. červenec 2014 (veřejné projednávání)
- 30. červenec 2014 (pracovní skupina)
- 16. leden 2015 (workshop)
- 13. únor 2015 (workshop)
- 12/2015 – 2/2016 schvalování realizace SCLLD v jednotlivých obcích
- 15. 3. 2016 schválení Valnou hromadou MAS

MAS také shromažďuje projektové záměry z území. Podle oblastí podpory evidujeme pro programový rámec IROP projektové záměry v objemu způsobilých výdajů přes 22 mil. Kč, pro OPZ 12 mil. Kč a PRV cca 15 mil. Kč.

Pracovní skupina pro přípravu a realizaci SCLLD:

PaedDr. Vladislav Krumer, ředitel, o. p. s. - hlavní garant tvorby SCLLD

Pavel Bluma, předseda správní rady – vedoucí týmu

Ing. Helena Červinková, partner MAS, člen správní rady (legislativa obcí, projekty a dotace)

RNDr. Tomáš Peckert, Ph. D, partner MAS, (ochrana ŽP, CHKO)

PhDr. Jana Hutníková, partner MAS (kultura)

Matouš Horáček, partner MAS (neziskové organizace, cestovní ruch)

Pavel Ryba, partner MAS (veřejný sektor)

Ing. Gabriela Macková, vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD (zpracování a implementace SCLLD), zkušenosti s implementací SPL od roku 2011

Monika Michlová, projektový manažer (projektů mimo realizaci SCLLD)

Řešitelský tým ZČU:

doc. RNDr. Jiří Ježek, Ph.D. – zodpovědný za celkovou koncepci a koordinaci, strategická část, vč. vazeb na nadřazené rozvojové dokumenty

doc. PaedDr. Alena Matušková, CSc. – socioekonomická analýza

doc. RNDr. Marie Novotná, CSc. – vyhodnocení statistických dat a jejich vizualizace, rozvoj zemědělství a venkova

RNDr. Jan Kopp, Ph.D. – udržitelný rozvoj, ochrana přírody

Externí poradce PPSD pro oblast sociálního podnikání:

Ing. Vojtěch Miler

Použité metodické postupy:

Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014-2020 (návrh, verze ze 17. 5. 2014)

Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 (verze 1.2 ze dne 23. 5. 2014)

Provádění přístupu Leader pro rozvoj venkova (Zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 5/2010)

Společné pokyny Evropské komise DG, AGRI, EMPL, MARE a REGIO pro komunitně vedený místní rozvoj v evropských strukturálních a investičních fondech (ze dne 29. 4. 2013)

Relevantní strategické dokumenty tvořící rámec pro tvorbu strategie MAS:

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014-2020
- Program rozvoje města Tachova 2014-2020 (ProMT II)
- Dále připravované operační programy na roky 2014-2020 (s důrazem na jejich podporu komunitně vedeného místního rozvoje)

Strategie MAS byla zpracována na základě komunikace s obyvateli, neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli a obcemi v zájmovém území. Strategie vychází z potřeb komunity, které byly široce diskutovány.

Analytická část

1. Úvod

Území MAS Zlatá cesta se rozkládá na západě České republiky, v Plzeňském kraji v ORP Tachov při hranici s Německem, konkrétně se spolkovou zemí Bavorsko. Tuto místní akční skupinu tvoří z administrativního hlediska Město Tachov a venkovské obce Ctiboř, Částkov, Dlouhý Újezd, Lesná, Lom u Tachova a Milíře. Území MAS Zlatá cesta má celkovou rozlohu 178,218 km². V roce 2014 žilo na tomto území 14 760 obyvatel.

2. Přírodní poměry

2.1 Reliéf

Území MAS zasahuje do severní oblasti Českého lesa, kde vrcholy pohoří přesahují výšku přes 800 m n. m. (Havran 894 m n. m., Knížecí strom 829 m n. m.). Na Havranu jako nejvyšším vrcholu Tachovska byla v roce 2014 zpřístupněna vyhlídková věž. Směrem k východu se území snižuje do Podčeskoleské pahorkatiny. Přejít mezi náhorní částí pohoří a tektonickou sníženinou tzv. Tachovské brázdy se projevuje relativně vysokou sklonitostí reliéfu ve střední části zájmového území. Nejnížší místa území MAS v údolí Mže pod Tachovem leží přibližně ve výšce 460 m n. m.

Západní část území je součástí pohoří nazývaného Český les na české straně a Hornofalcký les (OberfálzerWald) na straně německé. Toto místopisné rozlišení vychází pouze z politického a národnostního rozdělení území a nemá opodstatnění z hlediska přírodního. Ještě v 19. století se používal souhrnný název Böhmerwald pro celé horské pásmo od údolí Odry (Wondreb) na Chebsku po jižní Šumavu, k jazykovému a politickému rozdělení názvů došlo až ve 20. století. Současné jazykové odlišení obou částí pohoří je nevýhodné pro společný regionální marketing.

2.2 Geologická stavba

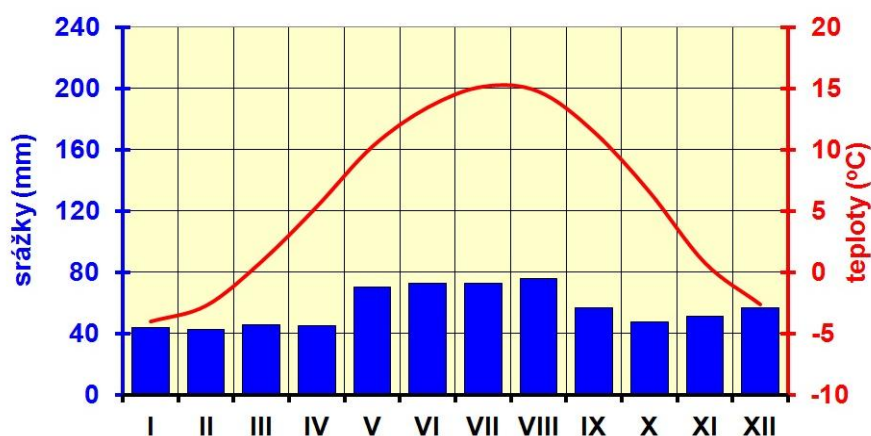
Oblast je tvořena starými, zejména přeměněnými (metamorfovanými) horninami Českého masivu. Do území částečně od Rozvadova zasahuje žulový masív. Unikátním geologickým útvarem na východním okraji moldanubika Českého lesa je český křemenný val. Jedná se o několik metrů mocnou křemennou žilnou výplň, která vystupuje místy k povrchu. V zájmovém území je mezi geologicky zajímavými lokalitami evidován výchoz křemenného valu na Světeckém vrchu u Tachova s povrchovými projevy po historické těžbě křemene. Křemenný val vznikl na tektonické linii zde orientované od severozápadu k jihovýchodu.

Území MAS je součástí Česko-bavorského geoparku, na území Tachovska reprezentovaného Národním geoparkem GeoLoc. Význam geoparku spočívá v ochraně geologických fenoménů a jejich společné propagaci pro cestovní ruch. Celý Česko-bavorský geopark zahrnuje jednak Karlovarský kraj, dále Tachovsko na území Plzeňského kraje a

bavorské okresy Neustadt a. d. Waldnaab, Tirschenreuth, Wunsiedel a Bayreuth, což představuje určitý **potenciál pro regionální spolupráci v oblasti geoturismu**.

2.3 Klimatické poměry

Území má diferencované klimatické podmínky od nejvyšších částí Českého lesa, kde roční průměrné úhrny srážek dosahují 900–700 mm (Pavlův Studenec 896 mm, Přimda 684 mm), po východní část území s nižšími srážkami (Tachov 651 mm). Určitý vliv na srážky má skutečnost, že již oblast Hornofalckého a Českého lesa leží ve srážkovém stínu západněji ležícího pohoří Franská Alba (Fränkische Alb). Patrná je také diference teplot od západu k východu území. Režim teplot a srážek dokládá klimadiagram stanice Přimda (obrázek 7). Podmínky pro zimní sporty jsou limitované nižší nadmořskou výškou Českého lesa (ve srovnání se Šumavou), přičemž se počet dní s výskytem sněhové pokrývky bude patrně snižovat podle pozorovaných i prognózovaných klimatických trendů.

Obrázek 7: Klimatické poměry stanice Přimda podle průměru za období 1961 - 1990

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČHMÚ

2.4 Hydrologické poměry

Po hřebeni západní částí území MAS prochází evropské rozvodí Dunaj – Labe, oddělující úmoří Černého moře a Severního moře. S polohou území na evropském rozvodí souvisí odtokové poměry. Vsakováním srážek vznikají ve zvětralinovém plášti nehluboko pod povrchem většinou nesouvislé a málo významné zásoby podzemní vody. Na puklinovém systému dochází k četným pramenným vývěrům. Systémy nesoustředěných drobných pramenů na větší ploše podmiňují vznik zamokřených ploch v oblasti Českého lesa. Specifický odtok území je ale obecně vysoký (např. 9,45 l/s/km² pro povodí Mže k Tachovu).

Západní okraj území je odvodňován na jih směrem ke Kateřinské kotlině (do povodí Dunaje). Většina území náleží pramenným přítokům Mže. Samotná Mže tvoří hydrografickou osu východní části území MAS, je hlavním recipientem, zdrojem vody (nádrž Lučina) a rizikovým faktorem pro vznik povodní (vymezené záplavové území v říční nivě). Nejvyšší vodnost toků je spojena s táním sněhu (únor – duben), nejméně vodný je konec léta a

podzim (srpen – říjen). Křivka průměrných měsíčních průtoků přitom zkresluje skutečnost, že mohou povodňové situace přicházet i mimo jarní období.

2.5 Ekologická stabilita krajiny

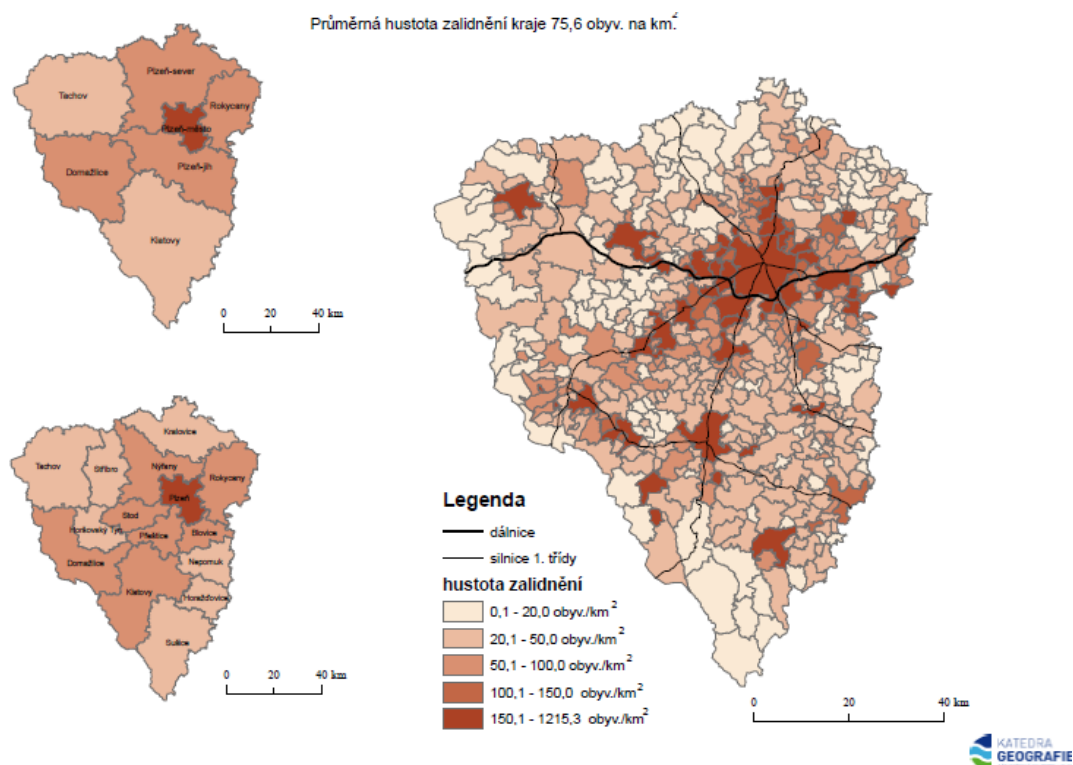
Území MAS je charakteristické **vysokou mírou ekologické stability krajiny**. V nejvyšší, západní části, převažuje krajina relativně přírodní (hodnocení krajín ČR podle Skleničky 2003). Tato část je chráněna v rámci severní části CHKO Český les. Směrem na východ navazuje kulturní krajina se zvýšenou estetickou hodnotou, která je součástí Přírodního parku Český les – Tachovsko. Východní část území MAS (vyjma zástavby Tachova) je klasifikována jako kulturní krajina s průměrnou estetickou hodnotou. Kvalitu ekologické kostry krajiny a přítomnost řady unikátních biotopů včetně cenných společenstev rostlin a živočichů v západní oblasti území podrobně dokumentuje Plán péče o CHKO Český les. **Problematika vztahu CHKO s MAS je řešena v příloze č.3.** Ve sledovaných parametrech kvality krajiny (podíl MCHÚ, stupeň velkoplošné ochrany, zastoupení a funkčnost ÚSES, skladba využití půdy) je patrný pokles kvality směrem od západu k východu území.

Na západním okraji navazuje na CHKO Český les území chráněné v rámci NaturparkNördlicherOberpfälzerWald (stupeň ochrany nižší než naše CHKO a vyšší než náš přírodní park). Územně zahrnuje NaturparkNördlicherOberpfälzerWald celý okres Neustadt a.d. Waldnaab, jižní části okresu Tirschenreuth a město Weiden i.d. Oberpfalz. Společně se sousedními přírodními parky Steinwald a OberpfälzerWald vytváří souvislý zelený pás podél hranic stejně jako CHKO a Přírodní park Český les. V regionálním měřítku je návaznost přírodní krajiny na území MAS orientovaná především v severojižním směru hřebene hraničního pohoří. Pás bývalého nepřístupného hraničního pásma na české straně se zachovalou přírodou je celoevropsky propagován a podporován jako biokoridor v rámci projektu Green Belt. **Zapojení MAS do aktivit v rámci Green Belt může přinést pomoc a spolupráci v ochraně přírody podél hranice.**

3. Obyvatelstvo

3.1 Vývoj počtu obyvatel a domovního fondu

Rozložení obyvatelstva je velmi nerovnoměrné, což souvisí s historickým vývojem, zejména po II. světové válce. Území dominuje město Tachov s více než 12 tisíci obyvatel. Hustota zalidnění je velmi nízká, a to i v rámci celé ČR. Včetně Tachova dosahuje průměrné hodnoty 82,8 obyv./ km², průměrná hustota v obcích MAS bez města Tachova je pouze 15,9 obyv./ km². Na obrázku 8 je patrná velmi nízká hustota zalidnění Tachovska v rámci Plzeňského kraje. **Takto nízká hustota zalidnění je v současnosti významným negativním faktorem,** který přispívá k nižší dostupnosti služeb pro obyvatelstvo odlehlých míst, k problémům s místní dopravou a celkově působí negativně pro rozvoj území, protože jeho obslužnost je pro nízký počet obyvatel a značnou rozlohu finančně ztrátová.

Obrázek 8: Hustota zalidnění v Plzeňském kraji v roce 2011

Zdroj: Matušková, A., Novotná, M. a Rousová, M. Socioekonomický atlas Plzeňského kraje.

Obce MAS mají různý počet částí (místních částí, které jsou většinou prostorově oddělenými sídly). Nejvíce částí má Tachov – 9, dále Lesná – 4, Částkov – 3. Ctiboř a Milíře mají po dvou částech a obce Dlouhý Újezd a Lom u Tachova tvoří vždy jedno sídlo. Při hranicích se SRN je osídlení spíše rozptýlené.

V českém pohraničí, v tzv. Sudetech, žilo po staletí hodně německého obyvatelstva. Ve 30. letech 20. století v souvislosti s nástupem fašismu v sousedním Německu se zde velmi vyostřila situace v soužití mezi Čechy a Němci. Podle Mnichovské dohody byly na tzv. národnostním základě Němci osídlené Sudety v roce 1938 odtrženy od tehdejšího Československa a postoupeny tzv. Třetí říši. Dnešní okres Tachov s tehdejší naprostou většinou německého obyvatelstva byl odtržen v roce 1938 celý a případné české obyvatelstvo se z něj uchýlilo do vnitrozemí Čech. Po válce došlo k odsunu německého obyvatelstva z oblasti Sudet. Tachovsko muselo být výrazně dosídlováno. Na území dnešní MAS Zlatá cesta žilo v roce 1950 pouze 46% počtu obyvatel z roku 1930, a to i přes to, že dosídlování oblasti začalo bezprostředně po odsunu. Některé oblasti při státní hranici zůstaly téměř neobydlené (Matušková, 2011).

Migrační proudy, které byly organizovány státem a měly přispět k osídlení pohraničí, však nebyly jednosměrné, jak bylo původně plánováno. Nově příchozí neměli většinou vztah k místu, kam se přistěhovali a obtížný život v pohraničí k jejich stabilizaci nepřispíval. Souběžně tak někde probíhalo ještě osídlování, jinde imigranti brzy zase odešli a v dalších vlnách probíhalo tzv. znovuosídlování.

V roce 1951 byla vytýčena podél hranice dvě pásma, a to tzv. zakázané pásmo a hraniční pásmo s omezeným pohybem lidí. Obě ztěžovala život nejen nově příchozím, ale i starousedlíkům. Ze zakázaného pásma bylo vystěhováno všechno obyvatelstvo (nařízení Ministerstva vnitra č. 475, 1951). Pobyt osob v hraničním pásmu byl možný, ale vázaný na rozhodnutí o spolehlivosti nebo nespolehlivosti osob. Nízká životní úroveň, často nenaplněné sliby o zlepšení zásobování či třeba bytové situace a neutěšený způsob života v oblastech bez služeb a s rozvráceným nebo zaniklým průmyslem, ale často i nereálné představy lidí o snadném životě v pohraničí, kde zůstal majetek po odsunutém německém obyvatelstvu, vedly k častým odchodům osídlenců zpět do vnitrozemí a dosídlování pohraničí se příliš nedařilo. Hlavně v zakázaném a hraničním pásmu byly z rozhodnutí politických a vojenských orgánů likvidovány některé usedlosti, samoty až celé vesnice (Matušková, 2011).

Počet obyvatelstva dnešního území MAS Zlatá cesta zaznamenal tedy v minulosti značné výkyvy. V roce 1991 dosáhlo sledované území zhruba předválečného stavu počtu obyvatelstva. Počet obyvatel Tachova byl dokonce asi 1,5 x větší, než v roce 1930. Ale jiné obce takto pozitivní vývoj neměly. Nejhorší situace ze zachovalých obcí byla v Milířích, kde žilo jen 5% předválečného počtu obyvatel (souvisí to zejména s působením vojenské posádky) a v Lesné, kde žilo jen 14 % obyvatel předválečného stavu. Zcela zanikla obec Pavlův Studenec (katastrální území Pavlův Studenec I je katastrálním územím dnešní Lesné, další části připadly obcím Obora a Halže mimo dnešní MAS). Obdobný osud měla i obec Jedlina, jejíž katastrální území spadá též pod obec Lesná. Přehled zaniklých obcí v oblasti Českého lesa udává obrázek 9.

Obrázek 9: Zaniklé obce v oblasti Českého lesa.

Zdroj: Převzato z publikace Český les: Příroda, historie, život. 2006, autorka mapy M. Novotná.

V současnosti (2013) počtem obyvatel asi 1,5x převyšuje předválečný stav stále Tachov a dále Lom u Tachova, zhruba 60 – 70% dosahují Ctiboř, Částkov a Dlouhý Újezd a pouze 14% počtu obyvatel předválečného stavu dosahují obce Lesná a Milíře. **V oblasti chybí demografický potenciál**, některé její části se z tohoto důvodu nemohou vhodně rozvíjet.

Při srovnávání dnešního početního stavu obyvatel se začátkem období po „sametové revoluci“ (konkrétně se stavem v roce 1991), lze konstatovat výrazný nárůst u Milířů, značný nárůst u Dlouhého Újezdu a Částkova a relativně setrvalý stav u dalších obcí (vývoj v jednotlivých sídlech obcí však může být odlišný).

S problematikou vývoje počtu obyvatel souvisí i stavební vývoj nebo úpadek obcí. Vysídlená sídla byla komunistickým režimem a vojskem likvidována. V blízkosti hraničního pásma se za socialismu příliš nestavělo. Původní bytový fond chátral, urbanistický vzhled některých obcí utrpěl necitlivou výstavbou bytových domů. Celkově nejvíce domů je v Tachově - podle SLBD 2011 - celkem 1616 domů, z nich je 93% obydlených, 73% rodinných. 12 % bylo postaveno do roku 1919 a 17% v období 1920 až 1945. Socialistická etapa vývoje přinesla Tachovu bytové domy na sídlištích. Bytové domy mají i další obce, např. Lesná 8, Lom u Tachova 13, ap.

V Milířích zůstalo do současnosti jen 49 domů, do sta domů mají Částkov, Dlouhý Újezd, Lom u Tachova, Ctiboř. Lesná má ve všech svých částech celkem 109 domů, z nichž necelá polovina vznikla v období socialismu. Řada domů slouží k rekreaci. Největší výstavba je v současnosti v Tachově (za období 2001 – 2013 zde vzniklo 311 bytů), v Dlouhém Újezdě (za stejné období 28 bytů) a v Milířích (33 bytů). V ostatních obcích je bytová výstavba velmi nízká (viz tab. č. 14 v tabulkové části).

3.2 Dynamika obyvatelstva

Dynamiku (pohyb) obyvatelstva sledujeme podle ukazatelů přirozené měny (narození, zemřelí) a mechanické měny (přistěhovalí, vystěhovalí). Podrobný přehled o vývoji těchto ukazatelů v období let 2008 – 2013 podává tabulková část (tabulky č. 3 - 9). Přirozený přírůstek se pohybuje kolem 0, natalita a mortalita je celkem vyrovnaná s mírnými výkyvy v jednotlivých letech (které však není vhodné vzhledem k malému rozsahu souboru obyvatel) nějakým způsobem statisticky vyhodnocovat. Stav se neliší od stavu v ostatních částech republiky.

Vyšší hodnoty dosahují ukazatele migrace. **Častější jsou vyšší hodnoty u vystěhovalých než u přistěhovalých**, a to zejména ve vlastním Tachově. Kladné migrační saldo měly ve všech sledovaných letech Milíře.

3.3 Struktura obyvatelstva (věková, vzdělanostní, národnostní)

Charakteristika struktury obyvatelstva je celá řada. Zde se zaměříme pouze na ty nejdůležitější.

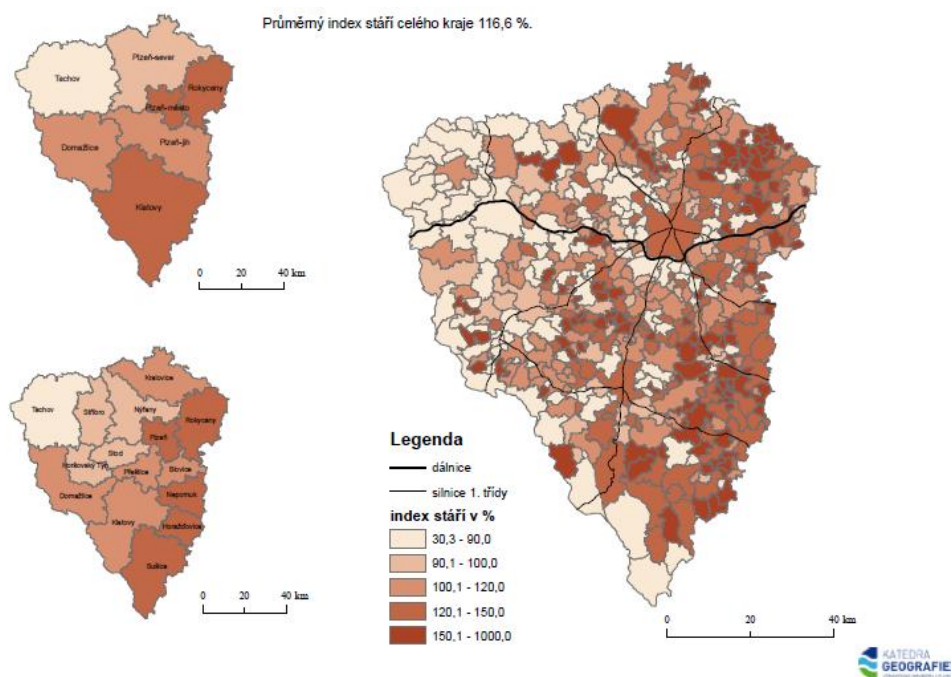
Věková struktura

Věková struktura se sleduje zejména pomocí podílu dětí, dospělých a seniorů v populaci. Základním ukazatelem je **index stáří** (podíl počtu seniorů k počtu dětí vynásobený stem), udává se v procentech. Čím více hodnoty tohoto ukazatele přesahují 100 %, tím více hovoříme o stárnoucí populaci dané jednotky. Podíl seniorů v populaci je vyšší než podíl dětské složky. Rostou nároky na sociální a zdravotní zabezpečení, je ohrožena perspektiva obnovy generací v budoucnosti. V rámci Plzeňského kraje, ale obecně i v ČR má Tachovsko a MAS Zlatá cesta velmi **pozitivní hodnoty** tohoto ukazatele (viz obrázek 12).

S věkovou strukturou souvisí i ekonomické zatížení. Index ekonomického zatížení obecně je ukazatel, který poměruje počty lidí, kteří pracují (vytvářejí hodnoty, hmotně zabezpečují celou společnost) a počty osob, které jsou na nich v tomto směru závislé. Ukazatel se násobí konstantou 100 a udává se tedy v %. Čím nižší je výsledná hodnota indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel i z hlediska makroekonomické zátěže osob v produktivním věku. Je nutné vzít v úvahu také fakt, že část osob v produktivním věku je nezaměstnaná, nebo ekonomicky neaktivní. V důsledku toho je skutečný podíl závislých lidí, tj. poměr těch, kteří nejsou výdělečně činní, k ekonomicky činným, daleko vyšší než podíl vyjádřený indexem ekonomického zatížení. Indikátor úzce souvisí s vývojem populační struktury, resp. s vývojem počtu obyvatel a tím pádem i s ekonomickým vývojem a závislostí osob na počtu osob v produktivním věku. Ukazatel především naznačuje možný vývoj počtu obyvatel obce a tím vyhlídky pro rozvoj obce do budoucna.

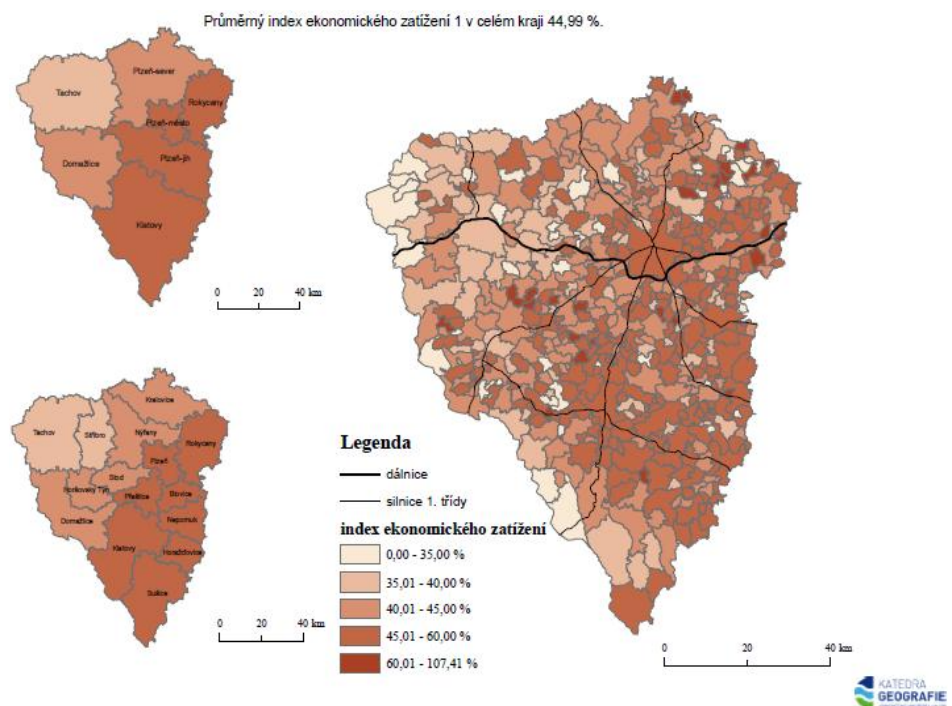
Na obr. č. 11 je index ekonomického zatížení vypočítán z podílu součtu počtu osob ve věku 0-14 let a počtu osob starších než 65 let. Je na něm patrné nízké ekonomické zatížení celého Tachovska.

Podrobnější údaje o konkrétní věkové struktuře jednotlivých obcí jsou v tabulkové části, viz tabulky č. 10, 11 a 12.

Obrázek 10: Index stáří obyvatelstva v Plzeňském kraji v roce 2011

Zdroj: Matušková, A., Novotná, M. a Rousová, M.. Socioekonomický atlas Plzeňského kraje.

Obrázek 11: Index ekonomického zatížení v Plzeňském kraji v roce 2011

Zdroj: Matušková, A., Novotná, M. a Rousová, M.. Socioekonomický atlas Plzeňského kraje.

Vzdělanostní struktura

Dobrá vzdělanostní struktura obyvatelstva má zásadní význam pro úspěšný rozvoj obcí a regionů. V tomto směru mají obce MAS ve srovnání s ČR rezervy. Vzdělanostní strukturu sledujeme pomocí nejvyššího stupně dokončeného vzdělání u osob nad 15 let věku, zásadním ukazatelem je procentuální podíl vysokoškoláků. Ukazatel se plošně zjišťuje jen při sčítání lidu, tedy nejaktuálnější je z roku 2011. Vzdělanostní strukturu obyvatelstva obcí MAS Zlatá cesta ukazuje tab. č. 13 v tabulkové části.

Region MAS Zlatá cesta má velmi špatnou vzdělanostní strukturu obyvatelstva, katastrofální je nízký podíl vysokoškoláků, zejména v obcích kromě Tachova. Jakoby začarovaným kruhem je skutečnost, že **vysokoškoláci různých profesí často nemají v oblasti uplatnění**, ale kdo jiný, než místní vysokoškoláci by měli hlavně přispívat k rozvoji regionu a tvorbě nových pracovních míst.

Další informace ke struktuře obyvatelstva

V oblasti MAS **nejsou v současné době problémy související s národnostní strukturou obyvatelstva.** Obyvatelstvo je národnostně homogenní s majoritní českou národností. Protože zde žije od II. světové války již třetí až čtvrtá generace obyvatelstva, které bylo vesměs nově příchozí, neobnovují se historické problémy a křivdy ve vztahu k německému obyvatelstvu a obyvatelstvo se snaží žít s obyvateli SRN v dobrém sousedství.

Za problém lze považovat fakt, že se **místní obyvatelstvo často málo (nebo až vůbec) identifikuje se zdejším územím.** Mnoho lidí k němu má neutrální vztah, protože se neutvářel po mnoho generací vztah k místu, k půdě, k domovu. Tento problém, který ovlivňuje též i migrace, by se měl změnit.

Problémy drobnějšího rázu jsou v lokalitách ubytoven agenturních pracovníků, často zahraničních. **Zde by se mohly při neřešení situace vyvinout vyloučené lokality.** V oblasti žijí též občané vietnamské a romské národnosti. Větší problémy v soužití nenastávají.

3.4. Sociálně vyloučené lokality

Podle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR, kterou pro MPSV v roce 2015 zpracovala společnost GAC spol. s r. o., se na území ORP Tachov nachází 5 sociálně vyloučených lokalit s celkovým počtem mezi 200-500 obyvateli. Na území v působnosti MAS Zlatá cesta se sociálně vyloučení lidé soustřeďují hlavně do ubytoven v Tachově. Celkový počet lokalit se dle výše uvedené studie v porovnání s rokem 2006 téměř zdvojnásobil ve všech krajích ČR, v Plzeňském byl dokonce nárůst ze 17 SVL na 42, tedy více než je průměr. Dále by identifikován **enormní nárůst počtu lidí žijících v ubytovnách.** Toto navýšení je patrné i v Tachově.

Studie navíc zaznamenala **nový trend, kdy se lidé žijící v SVL stěhují do více odlehklých obcí s málo funkční infrastrukturou.** Malou venkovskou lokalitu v mnoha případech tvoří jeden menší dům nebo bytovka. Častěji se mimo jiné nacházejí v Plzeňském kraji. K největšímu

zhoršení dochází v oblastech tzv. vnitřních periferií, kde je sociální exkluze posilována exkluzí geografickou.

Jako hlavní příčiny zvýšení SVL studie uvádí zhoršení pracovních a ekonomických podmínek (i v důsledku celosvětové krize ve sledovaném období) a narození nové generace bez výraznější šance se z cyklu sociálního vyloučení vymanit. Jednou ze zásadních překážek sociální integrace je, podle zpracovatelů studie, migrace. Mezi ohrožené pak patří také **mladí, kteří odešli z ústavní výchovy**. Zásadní otázkou je **stav bydlení** sociálně vyloučených.

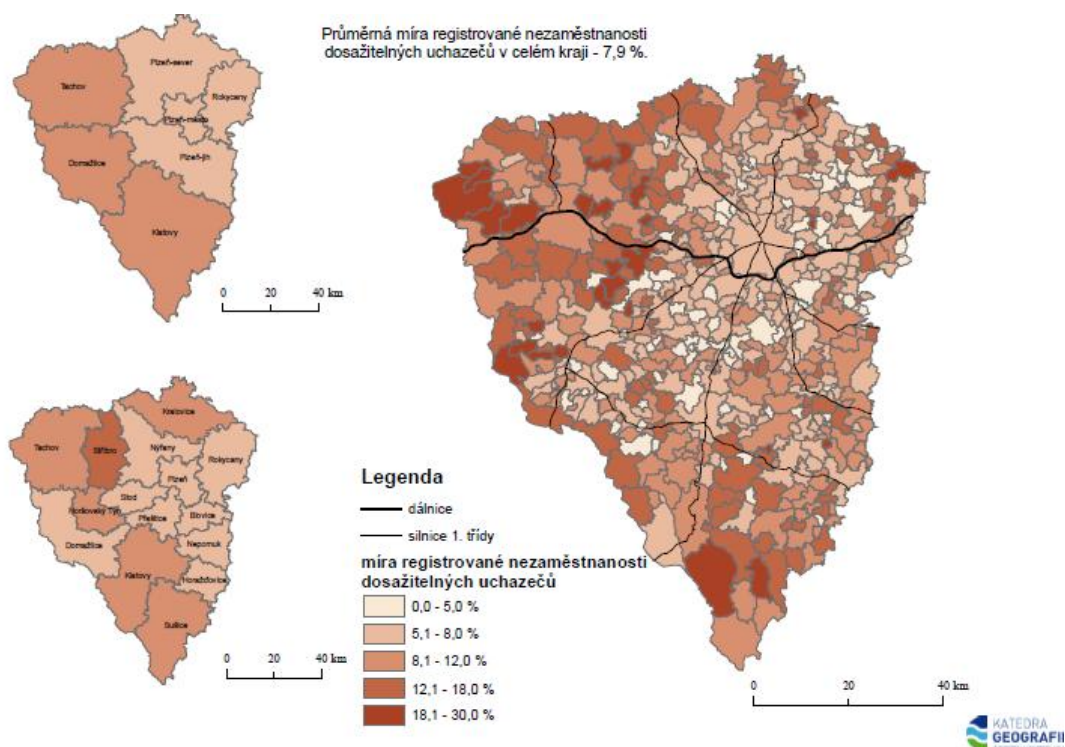
Podíl nezaměstnaných v SVL je přibližně 80-85%. Podle analýzy MPSV však ani získání zaměstnání nepostačuje k tomu, aby se vymanili z bludného kruhu sociálního vyloučení. Většina zaměstnání je totiž krátkodobá s velmi nízkým výdělkem. Většina dospělých obyvatel SVL dosáhla nejvýš **základního vzdělání**. S tím souvisí i vysoká míra **zadluženosti**, lidí žijících v SVL. Ta je také hlavním důvodem **ztráty bydlení**. Negativním jevem doprovázejícím život v SVL je **užívání návykových látek** (i vícegenerační, a to již mezi 9. a 13. rokem věku dětí) a **gamblerství**, které lze vnímat i jako **spouštěč kriminality**. Rizikové užívání drog je spojeno i **s rizikem přenosu infekčních chorob**. Problém hracích automatů město Tachov od roku 2014 reguluje vyhláškou.

Služby pro obyvatele SVL poskytuje na území MAS Zlatá cesta pouze společnost Kotec, o. p. s. se sídlem v Mariánských Lázních, která má pracoviště v Tachově, místním potřebám však kapacitně nestačí.

4. Ekonomika, trh práce, podnikání

4.1 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost

Tachovsko patří dlouhodobě k regionům s vysokou nezaměstnaností. V rámci Plzeňského kraje patří z pohledu nezaměstnanosti k nejproblémovějším územím, jak dokládají následující tabulky.

Obrázek 12: Míra registrované nezaměstnanosti dosažitelných uchazečů o zaměstnání v Plzeňském kraji v roce 2011

Zdroj: Matušková, A., Novotná, M. a Rousová, M.. Socioekonomický atlas Plzeňského kraje.

Tabulka 4: Struktura nezaměstnanosti v roce 2014 podle členských obcí MAS Zlatá cesta

Obec	Počet uchazečů – celkem	Počet uchazečů v evidenci nad 12 měsíců	Počet uchazečů - absolventů – celkem	Podíl nezaměstnaných osob v %
Ctiboř	11	3	0	4,8
Částkov	25	8	0	10,1
Dlouhý Újezd	22	8	0	8,1
Lesná	43	20	1	12,8
Lom u Tachova	16	6	0	5,1
Milíře	4	1	0	2,1
Tachov	594	252	22	6,6

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 5: Vývoj nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných osob) v %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Území MAS ZC	-	6,5	10,4	11,0	7,7	-	7,7	7,1
ORP Tachov	5,3	6,9	10,3	10,0	8,3	11,8	8,3	7,3
Plzeňský kraj	3,4	4,0	6,5	6,6	5,7	5,9	6,3	5,6
ČR	4,5	4,5	7,1	7,4	6,8	7,4	8,2	7,4

Zdroj: ČSÚ

I když Tachovskem prochází **dálnice** a tato výhodná dopravní poloha je jedním z předpokladů lokalizace zahraničních investic do nových podniků, jsou zde zbudované **nové průmyslové zóny**, **některé podniky nemají dostatek vhodných pracovních sil a někteří občané se uplatňují na pracovním trhu v sousedním SRN**, přesto **hodnoty, týkající nezaměstnanosti, patří v MAS Zlatá cesta k nejvyšším v Plzeňském kraji**.

Před rokem 1989 bylo jedním z nejdůležitějších ekonomických odvětví okresu Tachov zemědělství. Dnes podíl ekonomicky aktivních obyvatel v zemědělství tvoří cca 5%. V posledních dvaceti letech došlo k větší industrializaci území, vyvolané příchodem zmíněných zahraničních investorů. V průmyslu dnes pracuje kolem 1/3 obyvatel.

Tabulka 6: Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti (2011)

	Česká republika	Plzeňský kraj	ORP Tachov
Zemědělství, lesnictví, rybářství	2,7	3,9	5,3
Průmysl	25,4	29,2	32,6
Stavebnictví	6,8	6,6	4,2
Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	10,2	9,5	7,8
Doprava a skladování	5,6	5,9	7,1
Ubytování, stravování a pohostinství	3,1	2,8	3,5
Informační a komunikační činnosti	3,0	1,8	0,6
Peněžnictví a pojišťovnictví	2,5	1,9	1,7
Činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	7,8	6,2	4,2
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,9	5,9	6,7
Vzdělávání	6,0	5,6	4,6
Zdravotní a sociální péče	6,5	6,4	4,5
Nezjištěno	11,2	11,2	14,4

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Do budoucnosti lze očekávat, že **nová pracovní místa budou vznikat spíše mimo průmyslová odvětví**. Pokud budou v průmyslu nová pracovní místa vznikat, tak především pro **kvalifikovanou pracovní sílu, které je v regionu stále nedostatek**. Velký důraz je proto zapotřebí věnovat otázkám **rozvoje vzdělání zvláště mladých lidí**. Důležitá je také **podpora spolupráce místních průmyslových podniků nejenom mezi sebou, ale i s nejbližšími centry vysokého školství, vědy a výzkumu (Plzeň, Norimberk, Regensburg)**, například poradenskými vouchery.

Velkou pozornost je do budoucnosti zapotřebí věnovat také **podnikání obyvatelstva**. Míra podnikavosti je na Tachovsku obecně **pod celorepublikovým průměrem**. Stále se zde projevuje diskontinuita vývoje po 2. světové válce.

Jako **perspektivní** pro území MAS se ukazují především takové obory jako **zdravotnictví a sociální péče, ubytování, stravování a pohostinství (tzn. cestovní ruch), informační a komunikační činnosti, případně doprava a skladování**. V průmyslových odvětvích bude vznikat pracovní místa především pro kvalifikované pracovníky. Z pohledu současných trendů v oblasti **kvality potravin, podpory regionálních produktů atd. lze očekávat jistou renesanci zemědělství a obecně řemeslné činnosti**.

4.2. Sociální podnikání

Stávající podnikatelé a zájemci o podnikání představují velký **potenciál pro vznik regionálních sociálních podniků**. Jejich předností je to, že ve své většině už mají zkušenosti s podnikáním jako takovým a jsou si vědomi rizik a problémů, které je v podnikání mohou potkat. Současně již většinou zvládají základní podnikatelské dovednosti. Sociální podnikání pro ně může představovat příležitost a šanci pro rozvoj nových podnikatelských aktivit.

Tab. 7 Počet podnikatelských subjektů na území MAS Zlatá cesta, o.p.s. podle CZ NACE

	Rok 2008	%	Rok 2013	%	Nárůst/Pokles
Počet subjektů celkem	1866	100	1856	99	Pokles o: 10 subjektů
Zemědělství, lesnictví, rybářství	112	100	134	120	Nárůst o: 22 subjektů
Těžba a Průmysl	259	100	262	101	Nárůst o: 3 subjekty
Zpracovatelský průmysl	242	100	217	90	Pokles o: 25 subjektů
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	2	100	33	1650	Nárůst o: 31 subjektů
Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpad. vodami, odpady a sanacemi	12	100	9	75	Pokles o: 3 subjekty
Stavebnictví	199	100	202	102	Nárůst o: 3 subjekty
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	455	100	309	68	Pokles o: 146 subjektů
Doprava a skladování	94	100	83	88	Pokles o: 11 subjektů
Ubytování, stravování a pohostinství	119	100	127	107	Nárůst o: 8 subjektů
Informační a komunikační činnosti	21	100	15	71	Pokles o: 6 subjektů
Peněžnictví a pojišťovnictví	81	100	115	142	Nárůst o: 34 subjektů
Činnosti v oblasti nemovitostí	55	100	69	125	Nárůst o: 14 subjektů
Profesní, vědecké a technické činnosti	172	100	155	90	Pokles o: 17 subjektů
Administrativní a podpůrné činnosti	29	100	29	100	
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	16	100	13	81	Pokles o: 3 subjekty
Vzdělávání	25	100	23	92	Pokles o: 2 subjekty
Zdravotní a sociální péče	36	100	40	111	Nárůst o: 4 subjekty
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	30	100	36	120	Nárůst o: 6 subjektů
Ostatní činnosti	153	100	168	110	Nárůst o: 15 subjektů
Nezařazeno	10	100	76	760	Nárůst o: 66 subjektů

Zdroj: ČSÚ

Z uvedené statistiky vyplývá, že v porovnání let 2008 a 2013 došlo k celkovému snížení počtu podnikatelských subjektů o 10. Největší nárůst dosáhlo odvětví „Peněžnictví a pojišťovnictví“ a „Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu“, což odpovídá současným trendům a podpoře ekologických zdrojů výroby energií. Absolutně největší pokles zaznamenalo odvětví „Velkoobchod a maloobchod“ a to o 146 podnikatelských subjektů. Následuje „Zpracovatelský průmysl“ s poklesem o 25 subjektů a překvapivě rovněž „Profesní, vědecké a technické činnosti“ s poklesem o 17 subjektů, což není zcela v souladu se současnými trendy a programovou podporou EU.

Sociální podnikání lze prakticky realizovat ve všech odvětvích podnikání vhodných pro zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce. Z přímé podpory sociálního podnikání byly v minulém programovém období 2008 - 2013 vyloučeny podnikatelé v oblastech zemědělství, lesnictví a rybářství, kteří byly podporováni z fondů rozvoje venkova. Další oblastí, jejíž rozvoj nebylo možné financovat z fondů podpory sociálního podnikání, byla oblast zdravotní a sociální péče. V novém programovém období 2014 – 2020 budou odvětví podporovatelná v rámci sociálního podnikání definována v prováděcích dokumentech operačních programů, příp. v podmínkách výzev.

Tab. 8 Počet podnikatelských subjektů podle právní formy

	Státní organizace	Akciové společnosti (z obchod. společností celkem)	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci	Svobodná povolání	Zemědělské podnikatelé	Ostatní
Rok 2008	21	6	252	3	1125	137	40	288
Rok 2014	24	4	252	2	1081	206	39	181
Rozdíl	3	-2	0	-1	-44	69	-1	-107

Zdroj: ČSÚ

Největší počet podnikatelských subjektů tvoří živnostníci a obchodní společnosti. Největší nárůst subjektů nastal u svobodných povolání. Naopak poklesl zejména počet živnostníků a subjekty zařazené mezi Ostatní. Velmi nízký počet družstevních organizací v počtu 3 se ještě o jednu snížil, přitom družstevní organizace a to speciálně sociální družstva představují nejvhodnější formu pro sociální podnikání. Proto bude potřeba věnovat osvětě a informacím o možných právních formách sociálního podnikání zvýšenou pozornost.

Tab. 9 Hromadná ubytovací zařízení v obcích MAS Zlatá cesta, o.p.s. – r. 2014

Obec název	Hromadná ubytovací zařízení - hotely, motely	Hromadná ubytovací zařízení - penziony	Hromadná ubytovací zařízení - turistické ubytovny	Hromadná ubytovací zařízení - kempy, chatové osady	Hromadná ubytovací zařízení - ostatní
Tachov	1	0	1	0	1

Zdroj: ČSÚ, stav k 31. 12. 2014

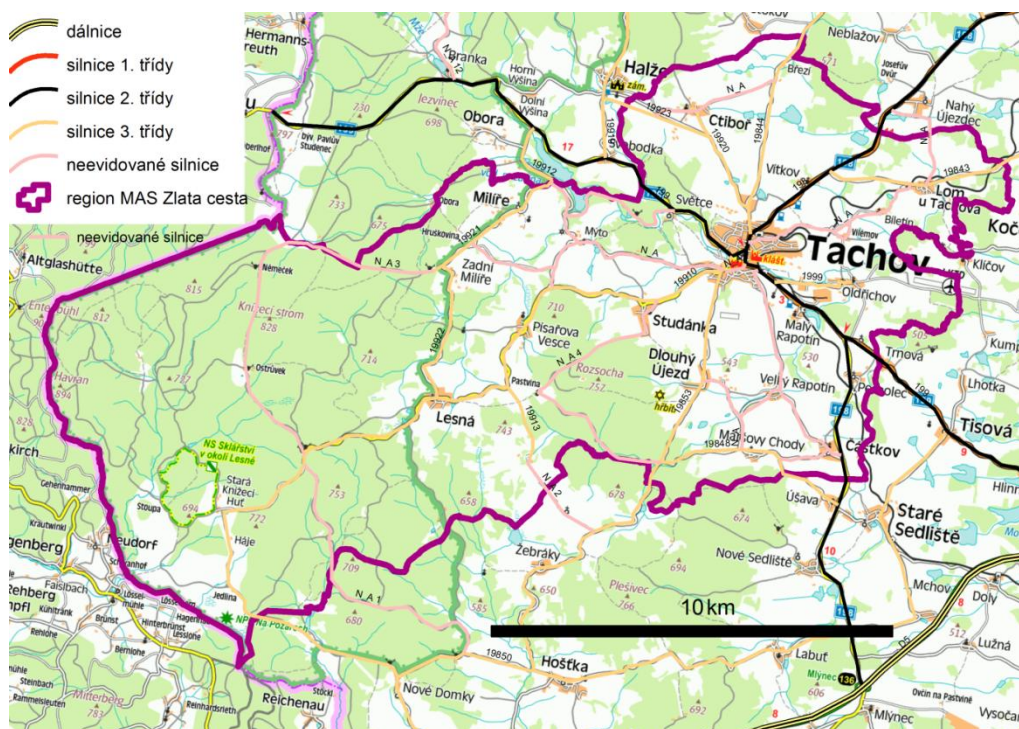
Hromadná ubytovací zařízení lze využít i pro sociální podnikání, hlavně zařízení, která by se specializovala na cílovou skupinu OZP a další specifické služby, které tato skupina hendikepovaných vyžaduje.

Sociální služby jsou obyvateli regionu hodnoceny odlišně v jednotlivých obcích. V Dlouhém Újezdu, v Lesné a v Milířích jsou hodnoceny silně podprůměrně, v ostatních venkovských obcích i v Tachově slabě nadprůměrně. Projevuje se zde vzdálenost nebo dostupnost těchto služeb ze vzdálenějších obcí.

5. Doprava

Dopravní infrastruktura má významnou roli pro život lidí v regionu i pro jeho konkurenceschopnost. Nejvýznamnější podíl na dopravě v regionu MAS Zlatá cesta má doprava silniční. **Výhodou regionu je blízkost dálnice D5, která spojuje Prahu s Norimberkem**, dálnice prochází jihovýchodně podél regionu ve vzdálenosti 4 – 6 km. Silnice I. třídy č. 21, směřující od dálnice D5 na Cheb a Vojtanov, prochází severovýchodně od regionu ve vzdálenosti 2 km. Silniční síť regionu MAS Zlatá cesta tvoří silnice II. a III. třídy o

celkové délce 71,5 km. Součástí dopravního systému regionu MAS Zlatá cesta je **regionální železniční trať č. 184 Planá u Mariánských Lázní - Domažlice**. Větší význam má především napojení na Planou u Mariánských Lázní, směr na Domažlice má význam pro malá sídla při železnici a může mít význam z hlediska cestovního ruchu. Dopravní síť v regionu MAS Zlatá cesta je zobrazena na obrázku 13. **Město Tachov obsluhuje jedna linka veřejné hromadné dopravy**, kterou provozuje ČSAD Autobusy Plzeň. **Z hlediska dalšího rozvoje cestovního ruchu je také důležitá hustá síť cyklotras.**

Obrázek 13: Silniční síť

Zdroj: Autoatlas ČR.

5.1 Silniční doprava

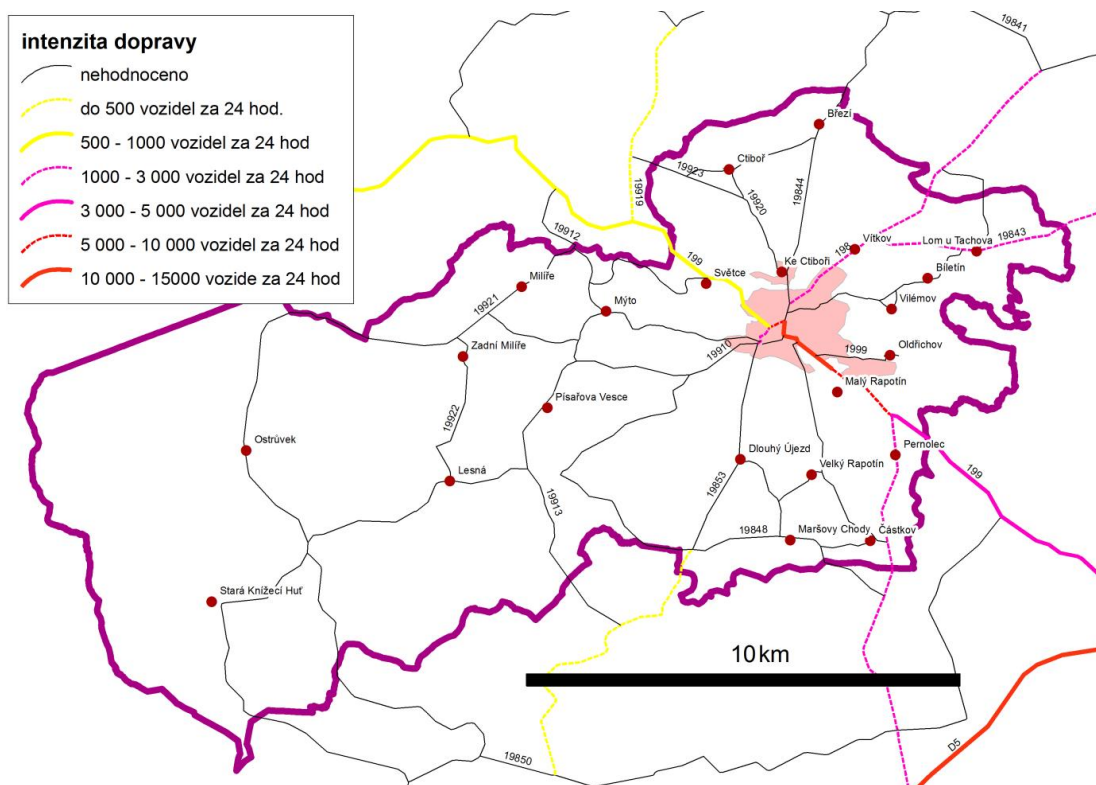
Silniční síť regionu MAS Zlatá cesta tvoří silnice II. a III. třídy a neevidované účelové komunikace. Silnice II. třídy mají v regionu délku přes 16 km, silnice III. třídy pak 55,3 km a neoznačené silnice více jak 54,7 km (tabulka 7). **Hustota silniční sítě silnic druhé a třetí třídy je 38,6 km silnic na 100 km², což ukazuje nižší úroveň ve srovnání s celým Plzeňským krajem (61 km na 100 km²).**

Tabulka 10: Délka silnic podle třídy

silnice podle třídy	délka v km
II. třída	16,2
III. třída	55,3
účelové komunikace	54,7

Zdroj: Silniční databanka 2014

Silnice II. třídy č. 198 (Přimda – Mlýnec – Staré Sedliště – Tachov – Planá – Teplá – Toužim – Bochoř – Těšetice) prochází regionem od Částkova přes Pernolec, Malý Rapotín, Tachov a Vítkov, silnice č. 199 (Ostrov – Tachov – Halže – Německo) se na území regionu za Pernolcem napojuje na silnici č. 198, společně vedou do Tachova a dále I/199 pokračuje regionem přes Světce. Tyto dvě silnice jsou stěžejní pro spojení regionu s jinými územními celky a centry. Silniční spojení s krajským městem Plzní vede po silnici č. 199 12 km, pak před malý úsek silnice 1. třídy č. 21 na dálnici D5. Vzdálenost mezi Tachovem a Plzní je 62 km a trvá cesta 47 minut¹. Napojení na Chebsko zabezpečuje silnice č. 198, která se po 11 km napojuje na silnici 1. třídy č. 21 směr Cheb. Trasa do Chebu je dlouhá 54 km a cesta trvá 52 minut¹. **Po silnici II/199 má region nejbližší spojení s Německem. Hraniční přechod Pavlův Studenec – Bärnau, který je určen pro pěší, cyklisty, motocykly, osobní automobily a pro autobusy, je od Tachova vzdálen 15 km.** Hraniční přechod hraniční přechod Rozvadov – Waidhaus na dálnici D5 28 km.

Obrázek 14: Intenzita silniční dopravy

Zdroj: Sčítání dopravy 2010

Silnice třetí třídy spojují většinu sídel v regionu. **Sídla Biletín, Velký Rapotín, Mýto a Ostrůvek jsou propojeny neoznačenými účelovými komunikacemi.**

¹ podle plánovače na portálu mapy.cz

Intenzitu silniční dopravy lze hodnotit celostátního sčítání dopravy 2010 (CSD 2010)² ukazuje obrázek 14 a tabulka 8. **Velmi vytížené jsou obě silnice 2. třídy**, projede po nich minimálně 5 000 automobilů za 24 hodin. **Extrémně je zatížen úsek silnice č. 198 v Tachově**, kde na některých úsecích byla zjištěna intenzita přes 10 tis. vozidel za 24 hodin, a z toho přes 1 000 těžkých motorových vozidel. **Je zcela nutné vybudování obchvatu města.**

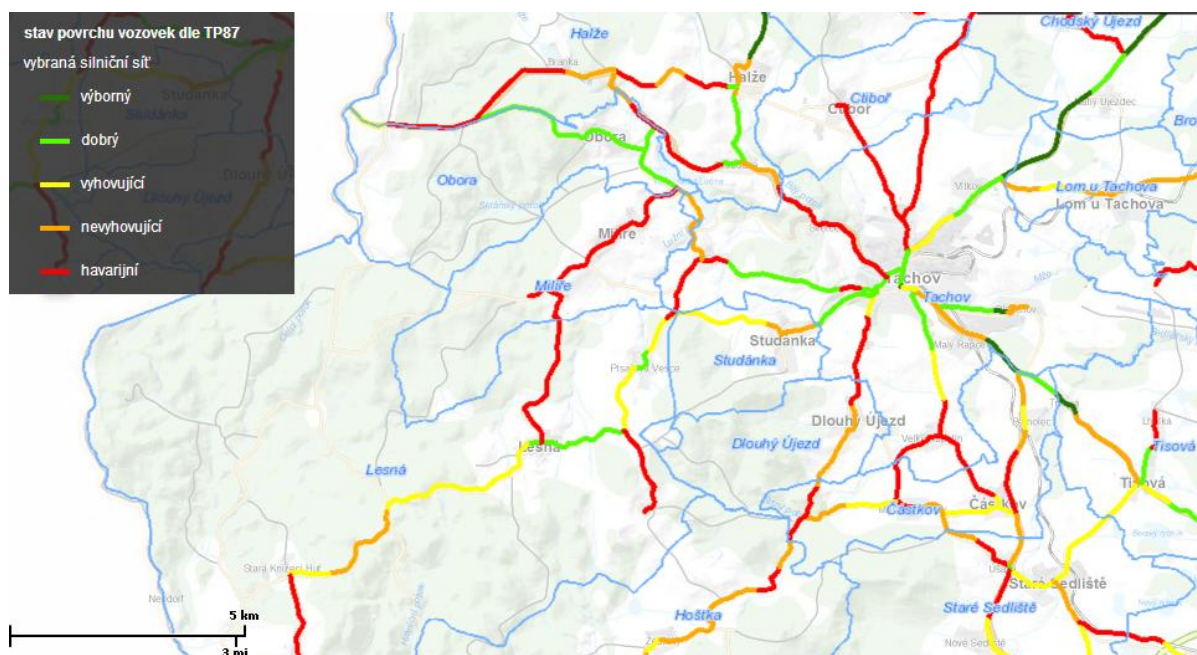
Problematická se jeví kvalita dopravní sítě. Havarijní stav je na silnici druhé třídy č. 199 při průjezdu Částkovem a téměř celý úsek z Tachova na hraniční přechod Pavlův Studenec. Ze silnic III. třídy by bylo rychlejší vybrat ty, které nejsou v havarijním nebo nevyhovujícím stavu. To ukazuje i obrázek 15.

Tabulka 11: Intenzita silniční dopravy

číslo komunikace	číslo úseku	těžká motorová vozidla celkem	osobní a dodávková vozidla	jednostopá motorová vozidla	všechna motorová vozidla	začátek úseku	konec úseku
198	3-1040	611	2 226	12	2 849	Planá k. z.	Tachov z. z.
198	3-1043	1 094	5 523	31	6 648	Tachov z. z.	vyús.199 - Tachov
198	3-1045	613	7 944	33	8 590	vyús. 199 -Tachov	x s MK B. Němcové
198	3-1051	945	9 302	52	10 299	x s MK B. Němcové	Tachov k. z.
198	3-1050	778	5 267	23	6 068	Tachov k. z.	zaús.199
198	3.90	337	1 968	42	2 347	zaús.199	x s D5
199	3-1060	569	3 600	43	4 212	x s 21	zaús.do 198
199	3-1044	503	7 794	20	8 317	x s MK Husitská	vyús.19910
199	3-1053	503	7 794	20	8 317	vyús. ze 198	x s MK Husitská
199	3.71	115	1 444	23	1 582	vyús.19910	Tachov k. z.
199	3.70	70	464	23	557	Tachov k. z.	státní hranice
19843	3.70	89	303	3	395	vyús.ze 198 -Vítkov	zaús.do 21-Brod n. Tichou
19853	3.90	80	219	20	319	vyús.ze 19850	Tachov, zaús do 19910
19910	3.10	88	989	9	1 086	vyús.ze 199 -Tachov	Studánka

Zdroj: Sčítání dopravy 2010.

² Vysvětlivky na <http://scitani2010.rsd.cz/>

Obrázek 15: Klasifikace stavu povrchu silnic II. a III. třídy v regionu MAS Zlatá cesta

Zdroj: Mapový server Plzeňského kraje 2014.

Ve velmi špatném stavu jsou také místní komunikace, spojující jednotlivá sídla. S tím souvisí i **špatný stav veřejného osvětlení sídel**, které je hlavně v obcích zastaralé a náročné na spotřebu energie i údržbu. O tuto infrastrukturu se starají obce a venkovské obce s malým počtem obyvatel nemohou nákladné opravy financovat. Přitom opravy komunikací jsou, dle dotazníkového šetření mezi obyvateli, **jedním z prioritních problémů většiny obcí**. Možnost parkování hodnotí obyvatelé regionu vyjma obyvatel Tachova a Dlouhého Újezdu jako vcelku uspokojivé, souvisí to také s dopravou obyvatel z okolních obcí do Tachova, bylo by vhodné podpořit rozšíření tzv. záchytných parkovišť navazujících na veřejnou hromadnou dopravu.

5.2 Železniční doprava

Regionální železniční trať č. 184 Planá u Mariánských Lázní – Tachov – Poběžovice – Domažlice obsluhuje pouze severovýchod regionu MAS Zlatá cesta (mapa č. 3). V Plané u Mariánských Lázní je napojení na Cheb. Tato trať je součástí třetího železničního koridoru Mosty u Jablunkova státní hranice – Ostrava hlavní nádraží – Přerov – Praha – Plzeň – Cheb státní hranice. V Domažlicích je napojení regionální trati č. 184 na železniční tratě č. 180 Plzeň – Domažlice – Furth im Wald a č. 185 Horažďovice předměstí – Domažlice. V Poběžovicích je napojená na trať 182 Poběžovice – Horšovský Týn – Staňkov s napojením na trať 180 směrem na Plzeň. V regionu navazuje na celostátní trať č. 170 Praha – Beroun – Plzeň – je na trati 6 železničních zastávek a nádraží – Lom u Tachova, Tachov - Biletín, Tachov - nádraží, Tachov - zastávka, Tachov - Malý Rapotín a Částkov – Pernolec. Z Plané do Tachova jede ve všední den 13 spojů a cesta trvá v průměru 19 minut, opačným směrem také 13 spojů a cesta trvá v průměru 18 minut. O víkendech jede směrem Planá - Tachov 10

spojů a směrem Tachov - Planá také 10 spojů. Vzhledem k tomu, že autem trvá cesta do Plané (12 km) 16 minut, je tento úsek trati konkurence schopný.

Z Domažlic do Tachova jede ve všední dny 6 spojů (7 spojů do Poběžovic) a cesta trvá v průměru 2 hodiny. Opačným směrem 6 spojů do Poběžovic, z toho 5 až do Domažlic, přičemž cesta trvá také v průměru 2 hodiny. O víkendech jedou směrem **Domažlice - Tachov** 4 spoje a směrem **Tachov - Domažlice** 5 spojů. Vzhledem k tomu, že autem lze zvládnout trasu Tachov Domažlice o délce 54 km za 59 minut, **není tato trať příliš konkurence schopná.**

5.3 Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost regionu je zabezpečována autobusovou a železniční dopravou. Všechna sídla regionu kromě Ostrůvku, části obce Lesná, mají autobusové spojení. Veřejná linková autobusová doprava je provozována především dopravcem ČSAD Plzeň na 16 linkách (tabulka v příloze). Přímé spojení Tachova s Plzní je zajištěno 6 spoji ve všední den a 2 (sobota) resp. 3 (neděle) spoji o víkendech. Cesta však trvá 1,5 hodiny. S Prahou zajišťuje přímé spojení jednou týdně (v neděli) Probo Bus Beroun. Jinak lze cestu absolvovat s přestupem v Plané u Mariánských Lázní nebo v Plzni.

ČSAD Plzeň provozuje také linku jako městskou hromadnou dopravu v městě Tachově. Tato linka spojuje Tachov, sídliště- západ přes střed města s částí Oldřichov. Spojení je zajištěno jen ve všední dny, a to 24 spoji.

Dopravní obslužnost venkovských sídel regionu je velmi rozdílná. Nejlépe jsou na tom obce na severovýchodu regionu, kde se obslužnost opírá o regionální železnici a o autobusové spoje propojující Tachov s většími městy. Tato část regionu má zajištěnu i víkendovou dopravní obslužnost. **Obce jižně a východně od Tachova mají většinou zajištěnu dopravní obslužnost jen ve všední dny** (tabulka 12 a obrázek 16).

Obrázek 16: Časová dostupnost Tachova ze sídel regionu MAS Zlatá cesta ve všední den³

Zdroj: IDOS 2014.

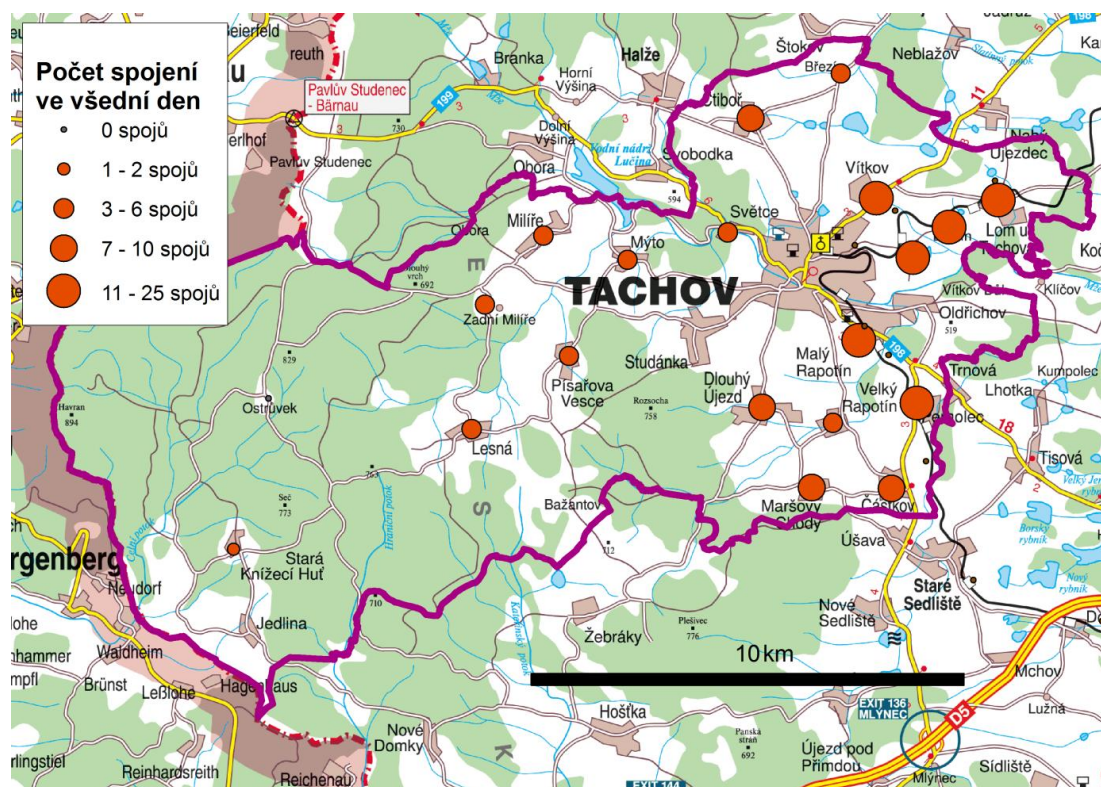
Tabulka 12: Dopravní obslužnost sídel v regionu MAS Zlatá cesta³

Obec – sídlo		vzdálenostní dostupnost (v km)	časová dostupnost (v min.)	frekvenční dostupnost - všední den		frekvenční dostupnost - víkend	
				počet spoju do Tachova	počet spoju z Tachova	počet spoju do Tachova	počet spoju z Tachova
Březí	Ctiboř	5	9	3	3	0	0
Ctiboř	Ctiboř	4	7	10	7	0	0
Částkov	Částkov	8	14	9	12	0	0
Maršovy Chody	Částkov	8	14	8	9	0	0
Pernolec	Částkov	5	13	15	15	4	5
Dlouhý Újezd	Dlouhý Újezd	5	15	7	9	0	0
Lesná	Lesná	12	23	5	5	2	2
Ostrůvek	Lesná	0	0	0	0	0	0
Písařova Vesce	Lesná	8	16	5	5	2	2
Stará Knížecí Huť	Lesná	19	35	1	2	2	2
Lom u Tachova	Lom u	5	8	13	13	9	9

³ Analýza byla zpracována pro všední den 9. září 2014 a pro víkendový den neděle 14. září 2014

	Tachova						
Milíře	Milíře	14	29	5	5	2	2
Zadní Milíře	Milíře	17	33	5	5	2	2
Vítkov	Tachov	2	4	16	16	0	0
Vilémov	Tachov	2	4	12	13	8	9
Malý Rapotín	Tachov	3	7	25	25	5	6
Mýto rozc.	Tachov	7	13	4	6	2	3
Světce	Tachov	4	9	5	6	0	0
Velký Rapotín	Tachov	6	10	6	7	0	0
Bíletín	Tachov	2	4	12	13	8	9

Zdroj: IDOS 2014

Obrázek 17: Frekvence spojů do Tachova ze sídel regionu MAS Zlatá cesta ve všední den³

Zdroj: IDOS 2014.

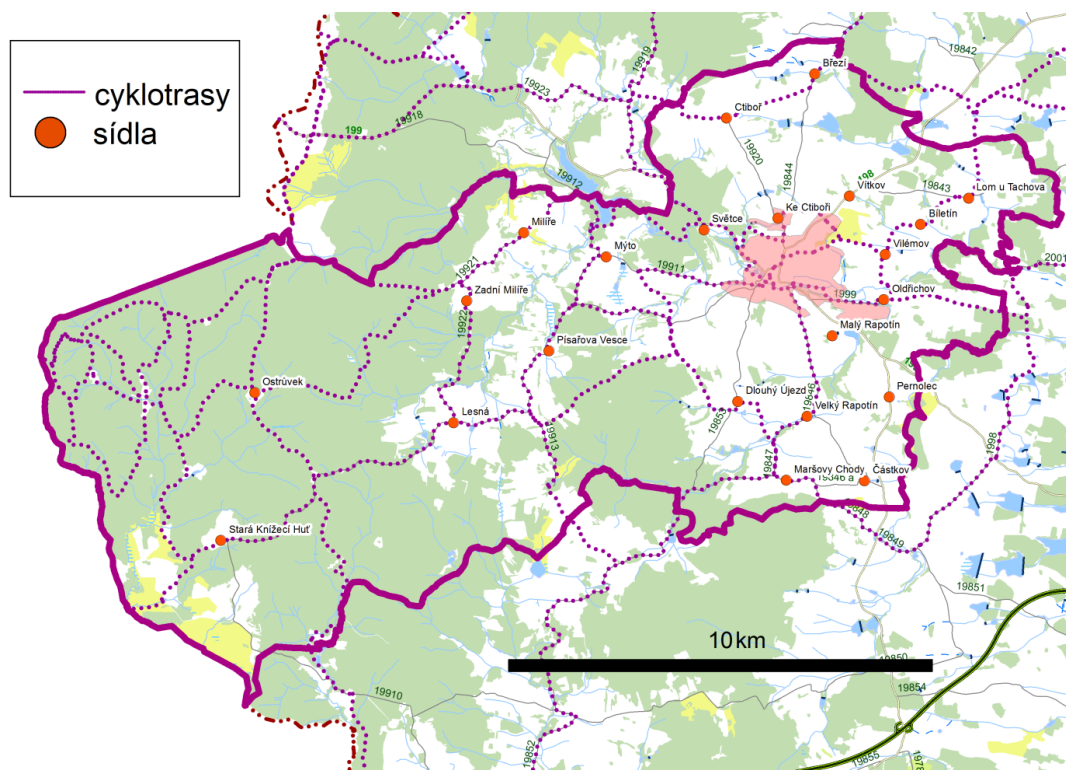
Obrázek 18: Frekvence spojů do Tachova ze sídel regionu MAS Zlatá cesta o víkendů³

Zdroj: IDOS 2014.

Veřejná doprava byla obyvateli v anketě hodnocena jako nedostatečná ve venkovských sídlech vyjma Ctiboře a Lomu u Tachova, ale také v samotném Tachově.

5.4 Ostatní druhy dopravy

Pro rozvoj cestovního ruchu mají význam cyklistické trasy. Cyklotrasy jsou v České republice kategorizovány do čtyř tříd, přičemž cyklotrasy I. třídy mají mezinárodní význam s propojením velkých měst s vazbou na evropská velkoměsta, cyklotrasy II. třídy nadregionálního významu propojují významné cíle ze vzdálenějších oblastí, cyklotrasy III. třídy propojují regionální cíle a cyklotrasy IV. třídy pak zajišťují lokální propojení (pouze cyklotrasy této nejnižší kategorie mohou vést i po nezpevněných cestách). V regionu MAS Zlatá cesta jsou vybudovány lokální cyklotrasy, jejich hustota je vyšší v příhraniční části Českého lesa. **Cyklotrasy jsou budovány více pro turisty než pro využití jako alternativního druhu dopravy. Proto by bylo vhodné vybudovat cyklostezky nebo cyklotrasy (z důvodu bezpečnosti tam, kde je intenzivní automobilová doprava), které by propojovaly sídla ve vzdálenosti do 10 km od Tachova s tímto městem.**

Obrázek 19: Cyklotrasy v regionu MAS Zlatá cesta

Podmínky pro cyklodopravu jsou obyvateli hodnoceny vcelku dobře s výjimkou Dlouhého Újezdu. **Ve venkovském prostoru se vytrácí cesty pro pěší. Na tuto problematiku upozorňují obyvatelé obcí, které se nacházejí při komunikacích s intenzivní automobilovou dopravou.**

6. Občanská vybavenost a služby

6.1 Školství

Okres Tachov se podle **indexu vzdělanosti**, zpracovaného na základě výsledků SLDB 2011, zařadil **předposlední místo mezi okresy ČR**. Tento vývoj je reálnou hrozbou a může mít významné dopady do ekonomiky (Mazouch, 2011). Proto je potřeba věnovat školství velkou pozornost.

Počet škol v regionu závisí na demografické struktuře obyvatel, která je ovlivněna především typem sídel a také úhrnnou plodností (průměrný počet dětí narozených jedné ženě během jejího života). Vzhledem k tomu, že **většina obcí** v regionu patří k venkovským obcím **s dlouhodobým záporným migračním saldem**, čímž je ovlivněná i věková struktura obyvatel sídel, došlo k výraznému propadu počtu dětí. To se následně projevilo v uzavírání škol ve venkovských obcích.

V současné době je v regionu MAS Zlatá cesta 8 mateřských školek, z toho jedna speciální. 6 mateřských školek je přímo v Tachově. Z venkovských obcí provozují mateřskou školku jen v obcích Lesná a Lom u Tachova. Přitom v obcích Ctiboř, Částkov a Dlouhý Újezd je

přibližně stejný počet dětí⁴. Vliv na neprovozování mateřských školek má pravděpodobně lepší dopravní dostupnost Tachova z území obcí a také neexistence základních škol v těchto obcích. Větší možnosti mají MŠ, které fungují společně se základní školou. V takových případech lze volit jako řešení úpravu tříd ZŠ pro potřeby MŠ. V legislativní přípravě je zřízení tzv. dětských skupin, kam by mohly být umísťovány i děti od 1 roku věku. Novela školského zákona z roku 2011 již umožňuje zřizovat tzv. firemní školky, což ale není řešení pro malé obce. Jinou možností by bylo zřídit tzv. lesní školku, kam by naopak mohli dovážet své děti rodiče z Tachova, kteří preferují životní styl, zaměřený na přírodu a zdravý život.

Dalším problémem může být, že kombinací poplatků spojených s docházkou do MŠ, nízké kapacity MŠ, omezené fyzické dostupnosti a specifických kritérií pro přijetí dítěte do MŠ nejsou tato zařízení využívána dětmi chudých či sociálně vyloučených obyvatel ČR. Vedle místní samosprávy, která bude i nadále hlavním zřizovatelem mateřských škol, je nezbytné i posilování kapacity firemních MŠ a předškolních programů nevládních organizací s flexibilní reakcí na aktuální demografický vývoj.

Základní školství zabezpečuje 5 základních škol, opět s vysokou koncentrací ve městě Tachov, kde jsou 4 úplné základní školy. Neúplná základní škola – nižší stupeň je v obci Lesná. Děti z většiny venkovských obcí tedy dojíždějí do Tachova nebo do obcí mimo region MAS Zlatá cesta. Ve venkovském prostoru plní základní školy tradičně více funkcí a vedle čistě demografických a ekonomických parametrů musí být při úpravě sítě škol vzaty v úvahu i **faktory kulturně společenské** a faktory napomáhající vyváženému rozvoji území. **U značné části škol a školských zařízení všech druhů (zejména ve venkovském prostoru, ale ve městech také) se negativně projevuje špatný stav infrastruktury – budov i jejich vybavení.** Jeho zlepšení předpokládá značné investice, které však v současnosti školám většinou chybí. Proto jsou rušeny, avšak nevýhodou tohoto ekonomicky asi výhodnějšího řešení bývá **ztráta vztahu dětí k vlastní obci**. Kromě času stráveného ve škole mimo své rodné sídlo totiž děti realizují v místě školy i své zájmové aktivity. Dále škola v místě znamená, že děti mezi sebou ale i rodiče mohou a dokonce musí spolu trávit více času, poznávají se, tvoří se přátelství. Přes školu se v obci realizuje mnoho činností, které jsou ku prospěchu celé obci, ale především nejmladší generaci.

Uměleckou výchovu opět zabezpečuje jedna základní umělecká škola v Tachově. **Nedostatečná je nabídka v oblasti středního školství**, neboť v Tachově je pouze šestileté gymnázium se zaměřením na přírodovědné i humanitní obory a v Tachově - Světcích se nachází Střední průmyslová škola, kde je možné studovat obory s maturitou (informační technologie, technická zařízení budov, strojírenství, podnikání), dále učební obory (strojní mechanik, obráběč kovů, zedník, truhlář a elektrikář – silnoproud) a obory nástavbové ukončené maturitní zkouškou (podnikání - denní i dálková forma). Mimo region v okrese Tachov jsou ještě Střední odborná škola ve Stříbře, kde je možné studovat obory zaměřené na agropodnikání, veřejnosprávní činnost. Součástí školy je Přírodovědné lyceum. Střední odborné učiliště v Plané u Mariánských Lázní poskytuje učební obory řezník – uzenář, cukrář,

⁴ obyvatel do 14 let podle SLDB 2011

provozní služby – pokojská/ý, šití prádla, kuchařské práce, malířské a natěračské práce, pečovatelské služby, truhlářské práce, zahradnické práce, zednické práce, ošetřovatel a podnikání. Další střední školou poskytující vzdělání v učebních oborech kuchař – číšník, opravář zemědělských, mechanik opravář motorových vozidel – automechanik, autoelektrikář je Střední školy Bor, Obchodní akademie a zdravotnická škola jsou v Domažlicích.

U středních škol dochází v důsledku poklesu počtu žáků a snahy o finanční úspory také ke spojování škol. Tím dochází k **omezení nabídky oborů a snížení dostupnosti škol**, což může negativně působit na jejich rozvoj. Navíc je dlouhodobým trendem preference všeobecného vzdělávání před odborným vzděláváním. Důležitým tématem u základních i středních škol je také **kvalita výuky**, a to zejména v klíčových kompetencích pro reálné uplatnění na trhu práce (komunikace v cizích jazycích, technické a řemeslné obory, přírodní vědy, schopnost práce s digitálními technologiemi).

Vysoké a vyšší odborné školy nejsou v regionu zastoupeny, Vyšší odborná škola se zaměřením na zdravotnictví a sociální práce je nejbližší v Domažlicích a vysoké školy jsou pak nejbližší v Plzni.

Mimoškolní aktivity dětí a mládeže zastřešují organizace jako Dobrovolní hasiči, Tělovýchovné jednoty, Dům dětí a mládeže Mraveniště v Tachově, Český svaz ochránců přírody, ZO Tachov, Tachovský dětský sbor, Junák - svaz skautů a skautek ČR, okres Tachov a Okresní sportovní sdružení, které sdružuje sportovní, turistické a rekreační oddíly, odbory a kluby.

V posledních letech prochází oblast vzdělávání významnými změnami, stále větší důraz je kladen na **celoživotní vzdělávání**, které by umožnilo obyvatelům průběžně doplňovat jejich kvalifikaci. **Tyto aktivity nejsou v regionu příliš rozvinuty**, stejně tak jako vzdělávání zaměřené na sociální podnikání.

Vyhodnotíme-li školství v regionu MAS Zlatá cesta podle ankety, je spokojenost podprůměrná, výrazně horší je ve venkovských obcích oproti spokojenosti v městě Tachov. **Projevuje se nedostatek předškolních zařízení ve venkovských obcích** (průměrná známka ve venkovských obcích je 3,13), a chybí i základní školy (průměrná známka ve venkovských obcích je 3,02). **Nespokojenost v celém regionu je s malou možností výběru středních škol** (průměrná známka je 3,47, ve venkovských obcích 3,54).

6.2 Sociální zařízení a sociální služby

Obyvatelstvo okresu Tachov bude do roku 2020 nejrychleji stárnoucím obyvatelstvem kraje (Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+). Šance dožít se vysokého věku je však mimo jiné doprovázena zhoršeným zdravotním stavem, sníženou schopností pohybu a orientace, mentálními problémy a z toho plynoucí zvýšenou potřebou péče druhé osoby. Důsledky se projeví jak **zvýšením požadavku na zdravotní systém, tak na rozsah a dostupnost sociální péče**.

V regionu poskytovalo v roce 2013 sociální služby podle údajů z ČSÚ 5 zařízení, dva domovy pro seniory jsou v Tachově, Domov - Penzion pro důchodce Panorama ulici U penzionu a Domov důchodců Panenská. Součástí penzionu Panorama je domov seniorů se zvláštním režimem. V sociální péči se angažuje Centrum sociálních služeb Tachov, příspěvková organizace je zřizována Krajským úřadem Plzeňského kraje. Centrum provozuje zařízení v Tachově, dále Domov pro seniory Kurojedy a Rodinnou poradnu pro manželství, partnerské a mezilidské vztahy v Tachově.

Tabulka 13: Domovy pro seniory

	ubytování	
Domov pro seniory PANENSKÁ, Panenská 2068, Tachov	75 lůžek	13 jednolůžkových pokojů, 28 dvoulůžkových pokojů, 2 třílůžkové pokoje.
Domov seniorů PANORAMA, U Penzionu 1711, Tachov	98 lůžek	67 jednolůžkových pokojů, 7 kombinací jednolůžkového a dvoulůžkového pokoje, 4 kombinací dvou jednolůžkových pokojů, 1 dvoulůžkový pokoj.
Domov pro seniory KUROJEDY, Kurojedy 61, Bor	68 lůžek	16 jednolůžkových pokojů, 21 dvoulůžkových pokojů, 2 třílůžkové pokoje, 1 čtyřlůžkový pokoj.
Domov seniorů se zvláštním režimem, U Penzionu 1711, Tachov	25 lůžek	14 jednolůžkových pokojů, 3 kombinace jednolůžkového a dvoulůžkového pokoje, 1 dvoulůžkový pokoj.

Zdroj: vlastní zjištění 2014

V celém okrese Tachov bylo v roce 2011 celkem 384 míst v domovech pro seniory. Domov pro osoby se zdravotním postižením je provozován v Milířích. Jde o příspěvkovou organizaci, jejímž zřizovatelem je Plzeňský kraj.

Dalšími sociálními službami je **pečovatelská služba**. Ta je stále častěji žádanou službou, neboť **umožňuje klientům setrvat v domácím prostředí** a zvládat každodenní úkoly. Zákon o sociálních službách umožňuje získat dávku sociální pomoci - příspěvek na péči. Nárok na dávku má osoba, která potřebuje v zákonem stanoveném rozsahu pomoc jiné osoby při zajištění péče o svou osobu a zajištění své soběstačnosti. Výše příspěvku je přiznávána ve čtyřech stupních dle závislosti osoby na pomoci druhých. Zřizovateli pečovatelské služby jsou nejčastěji obce nebo neziskové organizace. Plzeňský kraj podporuje obce při zajišťování pečovatelské služby na území kraje formou dotačního programu a poskytuje na zajištění služby příspěvek na částečnou úhradu nákladů hrazených registrovanému poskytovateli pečovatelské služby. Dotace umožňuje žadatelům rozšíření

služeb poskytovaných pečovatelskou službou i do malých obcí, kde dosud často chyběla. V mikroregionu MAS Zlatá cesta pečovatelské služby poskytuje firma Domácí péče Tachov, s.r.o., Oblastní spolek Českého červeného kříže Tachov nebo Centrum sociálních služeb Tachov.

Součástí systému sociální péče jsou i další zařízení, v kterých je poskytováno např. v krizové ubytování pro matky s dětmi, chráněné bydlení, péče o děti a mládež v nízkoprahových centrech. V Tachově bylo vybudováno Rodinné centrum KATka, které slouží k setkávání, vzdělávání a aktivnímu trávení volného času, především rodičům na mateřské dovolené a jejich dětem. Obecně prospěšná společnost KOTEC, o.p.s. provozuje Nízkoprahové denní centrum Tachov, K-Centrum, RELAX - Klub pro děti a mládež a Centrum podpory rodiny Tachov, Tachovský klub otevřených dveří. Nízkoprahové denní centrum Tachov, které poskytuje služby pro osoby bez přístřeší, pro osoby v nepříznivé sociální situaci, nebo pro ty, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením a nejsou schopni situaci řešit vlastními silami. K-Centrum v Tachově poskytuje služby pro uživatele návykových látek a jejich rodinné příslušníky. Centrum podpory rodiny Tachov poskytuje služby terénního a ambulantního charakteru určené rodinám s dětmi, poskytuje především sociálně - aktivizační služby. Klub pro děti a mládež RELAX je zaměřen na sociální služby pro děti a mládež ve věku 12 - 26 let, poskytuje prostor pro trávení volného času, pomoc a podporu v náročných životních situacích, především v období dospívání.

6.3 Zdravotnictví

Zdravotnictví je v anketách často zmiňovanou prioritou, je tomu tak i v mikroregionu MAS Zlatá cesta. Koncentraci zdravotnických zařízení ukazuje tabulka 14. Pouze jednodenní hospitalizaci spolu s ambulancemi některých oborů zajišťuje SWISS MED CLINIC, s.r.o. v Plané, dále zde působí Nemocnice následné péče Svatá Anna, s. r. o., vlastněná Plzeňským krajem. Celý okres Tachov vykazuje spolu s okresy Praha východ, Praha západ a Brno venkov, které se však nacházejí v zázemí velkého centra s vysokou vybaveností, nejnižší kapacitu počtu lůžek na 10 000 obyvatel (méně než 30 lůžek na 10 000 obyvatel). Toto srovnání ukazuje na **významný problém regionu**. Ve městě Tachově je Poliklinika s lékařskou pohotovostí všeobecnou a výjezdní středisko záchranné služby. **Dětská pohotovostní služba je až v Plané a stomatologická až v Plzni**. Všichni praktičtí i odborní lékaři mají své samostatné ordinace v Tachově.

Tabulka 14: Zdravotnická zařízení v regionu MAS Zlatá cesta

Typ zařízení	počet	lokalita
Sdružená ambulantní zařízení	1	Tachov
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	Tachov
Detašované pracoviště nemocnice	1	Tachov
Detašované pracoviště ostatního lůžkového zařízení	1	Tachov
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	6	Tachov

Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	2	Tachov
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	3	Tachov
Samostatná ordinace praktického lékaře - stomatologa	8	Tachov
Samostatná ordinace praktického lékaře - gynekologa	2	Tachov
Samostatná ordinace lékaře specialisty	12	Tachov
Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	4	Tachov
Ostatní samostatná zařízení	6	Tachov
Detašované pracoviště ostatního samostatného zařízení	3	Tachov
Zařízení lékárenské péče	5	Tachov
Jesle	1	Tachov
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	1	Tachov

Zdroj: ČSÚ 2014.

Vybavenost zdravotnickými zařízeními je nedostatečná a projevuje se to ve výsledcích ankety, Všeobecná lékařská péče je hodnocena známkou 3, 67. Spokojenost je opět mírně odlišná ve venkovských obcích a v Tachově. V Tachově je spokojenost se zařízeními praktických lékařů a zubních ordinací hodnocena známkou 2,63 resp. 2,69, obyvatelé venkovských obcí vyjadřují spokojenost resp. nespokojenost známkou 3,43 resp.. 3,34. Nejvíce v regionu postrádají odborné lékaře.

6.4 Kultura

V regionu MAS Zlatá cesta nepůsobí **žádná profesionální divadelní scéna** ani zde není větší sál pro pořádání koncertů. To se změnilo opravou jízďárny ve Světcích, která už začíná být kulturně využívána. Přesto zde ještě **chybí prostor pro neprofesionální umělce**, kde by se mohli prezentovat veřejnosti. V oblasti kultury má důležité postavení Městské kulturní středisko v Tachově, které zajišťuje různé kulturní akce jako divadelní představení nebo koncerty v sále Společenského areálu Mže a Jízdárně Světce, dále provozuje kino v Tachově a Městskou galerii. **Kino** je z hlediska nároků dnešních návštěvníků již nevyhovující a potřebuje **větší rekonstrukci**. V Tachově je možné navštívit Muzeum Českého lesa ve Františkánském klášteře, kde si lze prohlédnout expozice historie regionu do roku 1945, přírody Českého lesa a národopisnou. Přístupná je také odborná knihovna.

Významné kulturní akce jsou pořádány např. v Tachově Historické slavnosti. Ve městě působí významné kulturní spolky: Tachovský dětský sbor, Smíšený komorní sbor Tachov, Divadelní spolek KOMEDYJANTI nebo smyčcové kvarteto „Allegro“

Mezi významné kulturní nebo společenské akce, pořádané venkovskými obcemi patří pouti, závody v rybaření, stavění máje, závody v hasičském sportu a fotbalové zápasy. Za zmínku stojí zejména Újezdská olympiáda, která je na území MAS jedinečná. V každé obci je alespoň jedno kulturní zařízení, kde se lidé mohou scházet. Ve všech obcích kromě Milířů a Ctiboře je veřejná knihovna.

S kulturou, možná jako se zbytným produktem, jsou obyvatelé celkově spokojenější. Především v každé obci jsou dobře hodnoceny tradiční oslavy a svátky. Avšak projevují se

rozdíly mezi obcemi související s dobrou dopravní polohou a dopravní dostupností do Tachova. Obyvatelé Dlouhého Újezdu, Lesné a Milíře hodnotí dostupnost kulturních zařízení a nabídku kulturních akcí známkou horší než 3.

6.5 Vybavenost pro sport a volný čas

Podle pasportizace sportovišť provedené ČSTV na území ČR v roce 2011 patří jižní a jihozápadní region (kam spadá i Plzeňský kraj) mezi oblasti s nejnižším počtem sportovišť na jednoho obyvatele v ČR. V tomto směru je region MAS Zlatá stezka určitě nad průměrem. A to především dobré sportovní vybavenosti města Tachov. V městě je venkovní koupaliště a krytý bazén, 9 hřišť s provozovatelem nebo správcem (jedno fotbalové hřiště s umělým povrchem), 5 tělocvičen, 1 otevřený stadion a 1 zimní krytý stadion, 4 ostatní zařízení pro tělovýchovu s provozovatelem nebo správcem. Ve venkovských obcích Ctiboř, Částkov, Dlouhý Újezd jsou vybudovány dvě hřiště s provozovatelem nebo správcem, v Lomu u Tachova 3 a v Lesné jedno hřiště. Ostatní zařízení pro tělovýchovu s provozovatelem nebo správcem jsou v Lesné a Lomu u Tachova. Každá obec je vybavena sportovním zařízením a všude existují sportovní organizace nebo spolky. **Mimořádným přínosem sportovních organizací je jejich péče o aktivní trávení volného času, především dětí a mládeže.**

Silnou stránkou regionu je vyšší celková spokojenost s příležitostmi pro sport, jen v obci Milíře obyvatelé nejsou s možnostmi sportovat spokojeni.

6.6 Ostatní vybavenost obcí

Nabídku v obchodní síti a službách v regionu vytváří převážně drobní živnostníci. Z větších obchodních řetězců jsou v Tachově zastoupeny Hypermarket Tesco v Obchodním centru Tachov, Supermarket Albert v Obchodním centru Kaskády, Lidl Česká republika, v.o.s., BILLA, spol. s r.o. a Penny Market, s.r.o.

Tabulka 15: Spokojenost obyvatel MAS Zlatá cesta s občanskou vybaveností

spokojenost s	Ctiboř	Částkov	Dlouhý Újezd	Lesná	Lom	Milíře	průměr venkov	průměr celkem	rozdíl venkov-Tachov
dostupností velkoobchodů	2,5	2,1	3,5	2,9	2,5	3,6	2,8	2,7	1,2
dostupností maloobchodů	2,2	1,8	2,6	2,3	1,8	4,0	2,5	2,5	-0,1
dostupností restaurací	2,1	2,1	2,6	3,6	1,9	2,8	2,5	2,5	0,3
dostupností služeb (čistírny, ap.)	3,4	3,3	3,3	4,3	2,2	3,8	3,4	3,3	0,9
dostupností řemeslných služeb	3,2	3,1	3,0	3,8	3,0	3,8	3,3	3,3	0,2
Celková spokojenost	2,7	2,5	3,0	3,4	2,3	3,6	2,9	2,8	0,5

Zdroj: anketa (2012-2014)

Rozdíly ve spokojenosti obyvatel Tachova a venkovských obcí se projevují u dostupnosti velkoobchodů (což je bude vždy, protože umístění závisí na obchodní síle lokality), a u dostupnosti služeb. Situaci ve venkovských obcích popisují dostatečně výsledky ankety (tabulka 15). Opět se **výsledky jednotlivých obcí odlišují podle dopravní dostupnosti do Tachova nebo jiných větších center**. Místní chovatelé a pěstitelé by zde především uvítali hobby market, který zde stále chybí.

Spokojenost obyvatel dostupností obchodů a služeb je nejnižší v obcích Milíře a Lesná.

7. Potenciál kulturního a přírodního dědictví pro ekonomický rozvoj území

Území MAS Zlatá cesta spadá z hlediska současné regionalizace České republiky do turistického regionu Plzeňsko a Český les a v podrobnějším členění do oblasti Český les (Czechturism, 2013). V jejich rámci probíhají různé druhy cestovního ruchu podle různých kritérií členěné např. na vnitrostátní (domácí) i zahraniční, krátkodobý i dlouhodobý, organizovaný i neorganizovaný, tedy individuální, volný i vázaný.

Sledované území má pro rozvoj cestovního ruchu dostatek lokalizačních i realizačních předpokladů. Lokalizační předpoklady rozdělujeme zejména na přírodní a kulturně-historické. Z přírodních předpokladů je to existence Chráněné krajinné oblasti Český les s mnoha zajímavostmi. Jedná o horské a vrchovinné oblasti se zachovalou přírodou a velmi čistým ovzduším (viz kapitola Charakteristika přírodních poměrů území MAS), které jsou využívány k provozování turistiky a různých letních a zimních sportů.

V regionu je poměrně **hustá síť značených turistických tras, cyklostezek**, nacházejí se zde naučné stezky (např. Naučná stezka Lesná, Vodní svět, Sklářství v okolí Lesné a naučná stezka v přírodní rezervaci Podkovák, naučná stezka Okolím Tachova). Poloha při státní hranici vedla k vybudování přeshraničních turistických stezek, např. Přední Zahájí - Waldheim a Křížový Kámen – Kreuzstein (ta navazuje na německý lyžařský běžkařský areál Silberhütte u města Bärnau). Zde působí Ski klub Zlatý Potok, o. s. vlastní a provozuje malou turistickou chatu ve Zlatém Potoce, ke které vede jedna ze strojně upravovaných okružních běžeckých tras. Délky klasických stop jsou ve středisku od 2 km do 15 km, kratší trasy se upravují zároveň i pro skateing. Zároveň zde Ski klub s městem Tachov zřídil též značenou cyklotrasu přes Zlatý potok do Silberhütte. Lyžovat lze při vhodném počasí také přímo v Tachově na sjezdovce Vysoká (na severním svahu vrchu Vysoká).

Zájmy ochrany přírody na jedné straně a zájmy rozvoje cestovního ruchu a sportovních aktivit působí často protisměrně, proto je zde nutné sladit různé činnosti člověka s ochranou přírody a se zásadami udržitelného rozvoje.

Za další přírodní předpoklady cestovního ruchu lze považovat také krajiny mimo chráněné území, kde je možné též provozovat zajímavé činnosti, např. **venkovskou turistiku, agroturistiku, ekoturistiku, geoturistiku, cykloturistiku**. Vysoký rekreační potenciál mají v MAS Zlatá cesta lesy, využívané k regeneraci sil pobytem a procházkami v nich, ale také k různým zájmovým činnostem, jako jsou houbaření, sběr lesních plodů,

myslivost. **Rekreační potenciál mají vodní toky a rybníky** (Mže, rybníky a mokřady u Lesné, např. Branka, rybník Hejčák), tvořící malebné úseky krajiny a místy využívané k vodním sportům, rekreaci i lovu ryb.

Další skupinou lokalizačních předpokladů jsou **kulturně historické památky**, ale i různé kulturní akce ap. Velký potenciál v tomto směru a nadregionální význam má **národní kulturní památka Jízdárna ve Světcích**, které jsou částí města Tachova. Tuto stavbu (dnes zatím v režimu oprav a návštěv jen na objednání), nechal na svém panství v letech 1858 až 1861 postavit český kníže, rakouský polní maršál a krátkodobě i první ministr po odstupujícím Metternichovi Alfred Windischgrätz v neorománském slohu. Součástí areálu byly stáje, kovárna a hostinské pokoje. V této lokalitě se dále nacházejí ruiny kostela a kláštera Čtrnácti svatých Pomocníků, zřícenina nedostavěného zámku knížete Windischgrätze a zbytky kaplí. Nachází se zde i **Aglajina vyhlídka**, která nabízí **nevyužitý potenciál** pro turisty i místní.

Vlastní město Tachov vzniklo jako královské a bylo založeno za Přemysla Otakara II. Zdejší území bylo však osídleno daleko dříve, už v období mezolitu. **V Tachově je řada** zajímavých **historicky cenných míst**, lákajících k prohlídkám, proto bylo jádro města vyhlášeno městskou památkovou zónou. Původně zde byl raně gotický hrad založený v 2. polovině 13. století a předpokládá se, že byl založen spolu s městem. Gotický původ mají kromě dominanty Tachova, kostela Nanebevzetí Panny Marie, i kostely v Lesné a Lomu u Tachova. Město Tachov má několik dalších sakrálních staveb, např. Františkánský klášter, kostel sv. Maří Magdaleny, hřbitovní kostel sv. Václava ap.

V historické části Tachova se dochovaly v délce cca 700 m městské hradby v podobě, jako měly na přelomu 13. a 14. století. Ve středověku byly 8 -10 metrů vysoké, jejich součástí bylo 26 věží se střílnami a doplňoval je příkop a val. Přestavbou původního hradu v 17. století vznikl Tachovský zámek. Jeho současná podoba po přestavbách je v klasicistním stylu. Zámek byl využíván k různým účelům, v současnosti se jeho prostory upravují jako historická památka s dobově vybavenými zámeckými interiéry.

V části Tachova Vysoká lze navštívit památník bitvy u Tachova z roku 1427, ve které zvítězili husité pod vedením Prokopa Holého nad třetí křížovou výpravou. Na památku této události se ve městě pravidelně konají Husitské slavnosti, které mají bohatý program (ukázky z bitvy, historický šerm, hudební a taneční vystoupení, ohňové efekty ap.).

Smutnou událost – pochod smrti na konci 2. světové války – připomíná mohyla na Třešňovce (severní část města), kde je pohřbeno 232 obětí. Rekonstruovaný starý židovský hřbitov a nový židovský hřbitov připomínají existenci početné židovské komunity ve městě v minulosti.

Návštěvníci Tachova se mohou seznámit se zajímavou historií města i jeho okolí (např. s chodskou tradicí či dřívějšími řemesly) v Muzeu Českého lesa, mohou navštívit Městské kulturní středisko, v jeho rámci infocentrum, galerii i akce jím pořádané a dále příležitostné akce ve společenském areálu Mže nebo třeba pravidelně pořádaný Tachovský rockový festival TaRock.

V ostatních obcích MAS Zlatá cesta, z nichž některé byly založeny už ve 13. nebo ve 14. století, je památek sice méně, ale přesto stojí za povšimnutí. V Částkově stojí barokní zámek z doby kolem roku 1700, ve Ctiboři novobarokní kostelík z roku 1926, v Dlouhém Újezdě se rozkládá cenný židovský hřbitov a nachází se zde pozůstatky kamenických prací lidového kameníka G. Booma, v Lesné zaujmou barokní zámek rodu Schirdingerů z přelomu 17. a 18. století, kostel sv. Mikuláše, socha sv. Jana Nepomuckého, dochovalé židovské památky (tři domy a synagoga) a dvě památné lípy. V Lomu u Tachova jsou zajímavé pozdně barokní kaple Panny Marie, pozdně gotická boží muka s letopočtem 1594, Lomský mlýn (doložený již roku 1615) a socha sv. Jana Nepomuckého. Významnou památkou v Milířích je kostel sv. Petra a Pavla. Navštěvovanými akcemi v Částkově a Pernolci jsou anenské poutě.

Ve volné krajině oblasti nalezneme místy boží muka a kamenné kříže. **V příhraniční části regionu zaniklo po 2. světové válce několik obcí.** Při toulkách touto krajinou můžeme narazit na základy nebo ruiny domů, bývalé hřbitovy, zbytky cest, zplanělé stromy a další pozůstatky po bývalém osídlení.

K nezbytným realizačním předpokladům vícedenního cestovního ruchu patří ubytovací a stravovací zařízení. V Tachově nabízejí ubytování hotely MAPROSA, s r.o., Park Hotel Tachov, Restaurace, hotel Olympik, penziony Hostinec U Soudku, JOZÍFEK, spol. s r.o. - Penzion Pod skalkou, Pension Praha - Bc. Šnaidaufová Olga a ubytovny, turistická ubytovna U Planety a turistická ubytovna Staré Sedliště. Ubytování je možné i ve vzdělávacím středisku REVIS. Rozmanitost v možnostech ubytování doplňuje i rozmanitost stravovacích zařízení a celková vybavenost Tachova ostatními zařízeními služeb (včetně sportovních areálů).

8. Technická vybavenost

8.1 Zdroje elektrické energie

Energetický potenciál území zahrnuje především zdroje biomasy (např. odpady ze zpracování dřeva), vodní energie (Mže) a obecně těž solární energie (využívané lokálně zejména v Tachově). **Využití reálného potenciálu větrné energie v území není vhodné z hlediska dopadů na krajinný ráz a je v rozporu se zájmy ochrany přírody (CHKO a přírodní park).**

Město Tachov ani další obce MAS nevlastní žádné samostatné zdroje energie. Na území MAS se nachází soukromá **bioplynová stanice v Částkově**. Správním územím ORP Tachov prochází trasa VVN 400 kV Hradec u Kadaně – Rozvadov – Etzenricht. Dodávky elektrické energie jsou realizovány z distribuční přenosové soustavy. Rozvodna Tachov – Oldřichov je osazena transformátory 40 + 16 MVA. Přívod do rozvodny je ze dvou směrů – z Vítkova u Sokolova a z Přeštic, čímž je zajištěna stabilita dodávky elektrické energie. V rozvodně je dostatečná rezerva pro navyšování odběru.

Přívod elektrické energie do obce Milíře je veden linkou 6 kV od Mýta a Studánky. V obci je trafostanice uprostřed obce vlevo u průchozí komunikace, další je nad ÚSP, která byla zřízena pro původní vojenské objekty. Zadní Milíře mají svou vlastní trafostanici. I další

obce MAS mají zajištěn odběr elektrické energie z venkovního vedení VN 22kV a návazně přes systém trafostanic. **Nové trafostanice jsou navrhovány ve vazbě na rozvojové plochy.**

8.2 Zemní plyn

Správním územím ORP Tachov prochází též tranzitní plynovod do SRN. Zemní plyn je dodáván z tranzitního plynovodu. Konkrétně Tachov je zásobován plynovody DN 150/100 Mariánské Lázně - Zadní Chodov - Tachov a DN 250/150 Křepokovice - Planá - Tachov – Tisová. Z těchto plynovodů jsou vybudovány vysokotlaké přípojky pro veřejné regulační stanice Tachov 1, Tachov 2, Tachov 3. Zemní plyn je rozveden po celé městské části Tachova. Plynofikovány jsou i některé obce MAS, např. Ctiboř. Nereálná je zatím plynofikace v Lesné, vzhledem k rozloze území, **chybí i v Dlouhém Újezdě a v Milířích.**

8.3 Zásobování teplem

Zásobování teplem zabezpečuje v Tachově centrální výtopna tepla, zejména pro sídlištní část. Na sídlištních jsou blokové kotelny na zemní plyn. Starší bytová výstavba je vytápěna lokálním zdrojem na plynná nebo tuhá paliva. V menších obcích a v jejich částech je vytápění objektů individuální. Snahou do budoucna je využívání obnovitelných zdrojů energie a ekologické vytápění (kotle, palivo). **Individuálním topeništím v obcích je třeba věnovat pozornost zejména s ohledem na kvalitu ovzduší při špatných rozptylových podmínkách.**

8.4 Nakládání s odpadem

Tachov má zaveden systém likvidace směsného komunálního odpadu i nebezpečného a nadměrného odpadu z území města. Třídění odpadu probíhá nejen v Tachově, ale i v ostatních obcích MAS. Některé **obce při nakládání s odpadem spolupracují** (např. Ctiboř smluvně využívá sběrného dvora v Halži). V Tachově je **areál recyklace plastů** u silnice na Dlouhý Újezd a je navržen k rozšíření. Tuhé **komunální odpady se skládají mimo území MAS.**

8.5 Vodní zdroje

Zásoby podzemní vody v regionu jsou malé, převážně v podobě pouze puklinové podzemní vody. **Nejvýznamnějším vodárenským zdrojem je nádrž Lučina** vybudovaná na horním toku Mže. Kromě zásoby vody má přehrada na horním toku řeky a je důležitá ke stabilizaci minimálních průtoků.

Voda z Lučiny je odebírána voda do úpravny vody Svobodka. Z ní je distribuována pitná voda hlavně pro města Tachov (s jeho částmi), Bor a Planá, ale i pro další obce MAS (Ctiboř, Částkov). Obec Milíře má vlastní zásobování vodou související s výstavbou zařízení pro armádu (vodojem, vojenské studny, čistírna odpadních vod). **Odkanalizované** jsou

bývalé vojenské objekty a **jen malá část obce**. Část Zadních Milířů má vodovod z jímky v lese na cestě ze Zadních Milířů k bývalé hájovně Sýkorovna.

Převážná část města Tachov je zásobována pitnou vodou z veřejného vodovodu. Do budoucna se počítá, že oblasti Tachova, Malého Rapotína, Oldřichova, Světců i Velkého Rapotína budou zásobeny pitnou vodou ze skupinového vodovodu Tachov - Bor – Planá a zástavba Vilémova, Biletína a zastavitelné a přestavbové plochy Vítkova budou zásobeny pitnou vodou z větve skupinového vodovodu Tachov - Lom u Tachova. Mýto bude i nadále zásobeno pitnou vodou z místního vodovodu s místním zdrojem pitné vody.

Systém kanalizační sítě je nejvíce rozšířen v Tachově, kde obsluhuje více než 90% obyvatel. **Další místní části Tachova a některé další obce regionu i jejich části** (např. velká část obce Milíře) **kanalizační systémy nemají. Splaškové vody jsou po předčištění vypouštěny do přírody**. Počítá se však s postupným budováním kanalizace, např. v sídlech Mýto, Světce, později ve Velkém Rapotíně.

Odpadní vody jsou čištěny v mechanicko – biologické čistírně odpadních vod (ČOV) typu R-D-N (regenerace - denitrifikace - nitrifikace) v Tachově. Kromě vlastního Tachova je na ní napojen Vítkov, Vilémov, Oldřichov a Malý Rapotín. Čistírna odpadních vod má zde v současnosti dostatečnou kapacitu. Odpadní vody Biletína budou i nadále likvidovány v individuálních domovních čistírnách nebo bezodtokových jímkách. Splaškové vody Mýta budou centrálně odvedeny do ČOV Mýto, kde budou likvidovány společně se splaškovými vodami obce Milíře. Odpadní vody Světců budou dočasně likvidovány ve stávající ČOV Světce. **Kapacity ČOV je potřebné zvýšit v ostatních obcích v souvislosti s plánovanou výstavbou obytných domů.**

8.6 Telekomunikační sítě, rádiové a televizní vysílání

S rozvojem veřejné telekomunikační sítě v rozmezí roku 1992- 2000 bylo území města pokryto kabelovou sítí Českého Telecomu. V současnost je území pokryto i dostatečným signálem provozovatelů mobilních telekomunikačních služeb.

Televizní signál je převáděn z převaděče malého výkonu umístěného v Tachově na letišti. Část města využívá signál z vysílače Krašov v okrese Plzeň - sever. Na sídlištích je televizní signál rozváděn po kabelovém vedení, které kromě českých programů nabízí i programy německé televize.

V oblasti telekomunikačních sítí je potřebné posílení kapacit digitálních ústředěn pro možnost přijímání vysokorychlostního internetu ADSL apod. Je třeba vytvořit konkurenční prostředí, aby malé obce nebyly diskriminovány cenou z důvodu nedostupnosti více poskytovatelů.

9. Životní prostředí

9.1 Odpadové hospodářství

V území funguje systém nakládání s komunálními odpady odpovídající situaci v celé ČR. Město Tachov jako místo největší produkce komunálního odpadu má odpovídající systém zajištění odpadového hospodářství, včetně dvou sběrných dvorů, které slouží k ukládání nebezpečného nebo objemného nákladu také pro okolní obce.

Přestože je na území MAS zajištěno a probíhá třídění komunálního odpadu, neodpovídá stav obecně požadavkům evropské legislativy, resp. nového zákona o odpadech v ČR. Zásadní změny v systému nakládání s komunálními odpady vyplývají z požadavku na zvýšení podílu recyklovaných a využitých složek na 50 % u odpadu z domácností a postupný útlum skládkování nevyužitelných složek komunálního odpadu. V budoucnu (patrně od roku 2017) bude vyžadován přechod na jiné způsoby likvidace odpadu. V úvahu připadá svoz na nově budovanou, ale poměrně vzdálenou spalovnu ZEVO Chotíkov, která bude od roku 2016 hlavním krajským zařízením pro energetické využití odpadu. **Případně je třeba hledat alternativní řešení na regionální úrovni.**

9.2 Ochrana ovzduší

Kvalita ovzduší není zatížena velkými bodovými ani významnými liniovými zdroji znečištění. Relativně **nižší kvalitu ovzduší vykazuje město Tachov** (např. pevné částice PM₁₀ a benzo[a]pyren), kde mohou být imisní situace zhoršeny i vlivem špatných rozptylových podmínek v údolí Mže. Místní zdroje znečištění v Tachově převážně spalují plynná paliva. Přestože je plynofikace území zajištěna na odpovídající úrovni, mohou být individuálně **upřednostňována levnější pevná paliva. Také v malých obcích potom může docházet k překračování limitů zejména pro pevné částice PM₁₀ a benzo[a]pyren v důsledku spalování nekvalitních paliv v místních topeništích.** Ve venkovských obcích přitom neexistují žádné prostředky na monitoring ovzduší.

9.3 Ochrana vod

Území má z regionálního pohledu významné zdroje vody, využívané zejména prostřednictvím nádrže Lučina na Mži (a dalších místních vodárenských zdrojů) pro zásobování obyvatel území MAS. Kvalita pitné vody je zajištěna na odpovídající úrovni, podařilo se vyřešit problém s přítomností radonu ve zdroji pro obec Lesná. Na části území MAS je třeba respektovat ochranná pásma vodních zdrojů.

Kvalita vody v povrchových tocích je díky poloze v pramenné oblasti na úrovni I. a II. Třídy jakosti vody, Mže pod Tachovem na úrovni III. třídy jakosti vody. Je třeba věnovat pozornost kvalitě vody v drobných recipientech, do kterých jsou zaústěny místní kanalizace.

Podařilo se zkvalitnit úroveň odkanalizování obcí a účinnost čištění odpadních vod (zejména u ČOV města Tachova, dokončené v roce 2013). **V některých sídlech však zůstává**

nedořešené odkanalizování a napojení na ČOV, případně je problematické stáří a kvalita kanalizační sítě a ČOV.

Obec Částkov má částečně vybudovanou jednotnou kanalizaci, do které jsou po předčištění v septicích odváděny odpadní vody větší části obyvatel obce. Kanalizace je vyústěna do biologických rybníků, zbytek obyvatel (25 %) zachycuje odpadní vody v bezodtokových jímkách, které jsou vyváženy na ČOV Tachov. Jedná se o starou kanalizační síť, která neodpovídá hloubkou uložení a těsností. **Obec má zpracovaný záměr pro odkanalizování obce, vybudování nové kanalizace a v jedné variantě vybudování ČOV, ve druhé přečerpávání na ČOV Tachov.** V místní části Maršovy Chody je vybudována jednotná kanalizace. Splaškové vody od obyvatel obce jsou předčištěny v septicích a jsou vypouštěny do kanalizace. S ohledem na odváděné množství povrchových vod je podíl splaškových vod ve veřejné kanalizaci relativně nízký. Recipientem je bezejmenná vodoteč, která je levostranným přítokem Sedlišťského potoka. Sídla Velký Rapotín, Světce a Zadní Milíře nemají vybudovanou žádnou kanalizaci pro komunální odpadní vody.

Pozornost je třeba také věnovat plošným zdrojům znečištění ve východní části území na plochách orné půdy, kde může docházet k intenzivnějšímu smyvu při zapojení povrchového odtoku.

9.4 Ekologické zátěže

Území není zasaženo ekologickými zátěžemi většího rozsahu. **Specifickou zátěží krajiny vysoké přírodní kvality jsou objekty bývalého vojenského využití v hraničním pásmu (zchátralé stavby PS apod.). Jejich likvidace resp. revitalizace na nové využití probíhá pomalým tempem a daří se jen částečně.**

9.5 Ochrana půdy

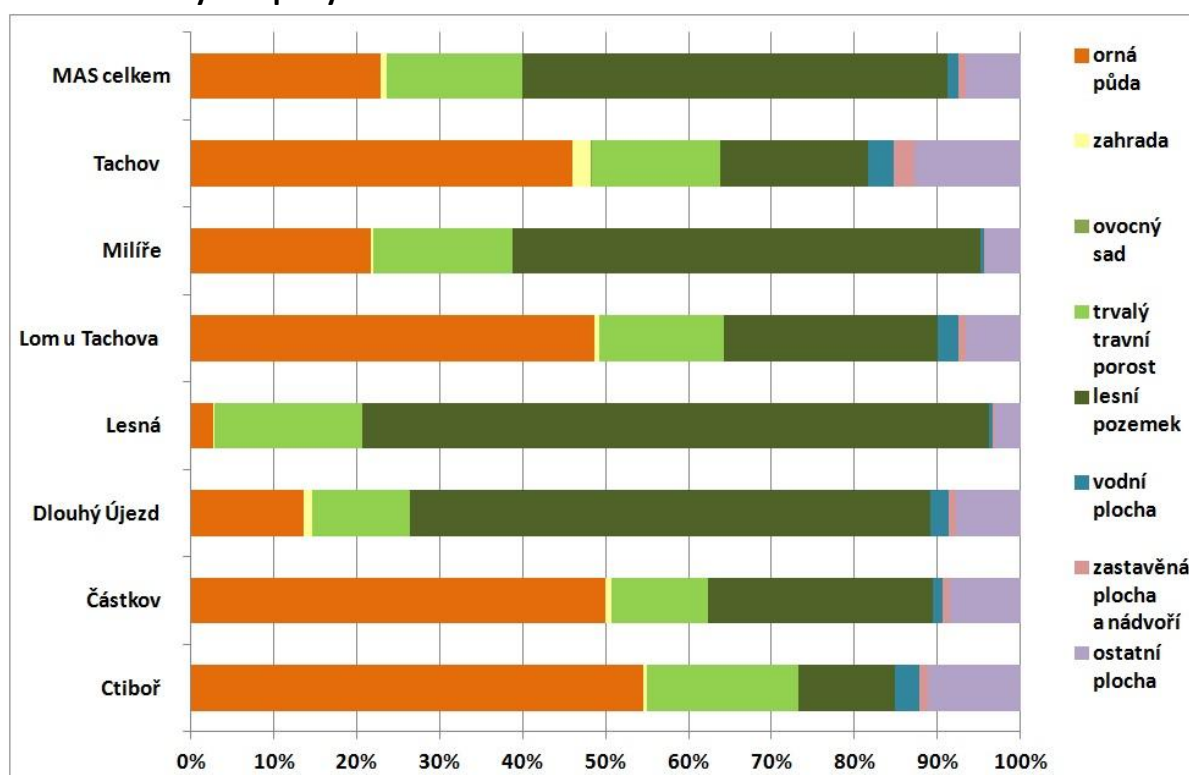
Území MAS má pozitivní skladbu využití půdy s velkým podílem lesních pozemků (51,2 %) a relativně malým podílem orné půdy (22,8 %), zastavěných (0,9 %) a ostatních ploch (6,6%) (viz tabulka 16 a obrázek 20). Statistiky využití půdy jednotlivých obcí však vykazují významné rozdíly. Generelně na území MAS směrem od západu na východ ubývá podílů lesů a přibývá podílů orné půdy, jak např. ukazuje rozdíl ve využití půdy mezi územím obcí Lesná, Milíře a Dlouhý Újezd na jedné straně a územím obcí Ctiboř, Částkov a Lom u Tachova na druhé straně. Vyšší podíl zastavěných a ostatních ploch mají obce Tachov a Ctiboř.

Tabulka 16: Využití půdy na území obcí v roce 2011

Název obce	Celková výměra půdy v ha	Zemědělská půda (%)	z toho				Nezemědělská půda (%)	v tom			
			orná půda (%)	zahradní (%)	ovocný sad (%)	trvalý travní porost (%)		lesní pozemky (%)	vodní plocha (%)	zastavěná plocha a nádvoří (%)	ostatní plocha (%)
Ctiboř	942	73,2	54,5	0,5	0,0	18,2	26,8	11,7	3,0	1,0	11,1
Částkov	1 186	62,4	50,0	0,7	0,0	11,6	37,7	27,2	1,2	0,9	8,4
Dlouhý	850	26,4	13,6	0,9	0,0	11,8	73,7	62,8	2,2	0,9	7,7

Újezd											
Lesná	8 426	20,7	2,8	0,1	0,0	17,8	79,3	75,6	0,4	0,2	3,1
Lom u Tachova	843	64,3	48,6	0,6	0,0	15,1	35,7	25,8	2,4	1,0	6,5
Milíře	1 489	38,8	21,8	0,3	0,0	16,7	61,2	56,4	0,5	0,2	4,2
Tachov	4 085	63,9	46,0	2,2	0,2	15,5	36,1	17,8	3,1	2,5	12,7
MAS celkem	17 823	40,0	22,8	0,7	0,0	16,4	60,0	51,2	1,4	0,9	6,6

Zdroj: ČSÚ

Obrázek 20: Využití půdy na území obcí v roce 2011

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČSÚ

Uvedené charakteristiky využití půdy se promítají do míry **rizika vzniku eroze a retenční schopnosti krajiny**. Obecně **nepříznivým faktorem** pro tyto vlastnosti území je relativně **vyšší sklonitost reliéfu** spojená s polohou území MAS na přechodu od vyšších náhorních poloh Českého lesa do nižších částí na východě území, které je součástí Podčeskoleské pahorkatiny.

Existence erozně ohrožených pozemků na orné půdě je dokumentována na mapových projektech Geoportálu SOWAC-GIS Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd (<http://geoportal.vumop.cz/>). Kromě vymezení potenciálně erozně ohrožených pozemků je v nově zprovozněném systému VÚMOP nahlášená a dokumentovaná jedna erozní událost (8. 6. 2013, pozemek nad Dlouhým Újezdem). Protierozní ochraně je věnována patřičná pozornost v návrhových částech územních plánů obcí, zejména u těch novějších (město

Tachov). Z územně plánovací dokumentace je možné čerpat podněty na opatření zlepšující odolnost krajiny proti erozi stejně jako na zlepšení retenční schopnosti krajiny.

9.6 Retenční schopnost krajiny

Retenční schopnost krajiny území MAS je obecně na dobré úrovni, zejména vzhledem k vyššímu stupni zalesnění a zatravnění pozemků. Pozitivně se též projevuje řada drobných vodních ploch, jejichž existence zde má historickou tradici. Z historických poloh drobných rybníků a nádrží lze vycházet při navrhování nových vodních prvků v krajině. Polohu historických vodních ploch je možné také využít při navrhování suchých poldrů.

Na řece Mži je zásadním retenčním opatřením vodní nádrž Lučina (nad úsekem Mže v oblasti MAS). Povodňové riziko existuje na Mži v úseku, kde protéká Tachovem. Okraje zástavby jsou v kontaktu se záplavovým územím. Součástí vodohospodářských plánů jsou území plánovaná pro akumulaci povrchových vod. Do zájmového území zasahují zátopová území níže položených plánovaných nádrží Kočov I a Kočov II. V současné době má tato skutečnost jistý vliv na regulaci využití území v údolí Mže pod Tachovem.

V území MAS **na východním okraji Českého lesa** je třeba věnovat **zvýšenou pozornost** bystřinným tokům jako **zdroji povodňového rizika a zvýšeného pohybu splavenin**.

9.7 Zeleň v krajině a sídlech

Území MAS se vyznačuje dobrou kvalitou péče o zeleň v sídlech a relativně velkým zastoupením zeleně v krajině. Lze to doložit jednak např. generely ÚSES s převažujícím podílem funkčních součástí, statistikou využití půdy, zastoupením památných stromů v území i např. oceněním Tachova titulem „Město stromů“ v roce 2007/2008. Zeleni je věnována pozornost v návrhových částech územních plánů obcí, ze kterých je možné čerpat podněty na opatření ke zvýšení kvality zeleně v sídlech i volné krajině. **Na území MAS existuje významná snaha o zachování starých a krajových ovocných odrůd stromů** (genový sad, CHKO Český les). Na území MAS Zlatá cesta v oblasti CHKO jsou dominantní lesy. Lesní hospodářství tam musí dodržovat zonaci CHKO. Na celém území je nutné, aby lesní hospodářská činnost respektovala i mimoprodukční funkce lesa.

9.8 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO)

Na území MAS nepracuje žádná organizace specializovaná pouze na EVVO. Aktivita v rámci EVVO vykazují Tachovský ornitologický spolek, Muzeum Českého lesa v Tachově, místní sdružení ČSOP, CHKO Český les a místní školy. Vzdělávací infrastrukturu a vlastní vzdělávací činnost zajišťuje na území MAS moderně vybavené vzdělávací středisko REVIS v Tachově. **Existuje potenciál dalšího rozvoje EVVO a to nejen v otázkách ochrany přírody (viz orientace stávajících aktérů), ale i dalších aspektů životního prostředí a udržitelného rozvoje.**

9.9 CHKO Český les

Území MAS Zlatá cesta zasahuje ve své západní části do CHKO Český les, a to katastrálním územím obcí Lesná a Milíře. Toto území patří k nejširším částem CHKO ve směru od státní hranice a jedná se o ve střední Evropě **unikátní krajinný prostor** velmi řídké osídlený člověkem. Vztah SCLLD k CHKO Český les je **samostatně analyzován v příloze č. 3**. Spolu s MAS Zlatá cesta se v CHKO Český les nachází také území působnosti MAS Český les. V západní části MAS Zlatá cesta se vyskytují bobři, a to převážně v lokalitách v povodí Kateřinského a Nivního potoka, na Mži a jejích přítocích v okolí přehradní nádrže Lučina. Z invazních druhů rostlin se na území MAS nachází zejména bolševník a hrozí jeho rozšíření ze sousedního Karlovarského kraje.

10. Život v obcích

MAS Zlatá cesta, ačkoli do ní je zapojeno i město Tachov, lze charakterizovat jako venkovský region. Území je tvořeno především menšími obcemi, samotné město **Tachov** můžeme zařadit mezi menší města, která představují **přirozené regionální středisko venkovských obcí v okolí**. Město Tachov je ovlivněno svou polohou v periferní oblasti Česka. Jeho specifika se prohloubila 45-letým vývojem na uzavřené česko-bavorské hranici, vyhnáním německých obyvatel i zprůmyslněním původně zemědělského území. Došlo také k významnému rozvoji průmyslu, na sever od města byly otevřeny uranové doly, nejvýznamnějšími průmyslovými podniky se staly Plastimat, Teroz a Rybena. Socialistickým hospodářstvím v zemědělství vznikl podnik Státní statky Tachov. Ve městě začala stavět sídliště. Prvním sídlištěm se stalo koncem 50. let sídliště Západ (při ulici Hornická). V 70. letech bylo vystavěno sídliště Východ. Posledním panelovým sídlištěm se stalo koncem 80. let sídliště Rapotín na jižním okraji města.

Po roce 1989 město začalo těžit z toho, co bylo dříve jeho hendikepem, poloha při česko-bavorské hranici. Dnes je Tachov průmyslovým městem, výrazně zlepšila kvalita služeb pro obyvatele města i okolních venkovských obcí. Tachov je pověřenou obcí i obcí s rozšířenou působností pro ostatní venkovské obce, stále je sídlem mnoha institucí (jako např. okresního soudu, okresního státního zastupitelství, okresní hygienické stanice, okresní policie, okresního archivu). Pozitivem je, že se ve městě i v okolí začaly opravovat historické památky. Město má dobré podmínky pro sportovní vyžití a zlepšuje se kulturní vybavenost.

Život v obcích je výrazně ovlivněn fungováním obecního (městského) úřadu a různých neziskových organizací a spolků. **Pro obecní úřady venkovských obcí je důležitá spolupráce jak s městem Tachov, tak spolu navzájem.** Především proto, že mnoho z nich má starostu neuvolněného pro výkon funkce. Obecní úřady se podílejí nejen na správě věcí veřejných, ale také na různých společenských aktivitách.

Nejvíce aktivit v obcích pak zajišťují dobrovolné organizace a spolky, po sportovních organizacích mají největší podíl sbory dobrovolných hasičů, rybáři, myslivecká sdružení i různá další občanská sdružení. Tyto organizace ve většině případů spolupracují s obcemi, dalšími subjekty a vyvíjejí činnost pro veřejnost a jsou na místní úrovni důležitými činiteli veřejného života i regionálního rozvoje. V regionu také působí několik významnějších organizací majících zkušenosti s realizací složitějších a rozsáhlejších projektů a aktivit (Terénní program Tachovsko, KOTEC o.p.s., Regionální vzdělávací a informační středisko). Zkušenosti těchto organizací mohou být využity při rozvoji MAS ve spolupráci s obcemi a podnikatelskými subjekty.

Tabulka 17: Spolky a sdružení v regionu

Obec	Organizace a spolky
Ctiboř	Sbor dobrovolných hasičů, Oddíl mladých hasičů, TJ Ctiboř, Spolek žen Sedmikrásky, Rybáři
Částkov	Sbor dobrovolných hasičů, Občanské sdružení Pernolec, Rybáři
Dlouhý Újezd	Sbor dobrovolných hasičů, Lukostřelci Českého lesa, TJ Sparta, Sportovně střelecký klub Dlouhý Újezd, občanské sdružení Orbita Hora, TJ Sparta stolní tenis
Lesná	Sbor dobrovolných hasičů, Sdružení přátel školy
Lom u Tachova	Sbor dobrovolných hasičů, Spolek rybářů, TJ SOKOL, Myslivecké sdružení, TRUCK TRIAL
Milíře	TJ Milíře

Zdroj: vlastní zjištění 2014

Pro rozvoj obcí je důležité, aby obce měly zpracovány **územní plány**. Na webových stránkách mají tyto rozvojové dokumenty obce Tachov, Ctiboř, Částkov, i ostatní obce je mají zpracovány, ale chybí internetová prezentace.

Z provedené ankety plyne, že **pro spokojený život v regionu lidé nejvíce postrádají možnost získat zaměstnání a dále především všeobecnou zdravotní péči, především chybí odborní lékaři**. Naopak spokojeni jsou příležitostmi pro sport, s prací městských a obecních úřadů, s informovaností o dění v obci a s kvalitou životního prostředí.

11. Výsledky dotazníkového šetření v obcích území působnosti MAS Zlatá cesta

Tabulka 18 : Problémy MAS Zlatá cesta očima jejích obyvatel. Podíl respondentů (v %), kteří jsou s danou oblastí „spíše nespokojeni“ a „velmi nespokojeni“.

	všechny obce	město Tachov	ostatní obce
možnosti zaměstnání	56,0	64,6	45,1
odborní lékaři	43,3	50,6	33,1
možnosti parkování	40,8	51,8	19,0
všeobecná zdravotní péče	37,3	40,0	38,7
bytová výstavba	33,2	35,6	26,1

dostupnost řemeslných služeb	30,7	32,5	33,1
údržba silnic, chodníků a veřejných prostranství	28,7	34,0	20,4
Pokračování	všechny obce	město Tachov	ostatní obce
dostupnost bydlení	28,5	33,3	21,8
veřejná doprava	26,6	29,6	24,6
možnosti podnikání	25,6	25,8	31,7
střední školy	24,6	25,3	28,9
zubní lékaři	23,3	21,4	34,5
dostupnost osobních služeb	22,1	19,1	36,6
podmínky pro podnikání	21,9	59,1	32,4
bezpečnost a ochrana osob a majetku	21,8	23,9	21,1
praktičtí lékaři	21,4	19,0	33,8
podmínky pro cykloturistiku	19,1	20,5	19,7
kulturní možnosti	18,2	16,6	27,5
dostupnost malých obchodů	17,7	19,8	16,2
nabídka kulturních akcí	16,7	14,2	28,2
sociální služby	16,5	13,7	28,9
podmínky pro pěší dopravu	16,2	14,5	25,4
podmínky pro automobilovou dopravu	15,9	15,9	19,7
dostupnost sítí mobilních operátorů	14,2	6,0	41,5
volnočasové možnosti	14,0	12,5	21,8
čistota obce	13,8	15,9	11,3
předškolní zařízení	12,8	8,7	28,2
tradiční oslavy a svátky	12,8	11,6	18,3
podmínky pro činnost neziskových organizací	12,8	9,6	25,4
oprava a údržba budov	12,1	13,3	12,0
dostupnost stravovacích zařízení	11,8	10,8	17,6
dostupnost internetu	11,5	5,8	31,0
hluk v obci	10,6	12,3	8,5
činnost veřejné správy	10,1	10,8	10,6
vzhled obce	9,9	9,9	12,7
informovanost o dění v obci	9,4	10,1	9,9
základní školy	8,1	3,6	23,2
péče o zeleň a parky	7,6	7,5	9,9
sportovní možnosti	7,6	5,1	16,9
čistota ovzduší v obci	6,6	4,3	14,8
oprava a údržba památek	6,6	7,0	7,0
kanalizace a ČOV	6,6	4,1	15,5
dostupnost supermarketů a hypermarketů	6,6	3,4	17,6
ochrana přírody	6,2	5,8	9,2
odvoz a likvidace odpadů	5,1	4,4	7,7
zásobování teplem	4,2	5,5	1,4
zásobování energiemi	3,9	2,4	9,2

Tabulka 18: Strategicky důležité oblasti, které by měly být MAS podporovány očima obyvatel. Podíl respondentů (v %), kteří vnímají danou oblast jako důležitou z hlediska veřejné podpory.

	všechny obce	město Tachov	ostatní obce
zdravotnictví	56,3	74,7	16,9
tvorba pracovních míst	53,3	69,6	19,1
technická infrastruktura (obnova, rozvoj)	50,6	53,3	55,6
bezpečnost	32,0	42,4	9,9
bytová výstavba	27,8	29,2	31,0
kulturní akce	21,6	18,1	37,3
ochrana životního prostředí	20,1	20,2	24,6
cestovní ruch a turistika	19,2	17,8	28,2
sociální služby	19,1	22,4	14,1
sport a mimoškolní činnost dětí	17,7	12,8	36,6
rekonstrukce domů	16,9	18,3	16,9
veřejná doprava	15,7	15,4	20,4
podpora podnikání	15,5	16,6	16,2
střední a vysoké školství	14,2	19,5	2,1
spolky a neziskové organizace	12,6	7,0	32,4
základní školství	9,6	10,4	9,9
památková péče	9,3	10,6	7,7
průmyslové zóny	8,9	11,3	4,2
dostupnost malých obchodů	8,1	10,6	2,8
kommunikace s úřady (s veřejnou správou)	7,1	8,4	7,0
mezinárodní/ přeshraniční spolupráce	4,4	4,8	4,9
dostupnost hypermarketů a supermarketů	3,5	4,8	0,7
regionální spolupráce a partnerství	2,7	2,2	4,9

Zdroj: Výsledky dotazníkových šetření realizovaných v letech 2012 a 2013. Celkem dotázáno 593 respondentů: Tachov (415), Částkov (14), Dlouhý Újezd (14), Lesná (23), Lom u Tachova (13), Milíře (24), Ctiboř (54).

Podrobné výsledky dotazníkového šetření jsou v příloze.

12. Analýza problémů a potřeb

Na základě výsledků dotazníkového šetření, socioekonomické analýzy a výsledků veřejného projednávání byly stanoveny klíčové problémy a potřeby rozvoje území MAS Zlatá cesta, které byly rozděleny do oblastí:

- Místní rozvoj
- Podnikání, zaměstnanost a sociální služby
- Zemědělství
- Ochrana přírody, sport a cestovní ruch
- Kultura, vzdělávání a občanské aktivity

Místní rozvoj

Pro rozvoj Tachovska je negativní **nízká hustota zalidnění a záporné migrační saldo**, chybí demografický potenciál rozvoje. Proto je nutná **stabilizace obyvatel**, a to prostřednictvím podpory vzdělávání, zaměstnanosti, podnikání, dostupnosti občanské vybavenosti a služeb. Zvláště **zdravotnictví** je významným problémem na území MAS. Život v regionu obyvatelům znesnadňuje špatná **dostupnost nemocniční, odborné péče a stomatologické či dětské pohotovostní služby**.

Pro růst kvality života obyvatel je nezbytná podpora budování, rozvoje nebo oprav technické infrastruktury a občanské vybavenosti zejména v souvislosti s plánovanou výstavbou, která by mohla podpořit stabilizaci obyvatel. Je důležité, aby obce měly zpracovány a naplňovaly **územní plány**. V oblasti telekomunikačních sítí je potřeba **posílit kapacity digitálních ústředí** pro možnost přijímání vysokorychlostního internetu v obcích. Problematické je nejen **vytížení silnice 2. třídy, v Tachově extrémní**, které by vyřešil **obchvat města**, ale také **kvalita dopravní sítě**, hlavně silnic III. třídy, místních komunikací a technické infrastruktury (osvětlení, kanalizace, ČOV, vodovody), jedná se o **prioritní problém většiny obcí**. Změny klimatu způsobují častější povětrnostní kalamity a tím i výpadky dodávek el. proudu odběratelům, řešením by (nehledě na jeho estetické hledisko) mohlo být uložení elektrického vedení do země. **Dopravní obslužnost** obcí je většinou zajištěna **jen ve všední dny, veřejná doprava** byla obyvateli většinou hodnocena jako **nedostatečná**. Pro obyvatele venkovských obcí je důležité dopravní spojení s městem Tachov, jako přirozeným centrem území MAS. Proto je vhodné jej rozvíjet např. podporou **budování cyklostezek propojujících sídla ve vzdálenosti 10 km od Tachova s tímto městem** pro alternativní druh dopravy nejen do zaměstnání. Důležitým aspektem pro udržení obyvatel v malých obcích je také péče o vzhled obcí. Obcím stále chybí dostatečná komunální technika i technika pro obhospodařování obecních lesů, také vybavení jednotek Sboru dobrovolných hasičů, které obce na svém území zřizují k zabezpečení ochrany životů, zdraví a majetku obyvatel, je nedostatečné. Obce nemají dostatek prostředků na opravy, rekonstrukce a budování zbrojnic a požárních nádrží, na odpovídající materiální vybavení jednotek. Jednotky pomáhají hlavně při krizových situacích, ale kromě toho plní ve většině obcí také funkci výchovnou, sportovní a kulturně společenskou, jejich členové se mnohdy podílejí i na údržbě obce, to vše v jejich volném čase. Region se potýká s **nízkou identifikací obyvatel s územím**. Prohloubení sounáležitosti by bylo možné podpořit také zakládáním **dětských skupin** nebo lesních školek v obcích, jako flexibilnějšího řešení předškolního vzdělávání s ohledem na aktuální demografický vývoj. **Také podpora občanských aktivit** je pro udržení obyvatel v sídlech důležitá, objevila se i poptávka po budování či obnově cest pro pěší, které propojují jednotlivá sídla, zvláště při komunikacích s intenzivní automobilovou dopravou s důrazem na bezpečnost osob.

Na kvalitu života obyvatel území MAS mají vliv přírodní limity (extrémní srážky, sucha, povodně, zátěže životního prostředí). Území má diferencované klimatické podmínky od nejvyšších částí Českého lesa, kde roční průměrné úhrny srážek dosahují 900–700 mm (Pavlov Studenec 896 mm, Přimda 684 mm), po východní část území s nižšími srážkami (Tachov 651 mm). Patrná je také diferenciace teplot od západu k východu území. Režim

teplot a srážek dokládá klimadiagram stanice Přimda (obrázek 7). Vyšší sklonitost reliéfu spojená s polohou území MAS je nepříznivým faktorem **rizika vzniku eroze a retenční schopnosti krajiny**. V území **na východním okraji** Českého lesa je třeba věnovat **zvýšenou pozornost** bystřinným tokům jako **zdroji povodňového rizika a zvýšeného pohybu splavenin**. Součástí ochrany zdejší přírody musí být podpora **protierozních opatření v krajině**, vytváření suchých poldrů v místech původních ploch, odbahňování rybníků. Z územně plánovací dokumentace je možné čerpat podněty na opatření zlepšující odolnost krajiny proti erozi stejně jako na zlepšení retenční schopnosti krajiny, v souvislosti s tím je nutné **podporovat realizaci společných zařízení v rámci komplexních pozemkových úprav** v katastrálních územích obcí, jako je rozdělení rozsáhlých honů zemědělské půdy formou rozšiřování sítě polních cest, realizace mezí, prvků ÚSES, protipovodňových a protierozních opatření.

Riziko klimatických extrémů nelze nikde vyloučit, zvláště přívalové srážky konvektivního původu nemají přímou vazbu na vlastnosti georeliéfu. Extrémní intenzity srážek ohrožují jakékoliv území, protože prakticky vznikají bez vazby na nadmořskou výšku lokalit. Pro vznik následných rizikových procesů jsou rozhodující další fyzicko-geografické podmínky (sklonitost svahů, propustnost půd, hydrogeologické vlastnosti hornin) a vlastnosti ovlivněné činností člověka (vegetační kryt, způsob obhospodařování pozemků, antropogenní tvary, změny hydrografické sítě, zástavba v záplavovém území). Je tedy důležité se připravovat na **dopady nezpochybnitelných klimatických změn**, a to i na regionální úrovni. Prvořadá je podpora **přípravenosti a vybavenosti složek IZS** k ochraně životů, zdraví a majetku obyvatel území. Zejména JPO nižšího typu, které jsou na území nejrozšířenější, nedisponují dostatečným vybavením pro tyto situace, obce (jejich zřizovatelé) mají omezené rozpočty a nemohou si dovolit tuto speciální techniku financovat pouze z vlastních prostředků.

Podnikání, zaměstnanost a sociální služby

Hodnoty **nezaměstnanosti** na území MAS Zlatá cesta patří k nejvyšším v Plzeňském kraji a v ČR. Přitom okolní nové průmyslové podniky **nemají dostatek kvalifikovaných pracovních sil**. Situace souvisí se **špatnou vzdělaností strukturou obyvatelstva a s celkově nízkým indexem vzdělanosti obyvatel** okresu Tachov. Je třeba podpořit vzdělávání mladých lidí i rekvalifikace a celoživotní vzdělávání obyvatel regionu. Je nezbytné **vytvoření a realizace plánu rozvoje vzdělávání na úrovni ORP Tachov**, nastartování spolupráce škol, zřizovatelů, zaměstnavatelů a dalších organizací mezi sebou, ale i s centry vysokého školství, vědy a výzkumu. Jednou z cest, jak iniciovat vzájemnou spolupráci mezi firemní a akademickou sférou je podpora prostřednictvím dotovaných **poradenských voucherů**, které by pokryly část nákladů podniku na vyřešení specifického úkolu specializovaným pracovištěm.

V porovnání let 2008 – 2013 došlo k navýšení počtu nezaměstnaných osob o 25%. Největší počet nezaměstnaných tvoří uchazeči ve věku 50 let a více (299 osob) spolu s uchazeči, kteří jsou v evidenci více než 24 měsíců (242 osob). Třetí největší skupinu nezaměstnaných tvoří

osoby zdravotně postižené (161 osob). Statistická data potvrzují i samotní starostové obcí, kteří byli osloveni v rámci dotazníkového šetření. **Jako nejpočetnější a nejproblémovější vnímají právě skupinu osob nad 55 let, dále mladistvé bez praxe, matky s malými dětmi a osoby zdravotně znevýhodněné.** Všeobecně známé jsou trendy, podle kterých se tyto cílové skupiny potýkají s **nemožností najít pracovní uplatnění.** Ne všichni se ale chtějí spoléhat na pomoc od státu a rádi by si našli povolání, které odpovídá jejich fyzickým a duševním schopnostem. **Sociální podnikání jim k tomu dává příležitost.** Územní samosprávné celky jsou cílová skupina, kde se **přes velký potenciál zatím moc nedařilo uplatnit sociální podnikání.** Sociální podnikání zde přitom kombinuje **možnosti zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin místních obyvatel se zřízením služeb a činností, které v dané lokalitě chybí a výrazně by napomohly k místnímu rozvoji** (lesní hospodářství, komunální a sociální služby). Navíc může sociální podnikání výrazně snížit stávající závislost na financování zaměstnávání těchto osob ze strany státu.

Velkou skupinou, ze které se stávají sociální podnikatelé, jsou nestátní neziskové organizace. Část těchto organizací se při své činnosti zabývá podnikáním jako doplňkovým zdrojem příjmů. U některých organizací podnikatelské ambice časem vzrůstají a to buď v případě, že se v kolektivu najde jednatel, nebo skupina, která má reálný potenciál pro podnikání, ať již z osobních prestižních důvodů, nebo z důvodů snahy o snížení závislosti na státní a jiné finanční podpoře. Důvodem může být také nalezení atraktivního podnikatelského záměru, nebo spojení obou těchto faktorů. Jejich slabou stránkou je ale většinou malé povědomí o podnikání a řízení sociálních podniků.

Klíčovým problémem u podnikatelů v regionu je malé povědomí o sociálním podnikání a neznalost možností jeho podpory při tvorbě nových podnikatelských záměrů. Když porovnáme stav sociálního podnikání v celé ČR, zjistíme, že nejvíce sociálních podniků se rekrutuje právě z podnikatelské sféry. To jednoznačně ukazuje, že prvotním cílem musí být v regionu cíleně vedená informační kampaň, která na praktických příkladech ukáže možnosti založení a provozu sociálních podniků.

Analýza ukázala několik vzájemně se doplňujících faktorů, které mohou přispět k rozvoji sociálního podnikání na území MAS Zlatá cesta, o.p.s. Na jedné straně je to vysoká nezaměstnanost v regionu, která trápí zejména osoby ohrožené na trhu práce. Na druhé straně existují v obcích nevyužité budovy a prostory, které lze využít k zajištění chybějících služeb. Chybějící služby uváděly v rámci dotazníkového šetření zástupci obcí i nestátních neziskových organizací, které zároveň projevily ochotu angažovat se v podpoře sociálního podnikání. Propojením zájmů obcí, nestátních neziskových organizací a cílových skupin osob tak mohou vzniknout konkrétní projekty na rozvoj sociálního podnikání.

Efektivní nastavení systému podpory sociálního podnikání a podniků však vyžaduje odstranění některých bariér, které brání jejich rozvoji. Zejména je potřeba:

- zvýšit informovanost o sociálním podnikání u všech zainteresovaných osob – obcí, nestátních a neziskových organizací, nezaměstnaných osob, ale i podnikatelů,
- nastavit systém podpory a spolupráce při rozvoji sociálního podnikání v rámci regionu, ale i např. z úřadu práce, Hospodářské komory apod.,
- zajistit finanční zdroje v souladu s principy vícezdrojového financování sociálních podniků,
- vzdělávat manažery sociálních podniků,
- založit a podporovat úspěšné sociální podniky, jako příklady pro ostatní potenciální zakladatele.

Sociální podniky mohou vytvářet skutečná a dlouhodobě udržitelná pracovní místa. Počet vytvořených pracovních míst je přímo úměrný míře vstřícnosti prostředí, které umožní rozvoj sociálního podnikání.

Velkou pozornost je zapotřebí věnovat také podnikání obyvatelstva obecně. **Míra podnikavosti** je na Tachovsku obecně **pod celorepublikovým průměrem** a je třeba ji podpořit prostřednictvím osvěty, poradenství, podpory sociálního podnikání a investic do nevyužívaných budov a objektů, které se na území MAS nacházejí. **Obyvatelstvo okresu Tachov bude do roku 2020 nejrychleji stárnoucím obyvatelstvem Plzeňského kraje**, to se v důsledku projeví na **zvýšeném požadavku** na zdravotní systém a **na rozsah a dostupnost sociální péče**.

Co se týká sociálního vyloučení, zásadní otázkou je **stav bydlení osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách a trend geografické exkluze**. Na území MAS se jedná především o **ubytovny v Tachově**. Pokud dojde k stěhování těchto obyvatel z města do venkovských a odlehlých lokalit, stane se pro ně využívání **sociálních služeb nedostupné**. Podle poskytovatelů těchto služeb se ukazuje jako **efektivní nabízet služby přímo v SVL** (např. **mobilně**) a **propojit je s dalšími službami**. Bez pomoci protidluhového poradenství hrozí další zhoršení situace. Pro práci s obyvateli SVL jsou potřebné i služby zprostředkování práce, poradenství či asistence při jednání s úřady. Je nutné, aby byly dostupné programy primární, sekundární a terciární **protidrogové prevence**. Kromě **dostupnosti** služeb je pro obyvatele SVL také prvořadá **důvěra** v jejich poskytovatele. Z tohoto hlediska se jako efektivní jeví metoda **komunitní práce**. Je nutné podpořit stabilizaci a rozvoj těchto služeb pro osoby žijící v SVL.

Zemědělství

Před rokem 1989 bylo jedním z nejdůležitějších ekonomických odvětví okresu Tachov zemědělství. Dnes podíl ekonomicky aktivních obyvatel v zemědělství tvoří cca 5%. **Zachování zemědělské činnosti** je, kromě zemědělské produkce, nezbytné i pro péči o krajinu. Z pohledu současného trendu rostoucí poptávky po kvalitních potravinách a zdravém

životním stylu je potřeba **podpořit regionální produkci, agroturistiku** a samozřejmě investice do zemědělského podnikání a jeho **diverzifikace** obecně. Je potřebné **podporovat přímý prodej** zemědělských či řemeslných produktů.

Příležitostí pro zemědělce je také jejich možné zapojení do systému sběru biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu (kompostování) a navázání spolupráce s obcemi, které tento odpad musejí nově třídit.

Ochrana přírody, sport a cestovní ruch

Vzhledem k tomu, že příroda a krajina patří mezi to nejceněnější, co zdejší region nabízí obyvatelům i návštěvníkům, je nutná podpora **ochrany přírody**, likvidace a prevence šíření invazivních druhů rostlin, náhrada škod způsobených chráněnými živočichy, rozvoje ekologického zemědělství, šetrné turistiky a environmentální výchovy. **Specifickou zátěží krajiny vysoké přírodní kvality jsou objekty bývalého vojenského využití v hraničním pásmu.**

Je třeba věnovat pozornost individuálním topeništím v obcích s ohledem na **kvalitu ovzduší při špatných rozptylových podmínkách**. Nabídnout podporu výměny kotlů na tuhá paliva za nízkoemisní kotle, podporu plynofikace obcí (DI. Újezd a Milíře) nebo využívání obnovitelných zdrojů či úspor energie, podporu alternativních druhů dopravy. Zlepšení kvality ovzduší a bezpečnosti dopravy v Tachově by podpořilo vybudování obchvatu města. **Část území není stále napojena na kanalizační systém** (Velký Rapotín, Světce a Zadní Milíře). Neodmyslitelnou součástí ochrany přírody je **podpora budování fungujících systémů sběru a třídění komunálního odpadu**. Zeleni je věnována pozornost v návrhových částech územních plánů obcí, ze kterých je možné čerpat podněty na opatření ke zvýšení kvality zeleně v sídlech i volné krajině. **Na území MAS existuje významná snaha o zachování starých a krajových ovocných odrůd stromů** (genový sad, CHKO Český les). Lesy, které tvoří významnou část území MAS Zlatá cesta v CHKO Český les, je nutné obhospodařovat technikou nepoškozující ekosystém lesa, včetně půdního pokryvu, je vhodné podporovat **šetrné technologie těžby dřeva** (vyvážecí minisoupravy, kolopásky atd.).

Přes to, že je území MAS jako celek nadprůměrně vybaveno pro sport, stále jsou rozdíly ve vybavenosti v jednotlivých sídlech. Některá jsou vybavena nadprůměrně (Tachov), jiná nemají ani přírodní sportoviště (Milíře). Na území MAS Zlatá cesta se nachází hustá síť turistických tras (i přeshraničních). Je potřeba zajistit jejich údržbu a obnovu, jejich vybavení včetně budování zázemí pro turisty. **Území má pro turistiku dostatek lokalizačních i realizačních předpokladů**. Pro ekonomický rozvoj regionu je nezbytné **využití kulturního a přírodního potenciálu území**. **Vysoký rekreační potenciál** mají na území MAS Zlatá cesta **lesy**, a jejich využití k regeneraci sil pobytem a procházkami v nich, ale také k různým zájmovým činnostem, jako jsou houbaření, sběr lesních plodů, myslivost. Rekreační potenciál mají **vodní toky a rybníky** (Mže, rybníky a mokřady u Lesné, např. Branka, rybník Hejčák),

tvořící malebné úseky krajiny a místy využívané k vodním sportům, rekreaci i lovu ryb. Další skupinou lokalizačních předpokladů jsou **kulturně historické památky**, ale i různé kulturní akce ap. Velký potenciál v tomto směru a nadregionální význam má **národní kulturní památka Jízdárna ve Světcích**, které jsou částí města Tachova. Území MAS je součástí Česko-bavorského geoparku, na území Tachovska reprezentovaného Národním geoparkem GeoLoc. Význam geoparku spočívá v ochraně geologických fenoménů a jejich společné propagaci pro cestovní ruch. Celý Česko-bavorský geopark zahrnuje jednak Karlovarský kraj, dále Tachovsko na území Plzeňského kraje a bavorské okresy Neustadt a. d. Waldnaab, Tirschenreuth, Wunsiedel a Bayreuth, což představuje určitý **potenciál pro regionální spolupráci v oblasti geoturismu**. Stále je zde **nevyužitý potenciál pro přeshraniční ekoturistiku** a doprovodné služby, v tomto ohledu je klíčová **podpora managementu cestovního ruchu a společné propagace regionu**, toto téma je vhodné pro širší **spolupráci i se subjekty mimo území MAS, popřípadě pro přeshraniční spolupráci**.

MAS Zlatá cesta, MAS Český les a CHKO Český les se shodli na potřebě podpory:

- **Péče o přírodu a krajinu**

Zachování biologické rozmanitosti (podpora pěstování tradičních krajových odrůd, prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů)

Obnova vodního režimu krajiny

- **Cestovní ruch, návštěvnická infrastruktura**

Šetrné formy cestovního ruchu k životnímu prostředí (Ekoturismus, Geoturismus, Průvodcovská činnost v chráněných územích)

Společná koncepce propagace cestovního ruchu

- **Udržování přístupnosti krajiny**

Průchodnost krajiny

Prostupnost vodních toků

- **Zvyšování informovanosti v oblasti životního prostředí**

Zlepšení předávání informací o ochraně přírody a biodiverzity

Rozvoj spolupráce s veřejností

Kultura, vzdělávání a občanské aktivity

Vzhledem ke **špatné vzdělanostní struktuře obyvatelstva** na území MAS Zlatá cesta, která ovlivňuje vysokou nezaměstnanost na jedné straně a nedostatek kvalifikovaných pracovních sil na straně druhé, je pro rozvoj regionu MAS **klíčová podpora vzdělávání**, od předškolního, včetně dětských skupin a lesních školek, které by mohly přispět ke stabilizaci obyvatel menších obcí, přes základní a střední školství s důrazem na kvalitu a rozvoj vzdělávání zejména v klíkových kompetencích pro budoucí uplatnění absolventů na trhu práce (cizí jazyky, technické a přírodní obory, počítačová gramotnost) a to i v souvislosti s mimoškolní výchovou a celoživotním vzděláváním. Podpora spolupráce místních škol a zaměstnavatelů

s vysokými školami by mohla zvýšit šanci na uplatnění budoucích absolventů na trhu práce. Tato spolupráce by také měla směřovat k vytvoření **plánu rozvoje vzdělávání v území** a jeho následné realizaci.

V regionu MAS nepracuje žádná organizace specializovaná pouze na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu. **Existuje potenciál dalšího rozvoje EVVO a to nejen v otázkách ochrany přírody, ale i dalších aspektů životního prostředí a udržitelného rozvoje.**

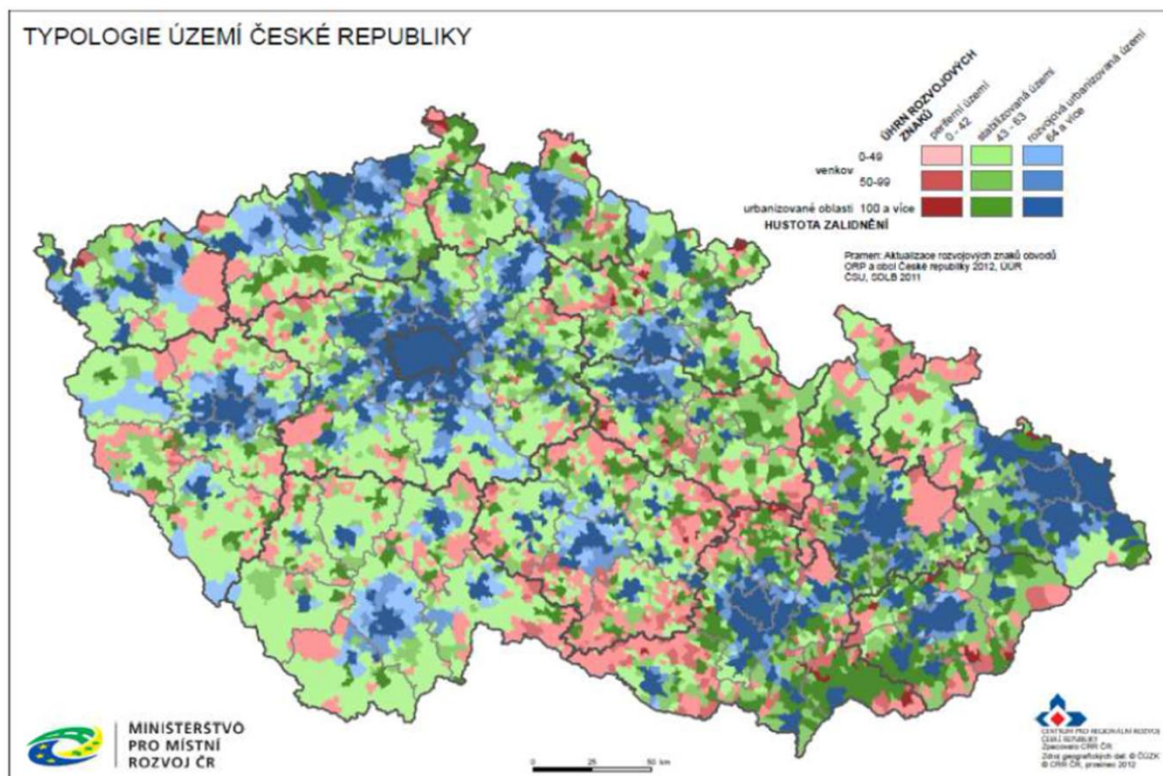
Vzhledem ke ztížené dostupnosti kulturních center je pozitivní, že se na území MAS nachází dobrovolné spolky, které se podílejí na kulturním životě v obcích. Chybí zde ale **scéna pro prezentaci místních umělců**. Také tradiční spolky dobrovolných hasičů a tělovýchovné jednoty plní v obcích kulturně společenskou funkci nebo se věnují mimoškolní výchově. Vzhledem k tomu, že se jedná o nestátní neziskové organizace a jejich členové v nich pracují bez nároku na odměnu ve svém volném čase, je pro jejich existenci nutná podpora činnosti, vybavení i investic do zázemí spolků.

Vzhledem ke vzdálenosti od center kultury je potřebné podpořit kulturní aktivity na území MAS včetně **návratu a zachování tradic** regionu, oprav a investic do budov a jejich vybavení.

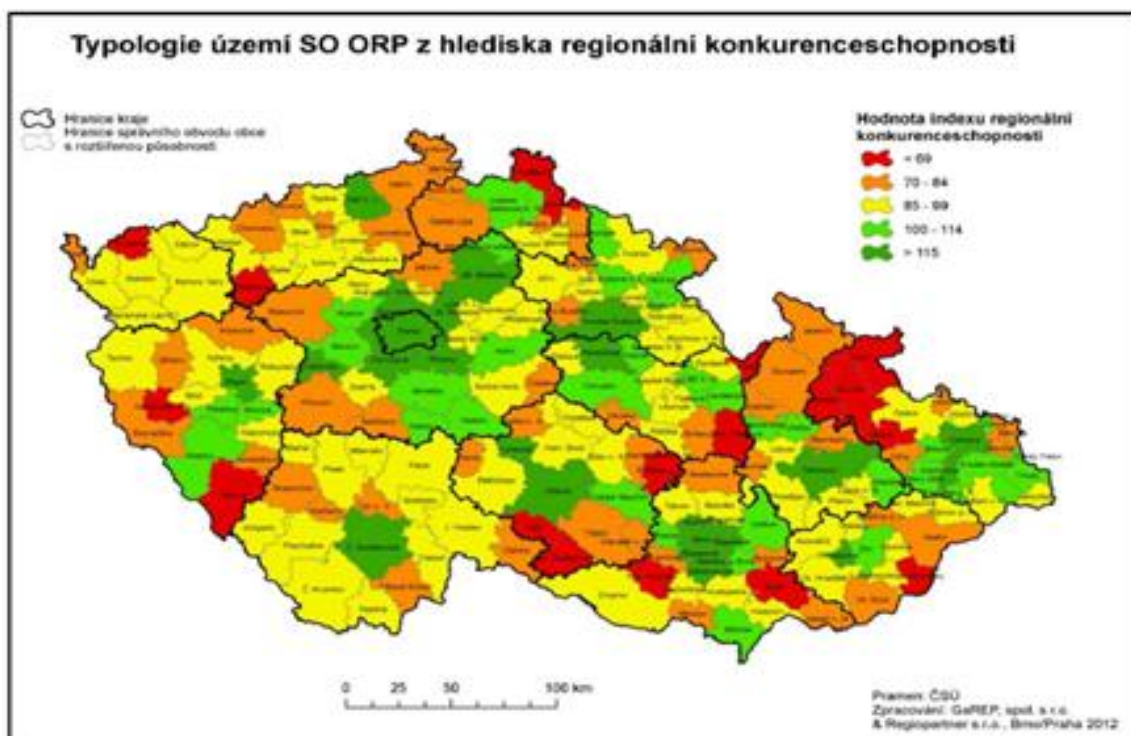
12. Celkové zhodnocení rozvojových předpokladů

Jak ukazuje Strategie rozvoje České republiky (odkud je převzaty níže uvedené mapy – obrázky 19 a 20), tak území MAS Zlatá cesta patří k typickým venkovským oblastem České republiky (nepatří již mezi tzv. periferní regiony) se stabilizovanou občanskou vybaveností a průměrnou mírou konkurenceschopnosti, což vytváří **naději dalšího rozvoje v budoucnosti**. Bude záležet na místních aktérech, jak se jim povede tuto skutečnost využít k dalšímu rozvoji. Pro naplnění potřeb území je nezbytná spolupráce se subjekty jak uvnitř, tak vně území MAS Zlatá cesta včetně té přeshraniční, propojování dílčích iniciativ do společných projektů a využívání místních zdrojů.

Obrázek č. 21

Obrázek 22:

Zdroj: Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020

13. Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb

SWOT analýzy oblastí rozvoje

SWOT analýza pro oblast „Místní rozvoj“

Silné stránky	Slabé stránky
příznivá věková struktura obyvatelstva	nízká hustota zalidnění
na území MAS nejsou v současnosti problémy související s národnostní strukturou obyvatelstva	nižší dostupnost služeb pro obyvatele z odlehlých míst
blízkost dálnice D5	nízká dopravní obslužnost
existence železnice na území MAS	chybí demografický potenciál pro rozvoj území
dobrá sportovní vybavenost území	vyšší počet vystěhovaných obyvatel než přistěhovaných
hustá síť turistických tras (i přeshraničních)	velmi špatná vzdělanostní struktura obyvatelstva

existence naučných stezek	nízký podíl vysokoškoláků (není pro ně uplatnění)
návaznost na lyžařský areál v SRN	slabá identifikace obyvatel s územím
sjezdovka Vysoká v Tachově	nižší hustota silniční sítě
turistická chata na Zlatém Potoce	přetížená silnice č. 198 v Tachově
bioplynová stanice v Částkově	stav silnic, místních komunikací, technické infrastruktury a chybějící komunální technika
stabilita dodávky el. energie s dostatečnou rezervou rozvodny v Tachově	parkovací místa v Tachově
plynifikace Tachova, Ctiboře	chybějící infrastruktura pro alternativní druh dopravy -propojení Tachova a sídel vzdálených do 10km cyklostezkami
dostatečná kapacita ČOV Tachov	ve venkovském prostoru se vytrácejí cesty pro pěší
pokrytí Tachova kabelovou sítí, dostatečné pokrytí města signálem	nedostatek předškolních zařízení ve venkovských obcích
	nedostatečná vybavenost zdravotnickými zařízeními a špatná dostupnost odborné lékařské péče
	rušení místních prodejen smíšeného zboží
	není vhodné využití větrné energie
	chybějící plynifikace Dlouhý Újezd, Lesná a Milíře
	pouze částečné odkanalizování obce Milíře (chybí v obcích Mýto, Částkov, Světce, ve Velkém Rapotíně)
	nedostatečná kapacita digitálních ústředí pro ADSL
	Nedostatečné vybavení obcí pro hospodaření v lesích
	Nedostatečné vybavení jednotek SDH pro zásahy v krizových situacích, chybějící prostředky na opravy a budování hasičských zbrojnic a požárních nádrží.
Příležitosti	Hrozby
legislativní rámec pro dětské skupiny	vznik vyloučených lokalit v místech, kde jsou ubytováni agenturní pracovníci
lesní školky jako alternativa pro rodiny s dětmi	nedostatek prostředků obcí na místní infrastrukturu, občanskou vybavenost a bezpečnost
lze očekávat zvýšení poptávky po sociálních službách	stárnutí obyvatelstva
energetický potenciál území (biomasa, voda, slunce)	zhoršování kvality ovzduší v obcích v topné sezóně
vytápění obnovitelnými zdroji	nedostatek prostředků na navýšení kapacity ČOV v obcích (pro plánovanou výstavbu)

spolupráce obcí při likvidaci odpadu	slabé konkurenční prostředí poskytovatelů telekomunikačních služeb (internet- vyšší ceny v obcích)
Příchod rodin orientujících se na přírodu a zdravý životní styl	Legislativa (ZVZ), politika státu dotační podpory mimo potřeby obcí
revitalizace bývalých vojenských objektů	Chybějící koncepce rozvoje v malých obcích
	Dopady změny klimatu na život obyvatel - riziko extrémů

SWOT analýza pro oblast „Podnikání, zaměstnanost a sociální služby“

Silné stránky	Slabé stránky
výhodná dopravní poloha (dálnice D5)	region s vysokou nezaměstnaností
	nedostatek kvalifikovaných pracovních sil (odcházejí do měst či SRN)
	míra podnikavosti pod celorepublikovým průměrem
	pokles počtu podnikatelů
	nízký počet družstev
	nejvíce nezaměstnaných: ve věku 50+, v evidenci ÚP více než 24 měsíců a zdravotně znevýhodnění
	stav silniční sítě a její přetížení
	chybějící infrastruktura pro alternativní druh dopravy do zaměstnání - propojení Tachova a sídel vzdálených do 10km cyklostezkami
	Nedostatečná kapacita pro poskytování sociálních služeb osobám žijícím v sociálně vyloučených lokalitách.
Příležitosti	Hrozby
rozvoj vzdělávání	nová pracovní místa převážně pro kvalifikovanou pracovní sílu
spolupráce podniků s centry školství, vědy a výzkumu (poradenské vouchery)	nezaměstnaní absolventi
vytváření pracovních míst mimo průmyslová odvětví	nevybudování obchvatu Tachova
perspektivní obory pro podnikání (zdravotnictví a sociální péče, ubytování, stravování a pohostinství, doprava, skladování, informační a komunikační činnosti)	stárnutí obyvatelstva
Poskytování sociálních služeb (prevence sociálního vyloučení, podpora sociálního začleňování, komunitní práce, terénních a ambulantních služeb	Stěhování osob ze sociálně vyloučených lokalit v centrech do odlehlých obcí, nárůst osob žijících v ubytovnách.
potenciál pro vznik sociálních podniků	

podpora sociálního podnikání z EU	
nevyužité zdroje v obcích- budovy, pozemky	

SWOT analýza pro oblast „Zemědělství“

Silné stránky	Slabé stránky
tradičně zemědělská oblast	přizpůsobení zemědělské výroby ochraně přírody a krajiny (ochranná pásma CHKO)
Příležitosti	Hrozby
dotační podpora zemědělské činnosti	riziko eroze orné půdy
zapojení se do systému sběru biologicky rozložitelného odpadu rostlinného původu (kompostování)	přírodní vlivy na produkci

SWOT analýza pro oblast „Ochrana přírody, sport a cestovní ruch“

Silné stránky	Slabé stránky
Řeka Mže jako zdroj vody (nádrž Lučina)	Nesouvislé a málo významné zásoby podzemní vody
Území MAS je součástí Česko-bavorského geoparku (ochrana geologických fenoménů a jejich společná propagace pro cestovní ruch)	Četné pramenné vývěry způsobují vznik zamokřených ploch v obl. Českého lesa
Území s vysokou mírou ekologické stability krajiny z části v CHKO Český les	Podmínky pro zimní sporty jsou limitované nižší nadmořskou výškou Českého lesa (ve srovnání se Šumavou)
Pás bývalého hraničního pásma na české straně se zachovalou přírodou je celoevropsky propagován a podporován jako biokoridor v rámci projektu Green Belt	Současné jazykové odlišení obou částí pohoří Böhmerwald a Český les je nevýhodné pro společný regionální marketing
blízkost dálnice D5	nižší hustota silniční sítě
existence železnice na území MAS	přetížená silnice č. 198 v Tachově
hustá síť cyklotras	stav silnic
blízkost hraničního přechodu do SRN	parkovací místa v Tachově
dobrá sportovní vybavenost území	nedostatečná dopravní obslužnost venkovských sídel
hustá síť turistických tras (i přeshraničních)	chybějící infrastruktura pro alternativní druh dopravy -propojení Tachova a sídel vzdálených do 10km cyklostezkami
existence naučných stezek	zchátralé bývalé vojenské objekty u státní hranice
návaznost na lyžařský areál v SRN	existence erozně ohrožených pozemků orné půdy

sjezdovka Vysoká v Tachově	Chybějící prostředky na údržbu rybníků.
turistická chata na Zlatém Potoce	Výskyt invazního bolševníku
historické objekty (Jízdárna Světců, hradby Tachova ze 13. a 14. stol., atd.)	
Muzeum Českého lesa v Tachově	
bioplynová stanice v Částkově	
plynifikace Tachova, Ctiboře	
nižší hustota silniční sítě	
Genový sad v Tachově	
Výskyt bobra evropského	
Příležitosti	Hrozby
Existence zajímavých lokalit v území (přírodní, historické, geologické)	Řeka Mže jako rizikový faktor pro vznik povodní v říční nivě i mimo jarní období
Potenciál pro regionální spolupráci v oblasti geoturismu	Počet dní s výskytem sněhové pokrývky se bude patrně snižovat podle pozorovaných i prognózovaných klimatických trendů
Zapojení MAS do aktivit v rámci Green Belt může přinést pomoc a spolupráci v ochraně přírody podél hranice	nevybudování obchvatu Tachova
dostatek lokalit pro rozvoj cestovního ruchu	ve venkovském prostoru se vytrácejí cesty pro pěší
rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky, ekoturistiky	zhoršování kvality ovzduší v obcích v topné sezóně
vysoký rekreační potenciál místních lesů	vzrůstající ceny plynu pro vytápění RD (přechod na fosilní paliva)
rekreační potenciál vodních toků a rybníků	nenalezení zdrojů na protierozní opatření
nadregionální význam a potenciál Jízdárny ve Světcích (národní kulturní památka)	povodňové riziko v Tachově
vytápění obnovitelnými zdroji	Nedostatečná likvidace a prevence šíření invazních druhů rostlin
dotační podpora protierozních opatření	Nedostatečná údržba rybníků snižuje jejich retenční schopnost.
	Nedostatek prostředků na techniky pro šetrnou těžbu v lesích.
realizace společných zařízení v rámci komplexních pozemkových úprav	Omezení výskytu bobra z důvodu působení škod
potenciál rozvoje environmentální výchovy	

SWOT analýza pro oblast „Kultura, vzdělávání a občanské aktivity“

Silné stránky	Slabé stránky
významné kulturní spolky	špatný stav škol a jejich vybavení
kulturní zařízení v každé obci	nedostatečná nabídka v oblasti středního školství
návrat k tradičním oslavám a svátkům v obcích	nedostatečně rozvinuté aktivity celoživotního vzdělávání
dobrá sportovní vybavenost území	nedostatek předškolních zařízení ve venkovských obcích
hustá síť turistických tras (i přeshraničních)	Slabá podpora místních spolkových aktivit
existence naučných stezek	
návaznost na lyžařský areál v SRN	
sjezdovka Vysoká v Tachově	
turistická chata na Zlatém Potoce	
Muzeum Českého lesa v Tachově	
Příležitosti	Hrozby
aktivní místní spolky	chybějící prostředky zřizovatelů škol na investice
	ztráta vztahu dětí k vlastní obci (rušení školek a škol)
	spojování středních škol (snížení jejich dostupnosti a omezení nabídky oborů)
	kvalita výuky

SWOT analýza celková

Silné stránky	Slabé stránky
Výhodná geografická poloha vůči dálnici D5 a Německu	Hospodářsky slabý a strukturálně postižený region
Relativně levná pracovní síla	Nedostatek pracovních příležitostí
Využitelné přírodní zdroje (dřevo, půda, atraktivní krajina)	Podmínky pro podnikání a nízká míra podnikatelské aktivity obyvatelstva
Kvalita životního prostředí (blízkost přírody, čisté ovzduší, vodní zdroje, odpadové hospodářství, bezpečnost, multikulturní společnost)	Odchod mladých a úspěšných lidí do měst a metropolitních regionů
Kulturní kapitál (Zlatá cesta, jednotlivá historická místa – historické jádro Tachova, jízďárna Světte, drobné sakrální stavby, smírčí kříže)	Stárnoucí infrastruktura a nedostatek prostředků na obnovu a rozvoj

Dostatečná institucionální kapacita (úspěšný rozvoj MAS, administrativní zázemí, existence REVIS, důvěra a úspěšná spolupráce mezi klíčovými rozvojovými aktéry, vstřícný přístup města Tachova, databáze projektů, zkušenosti s realizací projektů nejenom LEADER, spolupráce s Bavorskem)	Ekonomika regionu založená na odvětvích s nízkou přidanou hodnotou
Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (rozvinutá síť značených turistických cest, cyklotras a naučných stezek, areál běžeckého lyžování Zlatý potok – Silberhütte, sportovní komplex v Tachově)	Vzdělanostní struktura pracovních sil (nízký podíl vysokoškoláků)
Aktivní obecní samosprávy	Zhoršující se dostupnost veřejných služeb a zásobování venkova (zdravotní péče, veřejná doprava, dostupnost některých míst v zimním období, zdravotní péče, sociální služby apod.)
	Vzhled některých veřejných prostranství a menších sídel
	Identita obyvatel spojená s místem bydliště a s regionem
	Stav místních komunikací a silnic 2. a 3. třídy
	Nedostatečná vybavenost území turistickou infrastrukturou (ubytovací kapacity a jiné)
	Zanedbané kulturní památky zejména v malých obcích (kostely, kapličky apod.)
	Nedostatečná známost regionu
Příležitosti	Hrozby
Endogenní regionální rozvoj založený na přírodních zdrojích a tradici (rozvoj ekologického zemědělství, regionální produkty, šetrný cestovní ruch apod.)	Pokračující koncentrace lidí a ekonomických aktivit do měst a metropolitních oblastí
Rozvoj malého a středního podnikání (vč. podnikání v oblasti sociálních služeb)	Demografická změna, stárnutí obyvatelstva a růst sociálních výdajů
Podpora tvorby Místního akčního plánu vzdělávání	Odliv vzdělaných a mladých lidí
Společný marketing regionu (budování image perspektivního regionu pro bydlení, podnikání a trávení volného času)	Zhoršování sociální soudržnosti a růst sociálních problémů
Využití krajských, národních a evropských podpůrných zdrojů	Ekonomická globalizace a ztráta konkurenční schopnosti zemědělství a venkova
Realizace společných zařízení v rámci komplexních pozemkových úprav	Politika zaměstnanosti – „vyplatí se nepracovat“
	Stěhování osob ze sociálně vyloučených lokalit v centrech do odlehlých obcí, nárůst osob žijících

	v ubytovnách.
	Dopady klimatických změn- extrémů

Strategická část

1. Definování VIZE

Členové místního partnerství jsou si vědomi svého dílu odpovědnosti za rozvoj území, proto si stanovili vizi – cíl, kterého chtějí v dlouhodobém horizontu dosáhnout a tím je:

- **Území působnosti MAS Zlatá cesta, o. p. s. jako ideální místo pro život, práci, podnikání i trávení volného času a společenství lidí a organizací, jdoucí společnou cestou k prosperitě a udržitelnému rozvoji.**

2. Definování MISE

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Zlatá cesta, o. p. s. definuje na základě analýzy konkrétní potřeby regionu, stanovuje strategické cíle, které budou naplňovány prostřednictvím cílů specifických. V konkrétní podobě jsou ke každému specifickému cíli přiřazena opatření s přiblížením možností konkrétních projektů, kterými lze v budoucím období tyto definované cíle naplňovat. Strategie je prostředkem pro zlepšení situace regionu a zejména pro koordinovaný postup při realizaci představy (vize) o budoucí podobě území. V neposlední řadě je také strategie materiálem definujícím nároky na organizační a finanční zajištění pro realizaci potřebných kroků. Vlastní naplňování strategie bude probíhat při uplatnění následujících základních principů, jimiž jsou:

- udržitelný rozvoj
- zachování kulturního a přírodního bohatství
- partnerství, spolupráce, LEADER
- transparentnost

2.1 Strategická východiska a cíle

„Desatero cest“ vedoucích k prosperitě a udržitelnému rozvoji území působnosti MAS Zlatá cesta, o. p. s. (strategická východiska):

1. **Místní přírodní zdroje a filozofie udržitelného rozvoje jakožto východisko rozvoje místní ekonomiky** (ekologické zemědělství a lesní hospodářství, CHKO Český les)
2. **Historie** (využití historie, památek, kulturních a podnikatelských tradic, spolupráce s obcemi ležícími na Zlaté cestě)
3. **Tradice** (rozvoj tradičních produktů stejně tak jako tradičních kulturních a společenských akcí)
4. **Kvalita života** (zvyšování atraktivity života na venkově zvláště pro mladé lidi, aby zde našli vhodné podmínky pro svoji ekonomickou a sociální existenci)
5. **Vzdělanost** (celoživotní vzdělávání všech skupin obyvatelstva, podpora vzdělávacích institucí)

6. **Moderní informační a komunikační technologie** (internet, internetová komunikace a prezentace)

7. **Cestovní ruch** (rozvoj především šetrného cestovního ruchu, sportovně orientovaného cestovního ruchu, poznávacího cestovního ruchu, venkovského cestovního ruchu a agroturistiky, vytváření podmínek pro dovolené rodin s dětmi)

8. **Sociální soudržnost** (participativní přístup, mladí a staří, rovný přístup ke vzdělání a práci problémy sociálního vyloučení, volný čas mládeže)

9. **Vnitroregionální propojování a partnerství** (silnice 2. a 3. třídy, dopravní obslužnost, partnerství mezi veřejným, občanským a podnikatelským sektorem)

10. **Meziregionální a přeshraniční propojování a partnerství** (vzájemné poznávání, vytváření kooperačních sítí a realizace společných projektů s okolními mikroregiony, MAS, a Bavorskem apod.)

Strategické cíle jsou zaměřeny na prioritní oblasti rozvoje území MAS Zlatá cesta:

Tabulka 18: prioritní oblasti a strategické cíle rozvoje území MAS

Prioritní oblasti rozvoje území MAS	Strategický cíl
Místní rozvoj	Zlepšení kvality života obyvatel území MAS, kvalitní a dostupná infrastruktura, občanská vybavenost, zdravotní a sociální služby. Zachování a zlepšení dopravní obslužnosti, podmínek pro kulturní a společenský život i sportovní vyžití v obcích. Návrat k tradicím a využívání místních zdrojů, upravená veřejná prostranství, udržované místní památky, kvalitní veřejná správa, připravenost a vybavenost složek IZS.
Podnikání, zaměstnanost a sociální služby	Rozvoj podnikání, vznik sociálních podniků. Využívání místních zdrojů. Návrat k tradičním produktům a řemeslům. Rozvinuté služby. Zlepšení dopravní obslužnosti, vybudování cyklotras nebo cyklostezek z okolních obcí do Tachova pro alternativní způsob dopravy do zaměstnání. Aktivizace sociálního začleňování.
Zemědělství	Stabilní zemědělství, rozvinuté ekologické zemědělství, diverzifikované podnikání zemědělců. Fungující přímý prodej zemědělské produkce a rozvoj agroturistiky.
Ochrana přírody, sport a cestovní ruch	Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a turistiky.

	Zachování kvality přírody a krajiny, rozvoj šetrné eko, geo a agro turistiky. Vybudování cyklotras nebo cyklostezek propojujících okolní sídla s městem Tachov pro alternativní způsoby dopravy nejen do zaměstnání. Společná propagace a destinační management regionu. Zvýšení atraktivity pro místní i návštěvníky regionu. Snížení znečištění ovzduší. Vybudovaná protipovodňová a protierozní opatření v krajině. Fungující systémy sběru a třídění komunálního odpadu v obcích.
Kultura, vzdělávání a občanské aktivity	Kvalitní a dostupné vzdělávání dětí i dospělých, včetně mimoškolní a umělecké výchovy a celoživotního vzdělávání. Místní plán rozvoje vzdělávání do roku 2020. Udržované památky, dostupná kultura pro místní obyvatele, aktivní občanská společnost.

2.2 Specifické cíle rozvoje území MAS a opatření k jeho podpoře

Tabulka 19: specifické cíle rozvoje území MAS a opatření k jeho podpoře

Specifické realizační cíle	Opatření k jejich realizaci
1. Zvýšení zaměstnanosti a podnikatelské aktivity místních obyvatel	1.1. Zvyšování informovanosti občanů o pracovních příležitostech 1.2. Zvyšování dopravní dostupnosti center pracovních příležitostí 1.3. Zvyšování nabídky rekvalifikací (v závislosti na požadavcích zaměstnavatelů) 1.4. Poradenství pro malé a střední podnikatele (poradenské vouchery) 1.5. Podpora činnosti výchovných (kariérních) poradců na základních a případně středních školách 1.6. Podpora projektů posilujících zodpovědnější přístup mládeže při výběru povolání 1.7. Podpora zlepšení vzdělanostní struktury obyvatelstva a udržení vzdělaných a podnikavých lidí (zvláště mladých) v regionu 1.8. Podpora rozvoje podnikatelské samosprávy,

	podnikatelských sdružení, iniciativ, místních klastrů apod. 1.9. Rozvoj přeshraniční spolupráce a výměny zkušeností v oblasti podnikání (vzdělávání, informování o podnikatelských příležitostech, regulačních opatřeních apod.) 1.10. Podpora vzniku sociálních podniků 1.11. Prevence sociálního vyloučení, podpora sociálního začleňování a sociální práce
2. Udržitelné a efektivní využívání místních zdrojů, péče o krajinu a životní prostředí	2.1. Zvyšování konkurenční schopnosti místních zemědělců a diverzifikace jejich činnosti 2.2. Využívání tradičních zdrojů (dřevo, kámen) v rozvoji řemesel a živností 2.3. Vytváření podmínek pro nové (alternativní) formy zemědělství (včetně nových forem ekologického zemědělství, ekonomických aktivit kombinujících zemědělskou činnost se službami cestovního ruchu (ubytování, místní potraviny či produkty, hypoturistika apod.) 2.4. Výroba upomínkových předmětů s tematikou regionu vycházejících z tradičních výrob (např. zpracování dřeva – hračky) 2.5. Podpora obhospodařování lesů a luk šetrným způsobem s využitím nové techniky (zejména na podmáčených lučních a lesních stanovištích) 2.6. Podpora výroby místních/ regionálních produktů (jablka a med jako příklady), jejich prodeje a propagace (pořádání místních a regionálních farmářských trhů, podpora prodeje přes internet apod.) 2.7. Podpora místní/ regionální/ přeshraniční spolupráce podniků působících v oblasti zemědělství a lesnictví (kooperace, klastrové iniciativy, podpora prodeje, čerpání zkušeností ze zahraničí apod.) 2.8. Podpora pěstování tradičních krajových odrůd, zvláště ovocných stromů: rozvoj genového sadu, výsadba tradičních ovocných stromů v krajině jako opatření na posílení genetické biodiverzity 2.9. Podpora druhové a ekosystémové biodiverzity v krajině, včetně revitalizace vodních toků a změny druhové skladby lesa 2.10. Posílení ekologické stability krajiny zejména realizací protierozních opatření a eliminací invazních druhů rostlin a živočichů 2.11. Podpora realizace společných opatření v rámci

	komplexních pozemkových úprav v katastrálních územích obcí (rozdělení rozsáhlých honů zemědělské půdy formou rozšiřování sítě polních cest, realizace mezí, prvků ÚSES, protipovodňových a protierozních opatření) 2.12. Tvorba kompenzačních opatření na likvidaci škod způsobených přírodními riziky a vlivem činnosti chráněných živočichů (bobra evropského) 2.13. Péče o vodní zdroje území: revitalizace vodních ploch s případným využitím na koupání 2.14. Snižování emisí z malých zdrojů znečištění ovzduší např. modernizací technologií vytápění
3. Využití potenciálu kulturního a přírodního dědictví	3.1. Vybudování organizace destinačního managementu (vytvoření sítě infocenter a informačních míst, vytvoření loga, tvorba propagačních materiálů, turistických balíčků, regionální „turistické karty“ se slevami, zkvalitnění venkovního informačního systému, kalendář akcí apod.) 3.2. Vytvoření a realizace marketingové strategie cestovního ruchu MAS (vymezení cílových skupin a strategií jejich přilákání – důraz na rodiny s dětmi, seniory, šetrný cestovní ruch, domácí a přeshraniční klientelu apod.) 3.3. Podpora aktivit vedoucích k zvýšenému povědomí o území působnosti MAS jakožto turistické destinaci 3.4. Podpora ubytování v soukromí (dotace pro místní obyvatele) 3.5. Podpora rozvoje místní gastronomie - obnova tradic, využití regionálních potravin atd. 3.6. Podpora vzniku nových a provozu a údržby stávajících cyklostezek a lyžařských tras, včetně příslušné infrastruktury 3.7. Podpora přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu 3.8. Zpracování Koncepce rozvoje cestovního ruchu v oblasti Českého lesa (spolupracovat s CHKO na rozvoji podmínek pro cestovní ruch nenarušující přírodu a krajinu: koordinovat vznik záchytných parkovišť a vedení nových turistických tras, dobudování potřebné turistické infrastruktury; vytvoření koncepce rozmístění turistických zařízení a služeb v CHKO - ubytovací a stravovací zařízení atd.) 3.9. Podpora společné propagace regionu Český les jako CHKO, přírodního parku a součásti Geoparku GeoLoc 3.10. Rozšíření a zkvalitnění (vč. provozu a údržby)

	přeshraničního (česko-bavorského) informačního a komunikačního systému 3.11. Zpřístupnění vybraných přírodních a historických zajímavostí pro veřejnost (propagační materiály, další naučné stezky, podpůrné akce apod.) 3.12. Podpora průvodcovské činnosti v území (CHKO, Tachov atd.) 3.13. Vytvoření podmínek pro rozvoj kempování/ stanování na území MAS, budování nocovišť na území CHKO 3.14. Zpřístupnění dalších míst coby přírodních koupališť 3.15. Vytváření turistických balíčků (komplexních turistických produktů) 3.16. Jízdárna Světce – lepší informovanost, oprava a zpřístupnění nejen jí, ale i základů Husmanovy kaple a dalších kulturně historických míst/objektů v okolí 3.17. Aglajina vyhlídka – přístupová cesta, stavba vyhlídkové boudy, úprava okolí 3.18. Zpřístupnění rozhleden (bývalých hlásek) Havran a Vysoká, zajištění adekvátních přístupových cest k nim z českého území 3.19. Obnova a vytváření nových turistických cest a stezek (podpora organizací typu Klub českých turistů) 3.20. Zpřístupnění veřejnosti míst zaniklých vsí (vč. jejich pietní obnovy)
4. Zajištění dostupné a kvalitní občanské vybavenosti a veřejných služeb	4.1. Rozšiřování nabídky a zvyšování kvality občanské vybavenosti a veřejných služeb (obecně) 4.2. Optimalizace sítě a zvyšování kvality mateřských, základních a středních škol (investice do lidských zdrojů a do vybavenosti, výstavba a rekonstrukce mateřských a základních škol) 4.3. Rozšiřování nabídky a zvyšování dostupnosti zdravotních a sociálních služeb (odpovídající místním potřebám) 4.4. Podpora služeb pro seniory (včetně projektů občanské svépomoci) 4.5. Zlepšování možností trávení volného času (s důrazem na děti a mládež, rodiny s dětmi, seniory apod.) 4.6. Oprava kulturních a přírodních památek a hledání možností jejich optimálního využití 4.7. Podpora vzniku nových kulturních a sportovních zařízení, jejich provozu, údržby a obnovy 4.8. Řešení obslužnosti zvláště malých venkovských obcí a místních částí

	4.9. Zvýšení připravenosti JPO na extrémní klimatické změny
5. Rozvoj občanské společnosti a budování místní identity	5.1. Udržování místních tradic a zvyklostí, podpora kulturních, společenských a sportovních zařízení a akcí posilujících místní identitu (ve vazbě na místní historii a tradici, významné osobnosti, příběhy atd.) 5.2. Podpora neziskových organizací, sdružení a spolků z různých oblastí společenského života (kultura, sport, zájmová činnost – hasiči, myslivci apod.), škol a dalších subjektů – propagace jejich činnosti, pomoc se získáváním nových členů, setkávání s partnery v ČR i zahraničí, podpora jejich projektů apod. 5.3. Podpora udržení a vzniku nových místních/regionálních muzeí a sbírek
6. Zajištění kvalitní dopravní dostupnosti a vybavenosti území technickou infrastrukturou	6.1. Obnova místních komunikací a silnic II. a III. třídy 6.2. Podpora dopravní dostupnosti obcí 6.3. Podpora výstavby parkovacích míst (zvláště v Tachově a v oblasti Českého lesa) 6.4. Podpora výstavby a rekonstrukce (obnovovací investice) vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod 6.5. Vytvoření efektivního systému odpadového hospodářství (minimalizace výskytu černých skládek a ekologických zátěží, podpora komunálního kompostování, likvidace bioodpadu apod.) 6.6. Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie 6.7. Podpora systematické a účelné obnovy veřejného osvětlení 6.8. Sanace bývalých objektů pohraniční stráže a dalších brownfieldů (zemědělských, průmyslových apod.) a nalezení jejich nových využití 6.9. Podpora bezpečnosti dopravy 6.10. Podpora alternativních forem dopravy (cyklostezky, cyklotrasy)
7. Zvyšování všeobecné informovanosti a rozvoj celoživotního vzdělávání	7.1. Zlepšování přístupu k informačním a komunikačním technologiím (nákup a obnova informačních a komunikačních technologií pro školy, neziskové organizace, malé obce apod.) 7.2. Podpora vzdělávání („na míru ušité“) – pro zemědělce, pracovníky v cestovním ruchu, začínající podnikatele, sociální podnikatele atd. 7.3. Podpora různých forem celoživotního vzdělávání (vč.

	univerzity třetího věku) 7.4. Zvyšování ekonomické, právní, ekologické a jazykové gramotnosti místních obyvatel 7.5. Vytvoření regionální (přeshraniční) učebnice „vlastivědy“ či jinak nazvané regionální učebnice (důraz ve výchově ve školách i v neformálním vzdělávání na pěstování vztahu k domovu, vytváření identity, chápání regionu jako vhodného místa k životu, práci, podnikání a trávení volného času, odraz ve výchovně vzdělávacích programech, vzniku regionální učebnice a případně dalších didaktických materiálech, podpora spolupráce škol a jiných subjektů, např. výrobních v regionu) 7.6. Zvyšování informovanosti občanů o dění v obcích MAS 7.7. Používání participativních forem rozhodování (zapojování občanů a občanských sdružení do rozhodovacích procesů veřejné správy) 7.8. Učení se z příkladů dobré praxe – workshopy, výměna informací a lidí (např. pedagogů), poznávací exkurze apod. (s partnerskými městy, spolupracujícími MAS v ČR i v zahraničí apod.)
--	--

Tab. 20 Specifické cíle a opatření ve vztahu k CHKO Český les

Specifické cíle a návrhy opatření	Návaznost strategie na Plán péče o CHKO Český les	Vliv strategie na zájmy CHKO Český les
Specifický cíl 2. Udržitelné a efektivní využívání místních zdrojů, péče o krajinu a životní prostředí	plán péče o CHKO přímo podporuje	velmi přínosné
Vytváření podmínek pro nové (alternativní) formy zemědělství (vč. nových farem ekologického zemědělství ekonomických aktivit kombinujících zemědělskou činnost se službami cestovního ruchu (ubytování, místní potraviny či produkty, hypoturistika apod.)	v souladu se zájmy CHKO	přínosné
Podpora obhospodařování lesů a luk šetrným způsobem s využitím nové techniky (zejména na podmačených lučních a lesních stanovištích)	plán péče o CHKO přímo podporuje	velmi přínosné
Podpora pěstování tradičních krajových odrůd,	plán péče o CHKO	velmi přínosné

zvláště ovocných stromů: rozvoj genového sadu, výsadba tradičních ovocných stromů v krajině	přímo podporuje	
Podpora biodiverzity, protierozních opatření, pozemkových úprav apod. (odstraňování důsledků zemědělské velkovýroby před rokem 1989)	plán péče o CHKO podporuje zejména ochranu biodiverzity	velmi přínosné
Specifický cíl 3. Využití potenciálu kulturního a přírodního dědictví	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Zpracování Koncepce rozvoje cestovního ruchu v oblasti Českého lesa (spolupracovat s CHKO na rozvoji podmínek pro cestovní ruch nenarušující přírodu a krajinu: koordinovat vznik záhytných parkovišť a vedení nových turistických tras, dobudování potřebné turistické infrastruktury; vytvoření koncepce rozmístění turistických zařízení a služeb v CHKO - ubytovací a stravovací zařízení)	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Podpora společné propagace regionu Český les jako CHKO, přírodního parku a součásti Geoparku GeoLoc	v souladu se zájmy CHKO	přínosné
Rozšíření a zkvalitnění (vč. provozu a údržby) přeshraničního (česko-bavorského) informačního a komunikačního systému	v souladu se zájmy CHKO	přínosné
Zpřístupnění vybraných přírodních a historických zajímavostí pro veřejnost (propagační materiály, další naučné stezky, podpůrné akce apod.)	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Podpora průvodcovské činnosti v území (CHKO, Tachov atd.)	plán péče o CHKO přímo podporuje	velmi přínosné
Vytvoření podmínek pro rozvoj kempování/ stanování na území MAS, budování nocovišť na území CHKO	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Zpřístupnění rozhleden (bývalých hlásek) Havran a Vysoká, zajištění adekvátních přístupových cest	plán péče o CHKO doporučuje	přínosné za předpokladu

k nim z českého území	koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	koordinace rozvoje
Obnova a vytváření nových turistických cest a stezek (podpora organizací typu Klub českých turistů)	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Zpřístupnění veřejnosti míst zaniklých vsí (vč. jejich pietní obnovy)	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
6. Zajištění kvalitní dopravní dostupnosti a vybavenosti území technickou infrastrukturou	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Vytváření nových parkovacích míst (zvláště v Tachově a v oblasti Českého lesa)	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Sanace bývalých objektů pohraniční stráže a dalších brownfieldů (zemědělských, průmyslových apod.) a nalezení jejich nových využití	plán péče o CHKO doporučuje koordinovat se zájmy ochrany přírody a krajiny	přínosné za předpokladu koordinace rozvoje
Specifický cíl 7. Zvyšování všeobecné informovanosti a rozvoj celoživotního vzdělávání	v souladu se zájmy CHKO	přínosné
Zvyšování ekonomické, právní, ekologické a jazykové gramotnosti místních obyvatel	v souladu se zájmy CHKO	přínosné

3. Integrovaní prvky strategie

- Vzájemná spolupráce v rámci místní akční skupiny
- Spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, hledání společných zájmů

- Spolupráce mezi městem Tachovem jako lídrem území a okolními obcemi (hledání dlouhodobého partnerství)
- Přeshraniční spolupráce nejenom s německými partnery
- Hledání takových řešení, která budou nejenom ekonomicky efektivní, ekologicky šetrná a sociálně zodpovědná (= zohledňování ekonomických, ekologických sociokulturních aspektů rozvoje, odpovídajícím principu udržitelného rozvoje)
- Propojování dílčích iniciativ do větších projektů v oblasti podnikání (např. podpora klastrování)
- Společná strategie v oblasti marketingu cestovního ruchu (myšlenka destinačního managementu)

4. Inovativní prvky strategie

- Učení se z vlastních chyb – důsledné uplatnění evaluačních metod a technik
- Učení se ze zkušenosti ostatních, neobjevovat vždy Ameriku
- Hledání nejefektivnějších a nejúčinnějších řešení
- Propojování myšlení (neřešit např. otázku zemědělských fa pouze v kontextu zemědělství, ale i v kontextu vzdělávání, rozvoje cestovního ruchu, místní kultury a gastronomie apod.)
- Podpora využití chátrajících brownfieldů (budov a pozemků), jako místního zdroje pro podnikání a pro zlepšení vzhledu obcí
- Integrace sociálního podnikání do strategie MAS - synergický efekt při řešení problémů území

5. Zmapování relevantních strategií na místní, krajské a národní úrovni, které mají dopad na území MAS

Strategické cíle a návrh opatření vycházejí nejenom ze situační analýzy a potřeb území, ale se snaží aktivity MAS integrovat s ostatními strategiemi na místní, krajské a národní úrovni, aby se vzájemně netřířstily a nevznikaly mezi nimi rozpory.

5.1 Program rozvoje města Tachova 2014-2020

Priorita 1: Rozvoj a péče o občanskou společnost a lidské zdroje (cíl: podpora zaměstnanosti, sociálního začleňování a celoživotního vzdělávání a boj proti chudobě. Zlepšování přístupu ke

kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb. Podpora občanské společnosti, neziskových organizací, kultury, sportu a dalších volnočasových aktivit).

Priorita 2: Péče o životní prostředí, majetek města a jeho údržbu a udržitelnost (cíl: Zvýšit kvalitu základních složek životního prostředí ve městě, jeho údržbu a udržitelnost, včetně omezování znečištění ovzduší. Zajistit efektivní a udržitelnou správu městského majetku).

Priorita 3: Regionální rozvoj dopravy a komunikačních technologií (cíl: zkvalitnit regionální a místní dopravní infrastrukturu. Zlepšit přístup, využití a kvalitu ICT, se zaměřením na zefektivnění veřejné správy a institucí zřizovaných městem a usnadnění vyřizování agendy pro občany).

Priorita 4: Rozvoj udržitelného cestovního ruchu a marketingu města (cíl: zvýšit podíl cestovního ruchu na hospodářské prosperitě města. Výrazně se podílet na ustavení a provozu Destinačního managementu cestovního ruchu Zlatá cesta).

Priorita 5: Rozvoj a stabilizace místních podnikatelských aktivit (cíl: podporovat samostatnou výdělečnou činnost, podnikání, zakládání a udržitelnost živností a podniků. Podporou vytváření nových pracovních příležitostí zvyšovat prosperitu města).

5.2 Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+ (2014-2020)

V rámci Programu rozvoje Plzeňského kraje na období 2014 až 2020 bylo definováno šest strategických cílů, které reagují především na hlavní zjištěné problémy a rozvojové příležitosti Plzeňského kraje:

Strategický cíl 1: Zajistit dostatek kvalifikovaných pracovních sil

Specifické cíle:

- získat a integrovat kvalifikovanou pracovní sílu
- zvýšit kapacitu a kvalitu zařízení pro předškolní vzdělávání
- zvýšit kvalitu základního a středního vzdělávání
- více propojit střední vzdělávání s potřebami praxe
- podpořit zájem a schopnosti žáků
- sladit terciární vzdělávání s potřebami rozvoje regionu
- zlepšit další vzdělávání pro potřeby zaměstnavatelů

Strategický cíl 2: Zlepšit dostupnost a kvalitu veřejných služeb

- zlepšit kvalitu a dostupnost sociální péče
- zlepšit kvalitu a dostupnost lékařské péče

- zlepšit kulturní zázemí a zvýšit kulturní aktivitu obyvatel
- rozšiřovat a modernizovat infrastrukturu pro sport, volný čas a kulturu
- vytvořit podmínky pro stabilitu a funkčnost neziskového sektoru
- posílit schopnost složek IZS pro řešení mimořádných situací
- snížení kriminality a eliminace sociálně patologických jevů

Strategický cíl 3: Zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky

- zvýšit uplatnění výsledků výzkumu, vývoje a zavádění inovací
- zvýšit konkurenceschopnost MSP a jejich podíl na ekonomice kraje
- posílit služby zaměstnatelnosti
- rozvinout systém podpory investic
- využít atraktivitu kraje pro cestovní ruch
- využití potenciálu nadregionálních vztahů

Strategický cíl 4: Zlepšit fungování a vzhled měst a obcí a jejich vztahy

- udržet dostupné bydlení a služby
- odstranit závažné nedostatky ve vzhledu a fungování sídel
- prohloubit spolupráci obcí
- rozvíjet vnější vztahy kraje
- posílit efektivitu a transparentnost veřejné správy

Strategický cíl 5: Zajistit funkčnost a rozvoj dopravních systémů kraje

- zkvalitnit státní silniční síť v regionu
- zajistit funkčnost krajské silniční sítě
- zkvalitnit železniční síť pro atraktivní dálkovou i regionální dopravu
- zmírnit dopravní problémy v Plzni
- doplnit síť cyklistických stezek
- vybudovat integrovaný dopravní systém kraje na bázi Integrované dopravy Plzeňska
- zkvalitnit infrastrukturu pro integrovaný dopravní systém kraje

Strategický cíl 6: Zabezpečit příznivé životní prostředí pro obyvatele kraje

- zajistit ekonomicky efektivní a bezpečnou vodohospodářskou infrastrukturu
- zavést efektivní a ekologické způsoby nakládání s odpady
- eliminovat znečištění ovzduší z dopravy a výroby energie
- snížit riziko povodní a eliminovat škody způsobené povodněmi
- zlepšit stav krajiny
- zvýšit povědomí o problematice životního prostředí

6. Vazba na národní rozvojové priority obsažené v navrhovaných operačních programech

6.1 Integrovaný regionální operační program (IROP)

Integrované územní investice (ITI), Integrované plány rozvoje území (IPRÚ) a komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) budou realizovány v Integrovaném regionálním operačním programu (IROP) a v některých dalších operačních programech. Integrovaného nástroje komunitně vedeného místního rozvoje bude využito ve venkovském prostředí, tedy v území MAS tvořeném správními územími obcí. Cílem komunitně vedeného místního rozvoje je posílení územní soudržnosti venkovského území a zajištění dlouhodobě udržitelného rozvoje území.

Prioritní osa 2 – Podpora sociálních podniků

Specifický cíl 2.2: Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání

Prioritní osa 4 – Komunitně vedený místní rozvoj

Specifický cíl 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu

Specifický cíl 4.2 Posílení kapacit komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS

Podporované aktivity: Přípravné a podpůrné činnosti, které spočívají v budování kapacit, odborné přípravě a vytváření sítí za účelem vypracování a provádění strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD).

6.2 OP Životní prostředí

Tento OP bude podporovat komunitně vedený rozvoj prostřednictvím spolupráce s MAS a to především ve specifickém cíli 4.2 Posílení biodiverzity.

Podporované aktivity:

- péče o vzácné druhy a jejich biotopy vč. obnovy a tvorby těchto biotopů
- péče o cenná stanoviště a jejich obnova a tvorba
- zajišťování péče o zvláště chráněná území (ZCHÚ) i lokality soustavy Natura 2000. Sběr informací, tvorba informačních a technických nástrojů a podkladů pro zajištění ochrany a péče o ZCHÚ a území soustavy Natura 2000 a o cílové organismy
- prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů (včetně jejich sledování, hodnocení rizik a tvorby metodických a koncepčních podkladů a nástrojů)
- předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku

- budování a údržba návštěvnické infrastruktury v ZCHÚ a území soustavy NATURA 2000

6.3 Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova bude podporovat komunitně vedený rozvoj prostřednictvím opatření:

- předávání znalostí a informační akce
- investice do hmotného majetku
- investice do nezemědělských činností
- neproduktivní investice v lesích
- obnova lesnického potenciálu po požárech a jiných přírodních katastrofách
- investice ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů
- investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů a jejich uvádění na trh
- spolupráce

6.4 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Vzhledem k charakteru OP PIK se nepředpokládá přímé využití integrovaného nástroje CLLD, nicméně MAS budou zapojeny do implementace programu formou pomoci mikropodnikům při přípravě projektů, žádosti o dotaci a po celou dobu realizace a udržitelnosti projektu. V případě souladu projektu se strategií, získá tento projekt bonifikaci 5% z celkového bodového hodnocení (až 10 bodů). Zástupci MAS se budou účastnit seminářů OP PIK.

6.5 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

Vzhledem k tomu, že problematika OP je komplexní a s dopadem na celou ČR, je převážná část aktivit řešena plošně. Speciálním nástrojem budou projekty regionální, a to prostřednictvím:

- RIS3 strategií (Výzkumných a inovačních strategií pro inteligentní specializaci)
- krajských akčních plánů rozvoje vzdělávání (KAP)
- místních akčních plánů rozvoje vzdělávání (MAP)

Ve vazbě na nastavení OP se předpokládá využívání integrovaných nástrojů (CLLD, IPRÚ, ITI) až jako druhotných prostředků pro realizaci územní dimenze.

6.6 OP Zaměstnanost

OP Zaměstnanost bude podporovat místní rozvojové strategie zaměřené na prevenci a řešení problémů v oblasti sociálního začleňování.

Prioritní osa 2 Sociální začleňování a boj s chudobou

6.7 OP Doprava

Jádrem OP Doprava budou projekty na výstavbu a modernizaci silniční a železniční sítě ve vlastnictví státu. V rámci OP bude integrovaný přístup uplatněn v rámci prioritní osy 1 za využití integrovaných územních investic (ITI).

6.8 OP Technická pomoc

Intervence OP jsou vzhledem k cíli programu navázány na územní dimenzi jen nepřímo. Žádné z prioritních os programu nejsou územně zaměřené a nejsou určené výhradně pro určitý region. Svým zaměřením bude mít podpora z OPTP plošný charakter na celé území ČR včetně Prahy.

6.9 Program příhraniční spolupráce ČR- Bavorsko

Program příhraniční spolupráce ČR – Bavorsko bude podporovat regionální a místní projekty s příhraničním významem. Jeho tematickými cíli a prioritami jsou:

- posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací
- zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
- investice do vzdělávání, odborné přípravy a školení za účelem získávání dovedností a celoživotního učení
- posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy

6.10 Průnik specifických cílů MAS a operačních programů

Specifické cíle IROP	Specifické cíle SCLLD MAS Zlatá cesta						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy	x	x	x			x	
2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi				x			
2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání	x			x			
2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví				x			
2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení	x						x
3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví		x	x		x		

opatření PRV na podporu CLLD (zemědělství a lesnictví)	Specifické cíle SCLLD MAS Zlatá cesta						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Předávání znalostí a informační akce	x						
Investice do hmotného majetku		x					
Investice do nezemědělských činností		x	x				
Neproduktivní investice v lesích				x			
Obnova lesnického potenciálu po požárech a jiných přírodních katastrofách		x					
Investice ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů		x					
Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů a jejich uvádění na trh		x					
Spolupráce	x	x	x	x	x	x	x

aktivity v rámci CLLD podporované OP ŽP (4.2 Posílení biodiverzity)	Specifické cíle SCLLD MAS Zlatá cesta						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Péče o vzácné druhy a jejich biotopy vč. obnovy a tvorby těchto biotopů		x					
Péče o vzácná stanoviště a jejich obnova a tvorba		x					
Zajišťování péče o ZCHÚ i lokality soustavy Natura 2000		x					
Prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů		x					
Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku		x					

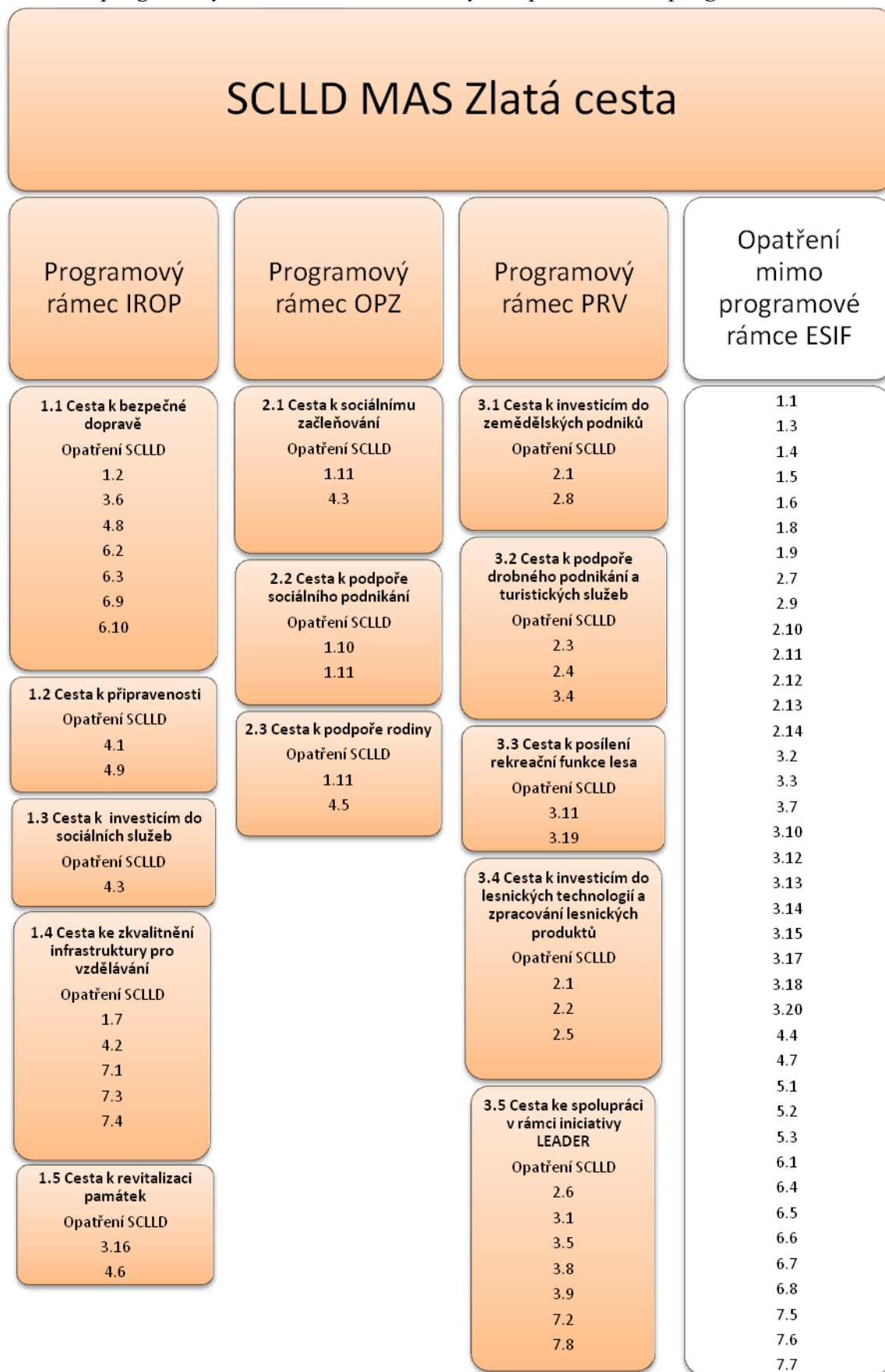
Budování a údržba návštěvnické infrastruktury v ZCHÚ a území soustavy Natura 2000		x	x	x	x	x	
---	--	---	---	---	---	---	--

Specifický cíl OP Zaměstnanost	Specifické cíle SCLLD MAS Zlatá cesta						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech	x						x

3. Akční plán

Tato část strategie obsahuje popis programových rámců pro každý relevantní program podporovaný z ESIF. Programové rámce jsou rozděleny na jednotlivá opatření CLLD s tématy projektů včetně principů pro určení preferenčních kritérií.

Struktura programových rámců SCLLD a vazby na opatření mimo programové rámce

[illegible]

Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci

Některé oblasti podpory SCLLD MAS Zlatá cesta (opatření, fiche) umožňují realizovat vzájemně se doplňující synergické projekty k naplnění cílů strategie. Vzájemný vliv je mezi opatřeními programového rámce IROP Cesta k investicím do sociálních služeb a opatřeními OPZ Cesta k sociálnímu začleňování, které podporují projekty prevence a řešení sociálního vyloučení. Většinu opatření všech programových rámců SCLLD spojuje podpora aktivit vedoucích ke zvýšení zaměstnanosti na území MAS Zlatá cesta.

3.1 Programový rámec IROP

Specifický cíl strategie:	6. Zajištění kvalitní dopravní dostupnosti a vybavenosti území technickou infrastrukturou
Název opatření:	1.1 Cesta k bezpečné dopravě
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu 1.2 Zvýšený podíl udržitelných forem dopravy
Popis opatření:	Cílem opatření je zajistit potřeby v dopravě pro obyvatele obcí na území působnosti MAS Zlatá cesta. Pro kvalitu života obyvatel tohoto příhraničního regionu, který se vyznačuje velkou rozlohou, nízkou hustotou zalidnění spolu s nadprůměrnou nezaměstnaností a špatnou vzdělanostní strukturou, je zásadní rozšíření nedostatečné dopravní obslužnosti. Této problematice se věnuje analytická část SCLLD v kapitolách 5.1, 5.3 a 5. 4. S ohledem na vysokou míry ekologické stability krajiny území, které z části zasahuje do CHKO Český les, je zájem se v rámci plánovaných aktivit zaměřit na podporu rozvoje alternativního způsobu dopravy, která nezatěžuje životní prostředí a která, za současného zvyšování bezpečnosti provozu, povede k rozšíření dopravní dostupnosti práce, vzdělání a služeb v regionu a tím také k předcházení sociálnímu vyloučení jeho obyvatel. Předmětem opatření bude řešení podpory zvyšování bezpečnosti dopravy, vytváření podmínek pro cyklodopravu do zaměstnání, škol a za službami. Opatření navazuje na investiční prioritu 7c prioritní osy 1 IROP s cílem podporovat udržitelnou regionální a místní mobilitu, zajistit bezpečnost a bezbariérovost dopravy v zájmu zvýšení podílu udržitelných forem dopravy, zajistit dopravní dostupnost práce, služeb a vzdělání, využít potenciál nemotorové dopravy k mobilitě pracovních sil, vytvořit podmínky pro mobilitu a optimalizaci sítě cyklostezek a cyklotras.
Typy projektů	Bezpečnost Zvyšování bezpečnosti dopravy, např. bezbariérový přístup zastávek, zvuková a jiná signalizace pro nevidomé, přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací. Cyklodoprava Výstavba a modernizace cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava. Výstavba a modernizace cyklotras se zaměřením na podporu integrovaných řešení, např. cyklistické pruhy na komunikacích nebo víceúčelové pruhy. Součástí projektu může být budování doprovodné infrastruktury, např. stojanů na kola, úschoven kol, odpočívadel a dopravního značení. Doplňkově lze do projektu zařadit zeleň, např. zelené pásy a liniové výsadby u cyklostezek a cyklotras. Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami.

	Podrobný rozpis aktivit bude uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce.	
Příjemci podpory:	-kraje - obce - dobrovolné svazky obcí - organizace zřizované nebo zakládané kraji - organizace zřizované nebo zakládané obcemi - organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí - provozovatelé dráhy nebo drážní dopravy podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách - dopravci ve veřejné linkové dopravě podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě - Ministerstvo dopravy ČR - subjekty zajišťující dopravní obslužnost, uvedené v § 8 odst. 1 zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů, tedy stát, kraje a obce, pokud poskytují veřejné služby v přepravě cestujících samy, a dopravci, kteří jsou provozovateli veřejné linkové dopravy podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících	
Minimální a maximální výše:	Minimální a maximální výše celkových způsobilých výdajů bude stanovena ve výzvě MAS.	
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou zohledňovat přínos projektů k naplnění záměrů a cílů strategie, a rozšíření možnosti dopravy do zaměstnání.	
Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	7 51 20	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě (%)
	7 63 10	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech (%)
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě (realizace)
	7 60 01	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras (km)
	7 62 00	Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras

Specifický cíl strategie:	4. Zajištění dostupné a kvalitní občanské vybavenosti a veřejných služeb
Název opatření:	1. 2 Cesta k připravenosti
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof
Popis opatření:	Cílem opatření je zajistit ochranu života, zdraví a majetku obyvatel obcí na území působnosti MAS Zlatá cesta. Přírodní limity mají vliv na kvalitu života obyvatel. Území má diferencované klimatické podmínky. Této problematice se věnuje analytická část SCLLD v kapitole 2. Riziko klimatických extrémů nelze nikde vyloučit. Extrémní intenzity srážek ohrožují jakékoliv území, protože prakticky vznikají bez vazby na nadmořskou výšku lokalit. V působnosti MAS se nachází území vymezené pro specifický cíl 1.3, které je dotčené zvýšenými riziky z mimořádných událostí způsobených změnou klimatu a haváriemi nebezpečných látek. Pro ORP Tachov byla v Příloze č. 5 PD IROP identifikována tato rizika: sucho, orkány a větrné smrště, sněhové srážky, masivní námrazy, havárie nebezpečných látek. V rámci plánovaných aktivit je zájem zaměřit se na podporu posílení vybavení JSDH Tachov (JPO III) technikou a věcnými prostředky s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům. V souladu s dokumentem Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek IZS ČR v území s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014-2020, bude předmětem opatření řešení podpory pořízení specializované techniky a věcných prostředků.
Typy projektů:	Pořízení specializované techniky a věcných prostředků pro odstraňování důsledků nadprůměrných sněhových srážek a masivních námraz. Pořízení specializované techniky a věcných prostředků určených pro výkon činností spojených s orkány a větrnými smrštěmi. Pořízení specializované techniky a věcných prostředků určených pro výkon činností spojených s extrémním suchem. Pořízení specializované techniky a věcných prostředků určených pro výkon činností v souvislosti s haváriemi spojenými s únikem nebezpečných látek. Podrobný rozpis aktivit bude uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce.

Příjemci podpory:	MV – Generální ředitelství HZS ČR - HZS krajů - Záchranný útvar HZS ČR - obce, které zřizují jednotky požární ochrany (§ 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) – jednotky sboru dobrovolných hasičů kategorie II a III (podle přílohy zákona o požární ochraně) - Policejní prezidium ČR - krajská ředitelství Policie ČR - kraje (kromě hl. m. Prahy) jako zřizovatelé zdravotnické záchranné služby krajů - organizační složky státu a jimi zřizované nebo zakládané organizace, které zajišťují vzdělávání a výcvik složek IZS - státní organizace, která zřizuje jednotku HZS podniku s územní působností	
Minimální a maximální výše:	Minimální a maximální výše celkových způsobilých výdajů bude stanovena ve výzvě MAS.	
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou zohledňovat přínos projektů k naplnění záměrů a cílů strategie, a rozšíření technické vybavenosti JPO III.	
Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	5 75 20	Počet exponovaných území s nedostatečnou připraveností složek IZS (území)
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	5 70 01	Počet nové techniky a věcných prostředků složek IZS (sety)

Specifický cíl strategie:	4. Zajištění dostupné a kvalitní občanské vybavenosti a veřejných služeb
Název opatření:	1.3 Cesta k investicím do sociálních služeb
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Popis opatření:	Cílem opatření je zajištění prevence před sociální exkluzí a pomoc sociálně vyloučeným jednotlivcům i rodinám na území působnosti MAS Zlatá cesta. Je nutné se připravit na nový trend tzv. geografickou exkluzi, to znamená stěhování sociálně vyloučených obyvatel z měst do venkovských odlehklých oblastí. Pokud k němu dojde, stane se pro tyto občany využívání sociálních služeb nedostupné. Podle poskytovatelů těchto služeb se ukazuje jako efektivní nabízet služby přímo v SVL (např. mobilně) a propojit je s dalšími službami. Kromě dostupnosti služeb je pro obyvatele SVL také prvořadá důvěra v jejich poskytovatele. Z tohoto hlediska se jako efektivní jeví metoda komunitní práce. Této problematice se věnuje analytická část SCLLD v kapitolách 3.4 a 6.2. V rámci plánovaných aktivit je zájem zaměřit se na podporu zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucích k sociální inkluzi. Předmětem opatření bude řešení podpory občanů ve složitých a krizových situacích prostřednictvím budování infrastruktury pro poskytování sociálního bydlení, sociálních služeb a zdravotně sociální pomoci terénního, ambulantního a pobytového charakteru a služeb primární prevence komunitního charakteru. Opatření navazuje na investiční prioritu 9a prioritní osy 2 IROP s cílem bojovat proti chudobě a sociálnímu vyloučení.
Typy projektů:	Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociální služby - nákup objektů, zařízení a vybavení, stavební úpravy, obnova a zkvalitnění materiálně-technické základny stávajících služeb sociální práce s cílovými skupinami. Sociální služby jsou definovány zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů. - vybudování zázemí pro terénní služby , vybavení zařízením, které umožňuje práci v obtížně dostupných lokalitách, pořízení vybavení mobilního týmu pro poskytování zdravotně sociální pomoci ve vyloučených lokalitách, nebo vybudování zázemí pro realizaci fakultativních činností v ambulantní skupinové formě terénních služeb sociální prevence či odborného sociálního poradenství. Ambulantní sociální služby - prostorové oddělení ambulantních služeb od pobytových forem, rekonstrukce a vybavení stávajících prostor nebo výstavba či nákup objektů pro realizaci stávající sociální služby v nevyhovujícím prostoru, na vybudování zázemí pro hygienický servis v ambulantních zařízeních, rekonstrukci objektu a jeho adaptaci např. na terapeutické dílny nebo zřízení kontaktního centra v nebytových prostorách domu. Pobytové sociální služby - přestavby azylových domů, které společně obývají různé cílové skupiny nebo koncentrují vysoký počet osob. Rekonstrukce a úprava menšího domu na azylový dům pro rodiče s dětmi.

	Podpora rozvoje infrastruktury komunitních center za účelem sociálního začleňování a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce: stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případné související úpravy venkovního prostranství (zeleň, parková úprava) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením. V zařízení je poskytována kombinace komunitních a veřejných služeb, minimálně základní sociální poradenství, sociální služba v ambulantní a terénní formě se zaměřením na řešení nepříznivé sociální situace a sociálního začleňování. Prostorové vybavení musí vždy umožňovat vzájemné kontakty mezi příslušníky cílové skupiny a jejich kontakty s profesionály v sociální oblasti. Cílem není budovat kulturní centra nebo prostory pro masovou zábavu. Sociální bydlení: pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Sociální bydlení zajišťuje přístup a udržení dlouhodobého, kvalitativně standardního a prostorově nesegregovaného bydlení. Parametry sociálního bydlení v IROP: sociální bydlení splňuje stavebně technické parametry dané stavebními předpisy určenými pro výstavbu budov pro bydlení, sociálním bytem se rozumí standardní bytová jednotka se základním vybavením bez dalšího zařízení nábytkem, sociální byt musí být umístěn v lokalitě s dostupným občanským vybavením pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva, v lokalitě musí být zajištěná veřejná doprava, sociální bydlení je určeno osobám z cílových skupin (osoby sociálním vyloučením ohrožené nebo vyloučené, se zdravotním postižením nebo v bytové nouzi), podpora nevede k segregaci osob z cílových skupin, pořizovací náklady na sociální bydlení nesmí přesáhnout stanovený limit, stanovený ve výzvě k předkládání žádostí o dotaci. Doplňková aktivita - zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy, aleje, hřiště a parky do realizovaných projektů. Podrobný rozpis aktivit bude uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce.	
Příjemci podpory:	Typy příjemců – sociální služby - nestátní neziskové organizace - organizační složky státu, příspěvkové organizace organizačních složek státu - kraje, organizace zřizované nebo zakládáné kraji - obce, organizace zřizované nebo zakládáné obcemi - dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí - církve, církevní organizace Typy příjemců – sociální bydlení - obce - nestátní neziskové organizace - církve, církevní organizace	
Minimální a maximální výše:	Minimální a maximální výše celkových způsobilých výdajů bude stanovena ve výzvě MAS.	
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou zohledňovat přínos projektů k naplnění záměrů a cílů strategie v souladu s horizontálními principy.	
Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	6 75 10	Kapacita služeb a sociální práce (klienti)
	5 53 20	Průměrný počet osob využívající sociální bydlení
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru

	5 54 01	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci (zázemí)
	5 54 02	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb (služby)
	5 53 01	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení (bytové jednotky)
	5 53 10	Nárůst kapacity sociálních bytů (lůžka)
	5 51 01	Počet podpořených polyfunkčních komunitních center (zařízení)

Specifický cíl strategie:	4. Zajištění dostupné a kvalitní občanské vybavenosti a veřejných služeb
Název opatření:	1. 4 Cesta ke zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu 3.1 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Popis opatření:	Cílem opatření je zvýšení kvality a dostupnosti vzdělávání pro obyvatele území působnosti MAS Zlatá cesta. Vzhledem ke špatné vzdělanostní struktuře obyvatelstva na území MAS, která ovlivňuje vysokou nezaměstnanost na jedné straně a nedostatek kvalifikovaných pracovních sil na straně druhé, je pro kvalitu života obyvatel a rozvoj regionu vzdělávání klíčové. Této problematice se věnuje analytická část SCLLD v kapitole 6.1. V rámci plánovaných aktivit je zájem se zaměřit na podporu vzdělávání od předškolního, které mimo jiné přispívá ke stabilizaci obyvatel v menších obcích, přes základní, střední, vyšší odborné spolu s podporou zájmového a neformálního vzdělávání mládeže včetně celoživotního vzdělávání, a to s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí: komunikace v cizích jazycích, technické a řemeslné obory, přírodní vědy, schopnost práce s digitálními technologiemi. Předmětem opatření bude řešení rozvoje vzdělávacích zařízení pro zvýšení kvality a dostupnosti vzdělávání, a to prostřednictvím podpory investic do výstavby, stavebních úprav a pořízení vybavení. Opatření navazuje na investiční prioritu 10 prioritní osu 2 IROP s cílem zajistit rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových kompetencí a tím k zajištění reálné uplatnitelnosti na trhu práce.
Typy projektů:	• Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení) za účelem zajištění dostatečné kapacity zařízení péče o děti, ve vazbě na území, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit; sociální inkluze. • Infrastruktura pro základní, střední a vyšší odborné vzdělávání (stavební úpravy, pořízení vybavení) pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: komunikace v cizích jazycích, technické a řemeslné obory, přírodní vědy, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi; sociální inkluze. Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu – rozvoj vnitřní konektivity v prostorách škol a školských zařízení a připojení k internetu. Rozšiřování kapacit škol mimo vazbu na klíčové kompetence je možné pouze na území správního obvodu ORP se sociálně vyloučenou lokalitou. • Infrastruktura (stavební úpravy, pořízení vybavení) pro celoživotní vzdělávání v následujících klíčových kompetencích: komunikace v cizích jazycích, technické a řemeslné obory, přírodní vědy, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. • Infrastruktura (stavební úpravy, pořízení vybavení) pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže v následujících klíčových kompetencích: komunikace v cizích jazycích, technické a řemeslné obory, přírodní vědy, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. Doplňkové aktivity Jako doplňková aktivita bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy a zahrady.

	Podrobný rozpis aktivit bude uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce.	
Příjemci podpory:	zařízení péče o děti do 3 let - školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání a vyšší odborné školy - další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit - kraje - organizace zřizované nebo zakládané kraji - obce - organizace zřizované nebo zakládané obcemi - nestátní neziskové organizace - církve - církevní organizace - organizační složky státu - příspěvkové organizace organizačních složek státu	
Minimální a maximální výše:	Minimální a maximální výše celkových způsobilých výdajů bude stanovena ve výzvě MAS.	
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou zohledňovat přínos projektů k naplnění záměrů a cílů strategie v souladu s IROP a horizontálními principy.	
Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém (%)
	5 00 20	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení (%)
	5 01 20	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení
	5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení

Specifický cíl strategie:	3. Využití potenciálu kulturního a přírodního dědictví k udržitelnému rozvoji regionu
Název opatření:	1. 5 Cesta k revitalizaci památek
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví
Popis opatření:	Cílem opatření je zachování, ochrana a rozvoj potenciálu kulturního dědictví na území působnosti MAS Zlatá cesta. Této problematice se věnuje analytická část SCLLD v kapitole 7. V rámci plánovaných aktivit je zájem zaměřit se na podporu obnovy národní kulturní památky Jízdárna Světce, která má potenciál pro ekonomický rozvoj regionu. Předmětem opatření bude revitalizace této památky s ohledem na její efektivní zpřístupnění, plnohodnotné využití, zatraktivnění a zabezpečení. Opatření navazuje na investiční prioritu 6c prioritní osy 3 IROP s cílem zachovat, ochránit a rozvíjet potenciál kulturního dědictví a využít ho k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost.
Typy projektů	Revitalizace a zatraktivnění národních kulturních památek Součástí revitalizace budou opatření, nezbytná pro efektivní zpřístupnění, plnohodnotné využití, zatraktivnění a zabezpečení souboru památek: - zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků, - odstraňování přístupových bariér, - zvýšení ochrany památky a jejího zabezpečení, - restaurování památek, - rekonstrukce stávajících expozic a depozitářů a budování nových expozic a depozitářů, - modernizace, popř. výstavba nezbytných objektů sociálního, technického a technologického zázemí. Propagace a marketing památek bude hrazen z národních zdrojů. Podrobný rozpis aktivit bude uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce.
Příjemci podpory:	Vlastníci památek, muzeí a knihoven nebo subjekty s právem hospodaření (dle zápisu v katastru nemovitostí), kromě fyzických osob nepodnikajících.
Minimální a maximální výše:	Minimální a maximální výše celkových způsobilých výdajů bude stanovena ve výzvě MAS.
Principy preferenčních kritérií:	-

Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	9 10 10	Počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	9 05 01	Počet revitalizovaných památkových objektů
	9 10 05	Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí (návštěvy/rok).

3.2 Programový rámec OPZ

Název opatření

2.1 Cesta k sociálnímu začleňování

Specifický cíl CLLD

4. Zajištění dostupné a kvalitní občanské vybavenosti a veřejných služeb

Opatření SCLLD

4.3 Rozšiřování nabídky a zvyšování dostupnosti zdravotních a sociálních služeb

Popis vazby opatření na specifický cíl OPZ

2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech

Opatření CLLD řeší problematiku sociálního vyloučení na území MAS.

Popis cíle opatření

Cílem opatření je začleňování osob sociálně vyloučených a prevence sociálního vyloučení ohrožených osob prostřednictvím zkvalitnění a rozšíření sociálních služeb a komunitní práce na území MAS.

Hodnoty nezaměstnanosti na území MAS Zlatá cesta patří k nejvyšším v Plzeňském kraji a v ČR. Největší počet nezaměstnaných tvoří uchazeči ve věku 50 let a více spolu s uchazeči, kteří jsou v evidenci více než 24 měsíců. Třetí největší skupinu nezaměstnaných tvoří osoby zdravotně postižené. S tím souvisí i ohrožení těchto osob sociálním vyloučením. Pro podporu začleňování vyloučených osob nebo vyloučením ohrožených jsou potřebné služby zprostředkování práce, poradenství či asistence při jednání s úřady. Je nutné, aby pro ně byly dostupné programy primární, sekundární a terciární protidrogové prevence. Pro území MAS je také zásadní otázkou trend geografické exkluze. Pokud dojde ke stěhování těchto obyvatel z měst do venkovských a odlehlých lokalit, bude na území MAS nutné zajistit dostupnost sociálních služeb. Podle poskytovatelů těchto služeb se ukazuje jako efektivní nabízet služby přímo v lokalitě (např. mobilně) a propojit je s dalšími službami. Kromě dostupnosti služeb je pro tyto osoby také prvořadá důvěra v jejich poskytovatele. Z tohoto hlediska se jako efektivní jeví metoda komunitní práce.

Popis provázanosti navrhovaných opatření

Opatření CLLD č. 2. Cesta k sociální inkluzi (Programový rámec IROP)

Priorizace navrhovaných opatření

Opatření bude prioritně financováno z alokované částky.

Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán

9/2016 – 12/2021

Popis možných zaměření projektů

A) Podpora poskytování vybraných sociálních služeb (poskytovaných terénní a ambulantní formou, odlehčovací služby) v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., s cílem sociálního začlenění a prevence sociálního vyloučení osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených (*odborné sociální poradenství, terénní programy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, raná péče, kontaktní*

centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, služby následné péče, podpora samostatného bydlení, osobní asistence, odlehčovací služby)

B) Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení

C) Další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb. *(programy prevence a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách, podpora mladým lidem ze sociálně znevýhodněného prostředí, aktivity a programy sekundární a terciární prevence pro osoby ohrožené závislostmi nebo osoby závislé na návykových látkách, pro osoby s chronickým duševním onemocněním, probační a resocializační programy pro osoby s alternativními tresty a opouštějícími zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, vzdělávání osob z cílových skupin a pracovníků, kteří pracují s těmito klienty, aktivizační, asistenční a motivační programy, aktivity zaměřené na předcházení ekonomické nestabilitě osob z cílových skupin, podporující mimosoudní řešení konfliktů, na podporu neformální a sdílené péče včetně rozvoje domácí paliativní péče, aktivity zaměřené na rozvoj sociálního (dostupného/podporovaného/prostupného) bydlení, aktivity místních samospráv.*

Podporované cílové skupiny

- Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené
- Osoby se zdravotním postižením (včetně osob s duševním onemocněním)
- Osoby s kombinovanými diagnózami
- Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách
- Národnostní menšiny
- Imigranti a azylanti
- Bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování
- Oběti trestné činnosti
- Osoby pečující o malé děti
- Osoby pečující o jiné závislé osoby
- Rodiče samoživitelé
- Osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané
- Osoby ohrožené předlužeností
- Osoby ohrožené domácím násilím a závislostmi
- Osoby v nebo po výkonu trestu
- Osoby opouštějící institucionální zařízení
- Ohrožené osoby do 18 let věku
- Osoby ohrožené vícenásobnými riziky
- Osoby ohrožené specifickými zdravotními riziky
- Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování
- Místní samospráva
- Sociální pracovníci
- Pracovníci v sociálních a zdravotních službách
- Neformální pečovatelé

Typy příjemců podpory

- Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Nestátní neziskové organizace
- Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti
- Dobrovolné svazky obcí
- MAS
- Vzdělávací a poradenské instituce
- Školy a školská zařízení
- Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost)
- OSVČ
- Sociální podniky

Absorpční kapacita MAS

Na území působnosti MAS Zlatá cesta poskytuje sociální služby 5 zařízení, pečovatelské služby poskytují 3 společnosti. Nízkoprahové denní centrum Tachov, poskytuje služby pro osoby bez přístřeší, pro osoby v nepříznivé sociální situaci, nebo pro ty, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením a nejsou schopni situaci řešit vlastními silami. K-Centrum v Tachově poskytuje služby pro uživatele návykových látek a jejich rodinné příslušníky. Centrum podpory rodiny Tachov poskytuje služby terénního a ambulantního charakteru určené rodinám s dětmi, poskytuje především sociálně - aktivizační služby. Klub pro děti a mládež RELAX je zaměřen na sociální služby pro děti a mládež ve věku 12 - 26 let, poskytuje prostor pro trávení volného času, pomoc a podporu v náročných životních situacích, především v období dospívání. V naší databázi evidujeme projektové záměry potenciálních žadatelů z území MAS v dostatečném objemu způsobilých výdajů pro vyčerpání alokace.

Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ

- podpora rovných příležitostí a nediskriminace
 - podpora rovnosti mezi muži a ženami

Opatření má pozitivní vliv na sociální začleňování osob ze znevýhodněných skupin, přístup k podpoře není omezen dle pohlaví, etnického původu, zdraví nebo věku.
- udržitelný rozvoj

Opatření má neutrální vliv na životní prostředí

Principy pro určení preferenčních kritérií

Budou preferovány projekty dle míry zapojení cílových skupin, také dostupnost pro cílové skupiny a inovativnost projektu na území MAS.

Typy podporovaných aktivit, příjemců a cílových skupin mohou být specifikovány ve výzvě dle podmínek řídicího orgánu.

Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	6 70 10	Využívání podpořených služeb
	Indikátory výstupu	

	Kód NČI2014+	název indikátoru
	6 00 00	Celkový počet účastníků
	6 70 01	Kapacita podpořených služeb

Název opatření

2.2 Cesta k podpoře sociálního podnikání

Specifický cíl CLLD

1. Zvýšení zaměstnanosti a podnikatelské aktivity místních obyvatel

Opatření SCLLD

1.10. Podpora vzniku sociálních podniků

1.11 Prevence sociálního vyloučení, podpora sociálního začleňování a sociální práce

Popis vazby opatření na specifický cíl OPZ

2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech

Opatření CLLD řeší problematiku nezaměstnanosti a nízké úrovně podnikavosti na území MAS.

Popis cíle opatření

Cílem opatření rozšíření sociálního podnikání na území MAS Zlatá cesta.

Opatření vychází z problémů a potřeb území. Míra podnikavosti je na Tachovsku obecně pod celorepublikovým průměrem. Zároveň hodnoty nezaměstnanosti na území MAS Zlatá cesta patří k nejvyšším v Plzeňském kraji a v ČR. Opatření je zaměřeno na podporu vzniku nových anebo rozšíření sociálních podniků na území MAS. Sociální podnikání může představovat příležitost a šanci pro rozvoj nových podnikatelských aktivit a zvýšení zaměstnanosti v území.

Popis provázanosti navrhovaných opatření

Opatření CLLD č. 2. Cesta k sociální inkluzi (Programový rámec IROP)

Priorizace navrhovaných opatření

Opatření bude prioritně financováno z alokované částky.

Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán

9/2016 – 12/2021

Popis možných zaměření projektů

- Vznik a rozvoj (rozšíření kapacity podniku) nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání – integrační sociální podnik (vytvoření a zachování pracovních míst pro cílové skupiny, vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin, marketing a provoz sociálního podniku)
- Vznik a rozvoj (rozšíření kapacity podniku) nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání – environmentální sociální podnik (vytvoření a zachování pracovních míst pro cílové skupiny, vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin, marketing a provoz sociálního podniku)

Podporované cílové skupiny

- Osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením
- Osoby dlouhodobě nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR déle než 1 rok)
- Osoby opakovaně nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání, jejichž doba evidence na ÚP ČR dosáhla v posledních 2 letech souborné délky 12 měsíců)
- Osoby se zdravotním postižením (viz § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)
- Osoby v nebo po výkonu trestu (osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody, a to do 12 měsíců po opuštění výkonu trestu)

- Osoby opouštějící institucionální zařízení (zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy¹⁵, a to do 12 měsíců od opuštění zařízení)

Typy příjemců podpory

- Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost)
- OSVČ
- Sociální podniky (v případě sociálního podnikání nejsou oprávněnými žadateli NNO; je-li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 %)

Absorpční kapacita MAS

Analýza ukázala několik vzájemně se doplňujících faktorů, které mohou přispět k rozvoji sociálního podnikání na území MAS Zlatá cesta, o.p.s. Na jedné straně je to vysoká nezaměstnanost v regionu, která trápí zejména osoby ohrožené na trhu práce. Na druhé straně existují v obcích nevyužité budovy a prostory, které lze využít k zajištění chybějících služeb. Chybějící služby uváděly v rámci dotazníkového šetření zástupci obcí i nestátních neziskových organizací, které zároveň projevily ochotu angažovat se v podpoře sociálního podnikání. Propojením zájmů obcí, nestátních neziskových organizací a cílových skupin osob tak mohou vzniknout konkrétní projekty na rozvoj sociálního podnikání.

Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ

- podpora rovných příležitostí a nediskriminace
 - podpora rovnosti mezi muži a ženami
 Opatření má pozitivní vliv na sociální začleňování osob ze znevýhodněných skupin, přístup k podpoře není omezen dle pohlaví, etnického původu, zdraví nebo věku.
- udržitelný rozvoj
Opatření má neutrální vliv na životní prostředí

Principy pro určení preferenčních kritérií

Budou preferovány projekty dle míry zapojení cílových skupin a inovativnost projektu na území MAS.

Typy podporovaných aktivit, příjemců a cílových skupin mohou být specifikovány ve výzvě dle podmínek řídicího orgánu.

Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	1 02 11	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po skončení podpory
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	6 00 00	Celkový počet účastníků

	1 02 13	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře
--	---------	---

Název opatření

2.3 Cesta k podpoře rodiny

Specifický cíl CLLD

1. Zvýšení zaměstnanosti a podnikatelské aktivity místních obyvatel

Opatření SCLLD

1.11 Prevence sociálního vyloučení, podpora sociálního začleňování a sociální práce

4. 5 Zlepšování možností trávení volného času (s důrazem na děti a mládež, rodiny s dětmi)

Popis vazby opatření na specifický cíl OPZ

2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech

Opatření CLLD řeší problematiku nezaměstnanosti na území MAS.

Popis cíle opatření

Cílem opatření je prevence a řešení sociálního vyloučení rodin i jednotlivců na území MAS Zlatá cesta.

Opatření vychází z problémů a potřeb území. Hodnoty nezaměstnanosti na území MAS Zlatá cesta patří k nejvyšším v Plzeňském kraji a v ČR. Opatření je zaměřeno na podporu zaměstnanosti prostřednictvím aktivit usnadňujících sladění rodinného života a zaměstnání.

Popis provázanosti navrhovaných opatření

Opatření CLLD č. 2. Cesta k sociální inkluzi (Programový rámec IROP)

Priorizace navrhovaných opatření

Opatření bude prioritně financováno z alokované částky.

Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán

9/2016 – 12/2021

Popis možných zaměření projektů

- Podpora zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby), s možností podpory příměstských táborů v době školních prázdnin (pro děti mladšího školního věku, s podporou dopravy dětí)
- Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost
- Individuální péče o děti (např. vzdělávání chův)

Podporované cílové skupiny

- zejména ženy ohrožené na trhu práce
- rodiče s malými dětmi
- osoby pečující o jiné závislé osoby

Typy příjemců podpory

- Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Nestátní neziskové organizace
- Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti
- Dobrovolné svazky obcí
- MAS
- Vzdělávací a poradenské instituce

- Školy a školská zařízení
- Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost)
- OSVČ
- Sociální podniky

Absorpční kapacita MAS

Na území MAS je nedostatečná kapacita institucionálních zařízení tohoto typu, mezi rodiči je poptávka po těchto službách a na území jsou subjekty, které mohou aktivity realizovat, absorpci podpoříme jejich informováním.

Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ

- podpora rovných příležitostí a nediskriminace
 - podpora rovnosti mezi muži a ženami

Opatření má pozitivní vliv na sociální začleňování osob ze znevýhodněných skupin, přístup k podpoře není omezen dle pohlaví, etnického původu, zdraví nebo věku.
- udržitelný rozvoj

Opatření má neutrální vliv na životní prostředí

Principy pro určení preferenčních kritérií

Budou preferovány projekty dle míry zapojení cílových skupin.

Typy podporovaných aktivit, příjemců a cílových skupin mohou být specifikovány ve výzvě dle podmínek řídicího orgánu.

Výsledky	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	název indikátoru
	6 00 00	Celkový počet účastníků
	5 00 01	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení

Klíčový projekt MAS

V rámci programového rámce OPZ mohou být MAS realizovány tyto typy projektů:

- Vzdělávací aktivity na podporu zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce
- Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce
- Poradenství pro začínající podnikatele (aktivity na podporu zahájení podnikatelské činnosti)
- Založení sociálního podniku
- Dětské kluby a příměstské tábory, doprava dětí
- Dětská skupina

MAS má záměr realizovat pilotní projekt na území MAS, a to založit a provozovat sociální integrační podnik:

Předmětem projektu je zřízení a provoz prodejny místních produktů kombinované s denní kavárnou s doplňkovou nabídkou pro zákazníky a uživatele (čítárna, místo setkávání, venkovní posezení, internet). Provozovna bude umístěna v 1. NP č. p. 281 v Pivovarské ulici v Tachově. Jedná se o jeden z objektů stávajícího komunitního centra KAT (Komunitní aktivity Tachovska), které je sídlem MAS. Provoz bude realizován ve dvou místnostech o ploše cca 50 m². Součástí prostor bude rovněž veškeré sociální zázemí a uzavřený prostor pro venkovní posezení. Provozovna bude vybavena v souladu s předmětem podnikání běžným inventářem (stoly, židle, prodejní pult, regály, chladicí zařízení, kávovar, nádobí, pracovní nástroje, atd.). Objekt již v současnosti splňuje podmínky pro realizaci tohoto záměru (soc. zařízení, wifi připojení, dopravní obslužnost, atd.), z tohoto důvodu již není nutné před zahájením provozu provádět větší investice. Projekt počítá se zaměstnáním jedné osoby z cílové skupiny na obsluhu zákazníků. Předpokládané způsobilé výdaje: 1 500 000,-Kč.

3.3 Programový rámec PRV

Název Fiche	3.1 Cesta k investicím do zemědělských podniků
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 17, odstavec 1., písmeno a) Investice do zemědělských podniků

Vymezení Fiche	
stručný popis Fiche	Území působnosti MAS Zlatá cesta je tradiční zemědělskou oblastí. Kvalita života obyvatel zde do jisté míry závisí na tomto odvětví. Proto je zemědělství jednou z klíčových oblastí rozvoje. Podpora je zaměřena na zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku čímž přispívá k naplňování specifického cíle SCLLD č. 2, zejména opatření 2.1, 2.3, 2.5 a 2.8 a má pozitivní vliv na tvorbu pracovních míst. Podpora přispívá k naplňování <i>Priority 2 PRV - Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů</i>, zejména prioritní oblasti 2A <i>Zlepšení hospodářské výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace, zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu a orientace na trh, jakož i diverzifikace zemědělské činnosti.</i>
vazba na cíle SCLLD	2. Udržitelné a efektivní využívání místních zdrojů, péče o krajinu a životní prostředí

Oblasti podpory	Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě, je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci. Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku. V rámci této Fiche nelze podpořit investice pro živočišnou výrobu týkající se včel a rybolovu. Investice pro rostlinnou výrobu se nesmí týkat obnovy nosných konstrukcí vinic, oplocení vinic a oplocení sadů. Podpora nemůže být poskytnuta na pořízení kotlů na biomasu.
------------------------	--

Definice příjemce dotace	Zemědělský podnikatel.
---------------------------------	------------------------

Výše způsobilých výdajů	min. 50 000 Kč
	max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	Projekt vytváří pracovní místa

Indikátory výstupů	
číslo	93701
název	Počet podpořených podniků/příjemců
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	1
cílový stav	4

Indikátory výsledků	
číslo	94800
název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	1

Název Fiche	3.2 Cesta k podpoře drobného podnikání a turistických služeb
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 19, odstavec 1., písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností

Vymezení Fiche	
stručný popis Fiche	Míra podnikavosti je na Tachovsku obecně pod celorepublikovým průměrem a hodnoty nezaměstnanosti na území MAS Zlatá cesta patří k nejvyšším v Plzeňském kraji. Zároveň ale území nabízí dostatek lokalit pro rozvoj turistiky a s tím spojených služeb. Pro ekonomický rozvoj regionu je nezbytné využití kulturního a přírodního potenciálu území. Podpora v rámci tohoto článku zahrnuje investice na založení a rozvoj nezemědělských činností a přispívá k naplňování specifického cíle SCLLD č. 1 a zároveň má pozitivní vliv na diverzifikaci zemědělského podnikání. Podpora přispívá k naplňování <i>Priority 6 PRV - Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a podpora hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech, zejména prioritní oblasti 6A Usnadnění diverzifikace, vytváření malých podniků a pracovních míst.</i>
vazba na cíle SCLLD	2. Udržitelné a efektivní využívání místních zdrojů, péče o krajinu a životní prostředí

Oblasti podpory	Podporovány budou investice do vybraných nezemědělských
------------------------	---

	činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE): C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách), I (Ubytování, stravování a pohostinství), J (informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), N 82.92 (balicí činnosti), P 85.59 (Ostatní vzdělávání j.n.), R 93 (Sportovní zábavní a rekreační činnosti), S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně domácnost) a S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb).
	V případě uvádění produktů na trh jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU). V případě zpracování produktů jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU.
	Činnosti R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) a I 56 (Stravování a pohostinství) mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku a ubytovací kapacitu.

Definice příjemce dotace	Podnikatelské subjekty (FO a PO) - mikropodniky a malé podniky ve venkovských oblastech, jakož i zemědělci.
---------------------------------	---

Výše způsobilých výdajů	min. 50 000 Kč
	max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	1. Projekt vytváří pracovní místa
	2. Inovativnost projektu
	...

Indikátory výstupů	
---------------------------	--

číslo	93701
název	Počet podpořených podniků/příjemců
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	1
cílový stav	2

Indikátory výsledků	
číslo	94800
název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	1

Název Fiche	3.3 Cesta k posílení rekreační funkce lesa
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 25

Vymezení Fiche	
stručný popis Fiche	Příroda a krajina patří mezi to nejcennější, co území působnosti MAS Zlatá cesta nabízí obyvatelům i návštěvníkům. Lesy tvoří dominantní plochu území v oblasti CHKO Český les. Na celém území je nutné, aby lesní hospodářská činnost respektovala i mimoprodukční funkce lesa. Podpora přispívá k naplňování specifického cíle SCLLD č. 3. Podpora přispívá k naplňování <i>Priority 4 PRV - Podpora obnovy, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví</i>, zejména prioritní oblasti 4C <i>Předcházení erozi půdy a lepší hospodaření s půdou</i>, podpora má vedlejší efekt na prioritní oblast 4A <i>Obnova, zachování a posílení biologické rozmanitosti, včetně oblastí sítě Natura 2000, oblastí s přírodními či jinými zvláštními omezeními a zemědělství vysoké přírodní hodnoty, i stavu evropské krajiny</i>.
vazba na cíle SCLLD	3. Využití potenciálu kulturního a přírodního dědictví k udržitelnému rozvoji regionu

Oblasti podpory	Způsobilé pro podporu jsou projekty zaměřené na posílení rekreační funkce lesa, např. značení, výstavba herních a naučných prvků, fitness prvků. Podporovány budou též aktivity vedoucí k usměrňování návštěvnosti území, např. zřizování odpočinkových stanovišť, přístřešků, informačních tabulí, závory. Realizovat lze také opatření k údržbě lesního prostředí, např. zařízení k odkládání odpadků a opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně. Projekty musí být realizovány na PUPFL s výjimkou zvláště chráněných území a oblastí Natura 2000. Žadatel na PUPFL, na které žádá o podporu, hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy.
-----------------	---

Definice příjemce dotace	Soukromí a veřejní držitelé lesů a jiné soukromoprávní a veřejnoprávní subjekty a jejich sdružení.
--------------------------	--

Výše způsobilých výdajů	min. 50 000 Kč
	max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	1. Inovativnost
----------------------	-----------------

	2. Bezbariérovost
	...

Indikátory výstupů	
číslo	92702
název	Počet podpořených operací (akcí)
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	1
cílový stav	2

Indikátory výstupů	
číslo	93001
název	Celková plocha (ha)
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	0,25

Název Fiche	3.4 Cesta k investicím do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh

Vymezení Fiche	
stručný popis Fiche	Na území MAS Zlatá cesta v oblasti CHKO jsou dominantní lesy. Lesní hospodářství zde musí dodržovat zonaci CHKO. Podpora je zaměřena na investice do lesnických technologií a do strojů a technologií vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva a přispívá k naplňování specifického cíle SCLLD č. 2. Podpora přispívá k naplňování <i>Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů</i>, zejména prioritní oblasti 2C <i>Zlepšení ekonomické výkonnosti lesního hospodářství</i>.
vazba na cíle SCLLD	2. Udržitelné a efektivní využívání místních zdrojů, péče o krajinu a životní prostředí

Oblasti podpory	Podpora je poskytována na pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích jako např. stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost. Podpora se může týkat též výstavby či modernizace dřevozpracujících provozoven včetně technologického vybavení. Investice související s používáním dřeva jako suroviny nebo zdroje energie jsou omezeny na všechny pracovní operace před průmyslovým zpracováním; za průmyslové zpracování se nepovažuje mechanické zpracování dřeva na různé polotovary (např. výroba řeziva a jeho základní opracování). Investice související se zvyšováním ekonomické hodnoty lesů musejí být odůvodněné ve vztahu k očekávanému zlepšení lesů v jednom nebo více podnicích a mohou zahrnovat investice do strojů pro lesní těžební práce a postupů těžby, které jsou šetrné k půdě a zdrojům.
------------------------	---

	Žadatel na lesních pozemcích hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy - nevztahuje se na dřevozpracující provozovny.
--	---

Definice příjemce dotace	Soukromí držitelé lesů, obce, svazky obcí a malé a střední podniky zaměřené na investice, které zvyšují lesnický potenciál nebo souvisejí se zpracováním, mobilizací lesnických produktů a jejich uváděním na trh.
---------------------------------	--

Výše způsobilých výdajů	min. 50 000 Kč
	max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	1. Projekt vytváří pracovní místa.
	2.
	...

Indikátory výstupů	
číslo	93701
název	Počet podpořených podniků/příjemců
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	1
cílový stav	2

Indikátory výsledků	
číslo	94800
název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	0

Název Fiche	3.5 Cesta ke spolupráci v rámci iniciativy LEADER
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER

Vymezení Fiche	
stručný popis Fiche	Pro rozvoj území působnosti MAS Zlatá cesta je důležitá spolupráce s partnery uvnitř i vně regionu. Vzájemné sdílení zkušeností, propojování myšlení, sjednocení postupů a metod při řešení obdobných problémů. Hledání takových řešení, která budou nejenom ekonomicky efektivní, ale také ekologicky šetrná a sociálně zodpovědná. Propojování dílčích iniciativ do společných projektů. Funkční spolupráce metodou LEADER povede k dosažení synergického a multiplikačního efektu. Podpora přispívá k naplňování specifického cíle SCLLD č. 7. Projekty musí vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn., že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS může spolupracovat i s jinými partnerstvími, avšak způsobilé pro podporu budou pouze výdaje realizované MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV.
vazba na cíle SCLLD	7. Zvyšování všeobecné informovanosti a rozvoj celoživotního vzdělávání

Oblasti podpory	Oblast podpory bude vymezovat popis témat projektů spolupráce, které musí být v souladu se SCLLD MAS. V rámci projektu lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na témata, která jsou řešena v SCLLD daných MAS. Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje: * investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb * investice související se vzdělávacími aktivitami * investice do informačních a turistických center Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty.
	Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice mohou být realizovány pouze takové, které budou provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS.

	Způsobila pro podporu je i předběžná technická podpora projektů spolupráce, kdy MAS musí prokázat, že plánovala provedení konkrétního projektu. Na předběžnou technickou podporu projektů spolupráce může MAS využít maximálně 10% z alokace přidělené MAS na realizaci projektů spolupráce.
Definice příjemce dotace	Příjemcem dotace může být pouze MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV.
	Kromě jiných místních akčních skupin (tzn. MAS, jejíž SCLLD nebyla schválena z PRV či zahraniční MAS) může MAS spolupracovat se: a) skupinou místních veřejných a soukromých partnerů ve venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU či mimo ni; b) skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na jiném než venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU.
Výše způsobilých výdajů	Výše způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je od 50 tis. Kč (nevztahuje se na předběžnou technickou podporu) do 5 mil. Kč, resp. Dle stanovené alokace MAS (468 tis. Kč).
Preferenční kritéria	1. inovativnost
	2. bezbariérovost
	...

Zdůvodnění nezařazení některých témat

Do programového rámce PRV nebyla, s ohledem na výši alokace a absorpční kapacitu území, zařazena tato témata:

- Předávání znalostí a informační akce
- Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
- Lesnická infrastruktura
- Zemědělská infrastruktura
- Pozemkové úpravy
- Zavádění preventivních protipovodňových opatření v lesích
- Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin
- Sdílení zařízení a zdrojů
- Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů

Vzhledem k malé rozloze území působnosti MAS jsme pro témata informační akce, uvádění na trh, spolupráce účastníků krátkých dodavatelských řetězců a sdílení vyhodnotili nízkou absorpční kapacitu

území. Realizace témat zemědělské a lesnické infrastruktury, pozemkových úprav, protipovodňových a protierozních opatření jsou finančně nákladná, proto jsme vzhledem k výši alokace prostředky směřovali do podpory vybraných témat, které mají v území absorpční kapacitu a prostřednictvím kterých bude moci být podpořeno více projektů. Během realizace SCLLD budeme sledovat případné změny v poptávce území po podpoře aktivit, které se mohou projevit změnou SCLLD – programových rámců a opatření v rámci střednědobé evaluace tak, aby došlo k uspokojení potřeb území a vyčerpání alokace do konce roku 2023.

4. Vazba na horizontální témata

SCLLD respektuje horizontální témata definovaná Evropskou komisí, prolínají se navrženými cíli a opatřeními. V rámci realizace strategie budou hodnoceny jednotlivé projekty, které ji naplňují, také podle jejich vlivu na:

- rovnost mezi muži a ženami,
- nediskriminaci,
- udržitelný rozvoj,

pro programový rámec PRV podle vlivu na:

- klima,
- inovace
- a životní prostředí.

Budou bodově zvýhodněny projekty, jejichž realizací prokazatelně dojde k přímému pozitivnímu vlivu na horizontální témata. Ve většině případů se bude jednat o neutrální vztah k horizontálním tématům, jednoznačně však nebudou podpořeny projekty, které by tyto principy nerespektovaly.

Implementační část

MAS Zlatá cesta, o. p. s. splnila dne 27. 10. 2015 standardy MAS pro implementaci programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014-2020. Organizační struktura tedy odpovídá požadavkům Metodiky Mze a je podrobně popsána v kapitole 1.1.

Implementaci SCLLD zabezpečuje kancelář MAS, kterou řídí vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD jmenovaný Programovým výborem MAS. Je zároveň projektovým manažerem pro IROP a také zajišťuje animaci škol. Dalšími pracovníky kanceláře MAS jsou:

- projektový manažer pro PRV a MAP (rozdělený úvazek),
- projektový manažer pro OPZ a odborný pracovník MAP (rozdělený úvazek),
- finanční a PR manažer, koordinátor (DPP 300 hod./ročně).

Vedení účetnictví MAS je zajišťováno dodavatelsky externí odbornou firmou.

SCLLD je naplňována prostřednictvím realizace individuálních projektů místních žadatelů/příjemců nebo vlastními projekty MAS (klíčový projekt MAS, projekty spolupráce MAS). Tyto projekty mohou být podpořeny z implementovaných operačních programů EU, prostřednictvím Výzev MAS pro jednotlivé programové rámce SCLLD.

Dalším typem projektů naplňujících strategii CLLD jsou vlastní projekty MAS nebo projekty ostatních subjektů realizované na území MAS a financované z vlastních nebo jiných zdrojů (obce, kraj, nadace, stát, fondy EU).

1. Postupy

1.2 Konzultace

Konzultace, poradenství, zpracování či administrace k projektům, které jsou následně administrovány MAS v souvislosti s implementací SCLLD, jsou poskytovány bezplatně. Za tuto činnost MAS nebude přijímat ani dary či jinak definované příjmy.

Kancelář MAS poskytuje konzultace každý všední den, žadatelé mohou také využít telefonický či e-mailový kontakt.

1.3 Administrace podpory projektů

Administrace podpory projektů realizovaných v rámci SCLLD se řídí platnými pravidly a podmínkami jednotlivých Řídících orgánů (resp. SZIF pro PRV), za jejich naplňování zodpovídá vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD (manažer SCLLD) a manažer pro příslušný operační program (projektový manažer). Z těchto podmínek vycházejí i vnitřní předpisy MAS, kterými se podrobněji upravují jednotlivé činnosti a odpovědnost za jejich vykonávání.

Vyhlašování výzev k předkládání žádostí

Programový výbor MAS podle harmonogramu SCLLD (min. 1x ročně) a v souladu s výzvami jednotlivých Řídících orgánů schvaluje (pod)výzvu k předkládání žádostí o podporu projektů realizovaných v rámci SCLLD. Výzvu MAS předloží před jejím vyhlášením manažer SCLLD elektronicky ke kontrole příslušnému Řídícímu orgánu (resp. SZIF) - pro každý operační program zvlášť. Výzva MAS se vždy vztahuje na celé území MAS, na kterém je realizována SCLLD. Výzva musí být vždy v souladu s SCLLD, příslušnými Fichemi a s platnými pravidly operačního programu. Výzva MAS je vyhlášena dnem jejího zveřejnění na webových stránkách MAS www.zlatacesta.cz, a to minimálně 3 týdny před ukončením příjmu žádostí. Spolu s ní jsou stejným způsobem zveřejněny také povinné Informace k výzvě, a to od data vyhlášení výzvy až po poslední den příjmu projektů. Výzva minimálně obsahuje: vymezení oblasti podpory, časové a území vymezení, kontaktní údaje projektového manažera, přesný popis způsobu výběru projektů a také alokace na jednotlivé Fiche SCLLD. Zároveň jsou ve výzvě uvedena kritéria pro hodnocení a výběr integrovaných projektů MAS v souladu s SCLLD a příslušným operačním programem. Za administraci Výzvy MAS k předkládání Žádostí o podporu v rámci SCLLD MAS Zlatá cesta zodpovídá manažer SCLLD. V průběhu vyhlášené Výzvy uspořádá MAS seminář pro žadatele, kromě něj mohou žadatelé využít i bezplatné konzultace. Dokumentace k jednotlivým výzvám a žádostem jsou ukládány odděleně do samostatných spisů. Za zajištění informovanosti potenciálních žadatelů, vedení a archivaci spisů zodpovídá manažer MAS a projektový manažer pro příslušný operační program.

Příjem Žádostí o dotaci

Žadatelé podávají žádosti o podporu projektů realizovaných v rámci SCLLD MAS elektronicky prostřednictvím informačního systému MS2014+ (resp. ISKP14+), v případě PRV prostřednictvím IS SZIF. Součástí Žádosti jsou povinné, příp. nepovinné přílohy. Dokumentace k Výzvě MAS i jednotlivým žádostem je vedena v samostatných složkách. MAS zveřejňuje na svých internetových stránkách seznam přijatých žádostí, a to v souladu s platnými pravidly, za jejich naplňování zodpovídá manažer SCLLD a projektový manažer pro příslušný OP.

Administrativní kontrola projektů

Přijaté Žádosti procházejí administrativní kontrolou MAS, tj. kontrolou formálních náležitostí a podmínek přijatelnosti. Tuto kontrolu provádí projektový manažer pro příslušný operační program a manažer SCLLD.

V případě, že jsou administrativní kontrolou Žádosti zjištěny nedostatky, postupuje projektový manažer podle podmínek příslušného ŘO.

Žádosti, které splnily formální náležitosti i podmínky přijatelnosti, jsou postoupeny předsedovi Výběrové komise MAS. Svolání jednání komise, návrh programu a podklady pro jednání zajistí předseda Výběrové komise ve spolupráci s kanceláří MAS. Manažer SCLLD zajistí elektronické doručení veškerých podkladů pro jednání výběrové komise těm členům, kteří jsou předsedou určení pro hodnocení daného souboru Žádostí v rámci výzvy, a to s ohledem na odbornost, nestrannost a nepodjatost, nejméně 5 kalendářních dnů před termínem jednání.

Výběrová komise se schází podle potřeby, nejméně však jednou ročně. Jednání je neveřejné, výběrová komise si může na svá jednání přizvat hosty. Jednání komise se řídí platným jednacím řádem. Před výběrem Žádostí o podporu jsou hodnotitelé MAS povinni se seznámit s pravidly výběru projektů a s posuzovanými žádostmi. Každý hodnotitel je před jednáním povinen podepsat čestné prohlášení o nezájatosti, nestrannosti a mlčenlivosti vůči posuzovaným projektům. Výběrová komise následně určí termín veřejné obhajoby projektů, který prostřednictvím kanceláře MAS sdělí předkladatelům Žádostí o podporu a zveřejní na webových stránkách MAS, a to minimálně 7 kalendářních dnů předem. V rámci obhajoby mohou hodnotitelé, po představení projektu žadatelem, klást žadateli doplňující otázky k upřesnění informací o projektu, aby mohli objektivně posoudit jeho přínos k plnění cílů SCLLD.

Věcné hodnocení projektů

Způsob hodnocení a výběrová kritéria pro výběr projektů schvaluje Valná hromada MAS. Na základě těchto objektivních kritérií provádí Výběrová komise MAS předvýběr projektů a navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto projektů k plnění záměrů a cílů SCLLD.

Každou žádost z celého souboru projektů dané výzvy hodnotí min. tři členové výběrové komise, které určí její předseda. Pokud se s nějakou organizací či projektem nachází člen výběrové komise v konfliktu zájmů (např. je-li členem správního orgánu žadatele, je či bude zapojen do přípravy či realizace projektu nebo je s projektem jinak úzce spojen), oznámí tuto skutečnost předsedovi výběrové komise bezprostředně po zjištění této skutečnosti, a to nejpozději jeden pracovní den před jednáním komise a je předsedou z hodnocení souboru projektů dané výzvy vyřazen.

Výběrová komise hodnotí předložené projektové žádosti podle hodnotících (preferenčních) kritérií v souladu s vyhlášenou Výzvou MAS. Bodování projektů se provádí podle přínosu projektů k plnění záměrů a cílů SCLLD MAS Zlatá cesta. Předseda sestaví pořadí projektů podle počtu získaných bodů, a to za každé opatření strategie zvlášť. V případě rovnosti bodů

je v pořadí výše projekt, který byl lépe hodnocen v preferenčních kritériích stanovených MAS. Zápis z jednání spolu s písemným přehledem vybraných a nevybraných projektů předá předseda VK manažerovi SCLLD do 7 pracovních dnů od jeho konání. Manažer SCLLD zajistí informování předsedy Programového výboru, který (ve spolupráci s kanceláří MAS) svolá jednání PV ke konečnému výběru projektů. Zápis je v písemné formě uložen do složky v kanceláři MAS.

Schválení projektů k podpoře

Manažer SCLLD zajistí postoupení vybraných projektů k závěrečnému ověření jejich způsobilosti a ke kontrole administrativních postupů MAS řídícímu orgánu OP (respektive SZIF v případě PRV). Po schválení způsobilých projektů je vydán ŘO programu (SZIF) právní akt o poskytnutí/převodu podpory. V případě zjištění nedostatků zajistí manažer pro příslušný operační program součinnost žadatele při jejich nápravě, zajistí nápravu administrativního pochybení dle platných podmínek programu.

Podpora příjemců

Po ukončení schvalovacího procesu uspořádá MAS seminář pro příjemce podpory, zodpovídá za něj manažer pro příslušný operační program, stejně jako za konzultace k tomuto programu, projednávání změn projektu s příjemcem a jejich administraci, poskytování podpory příjemci při přípravě Žádosti o platbu a monitorování projektu dle platných pravidel příslušného operačního programu. Po celou dobu udržitelnosti projektu komunikuje s příjemcem podpory, archivuje veškerou dokumentaci spojenou s projektem. O zjištěných pochybeních v projektu, ať už ze strany žadatele/příjemce nebo MAS, neprodleně informuje manažera SCLLD, který rozhodne o dalším postupu.

Monitoring projektů

MAS zajišťuje kontrolu realizace projektu na místě realizace, a to dle plánu kontrol, který vypracuje kancelář MAS vždy nejpozději do 1 měsíce od schválení vybraných projektů ŘO/SZIF. Kontrola projektů je prováděna interně vždy dvěma zaměstnanci MAS dle vnitřní směrnice pro monitoring a evaluaci SCLLD: <http://www.zlatacesta.cz/vnitri-smernice-mas.html> a platných pravidel ŘO. Dle charakteru budou prováděny tři typy kontrol: před realizací, v průběhu a po realizaci projektu. Kontrola před realizací bude probíhat zejména u staveb, rekonstrukcí a oprav nemovitostí, dopravní a technické infrastruktury. U každého projektu proběhne min. jedna kontrola v průběhu jeho realizace a min. jedna kontrola po ukončení projektu v době jeho udržitelnosti. Podle typu kontroly je sledováno dodržování projektu, plnění lhůt, soulad s technickou dokumentací, naplnění monitorovacích indikátorů a preferenčních kritérií. V případě potřeby je možné provést i neplánovanou kontrolu v souvislosti s monitorováním aktuálního stavu projektu.

MAS také zajistí přítomnost svého zástupce na kontrole prováděné ze strany poskytovatele dotace, pokud je o ní MAS informována před jejím zahájením. Z každé kontroly je pořízena fotodokumentace a Protokol o kontrole. Jedno vyhotovení protokolu je

předáno žadateli/příjemci a druhé je založeno do složky projektu v kanceláři MAS. Výsledek kontroly je zároveň zaznamenán do elektronické evidence, včetně fotodokumentace. Protokoly jsou souhrnně předkládány minimálně jednou ročně Monitorovacímu výboru MAS. Pokud jsou v rámci kontroly zjištěny nedostatky a stanoven termín pro jejich odstranění, zajistí kancelář MAS následnou kontrolu odstranění nedostatků. Žadatel může v odůvodněných případech požádat o prodloužení lhůty pro odstranění nedostatků monitorovací výbor MAS.

V případě, že nedostatky nebyly ve stanoveném termínu odstraněny, vyzve MAS žadatele k nápravě a stanoví přiměřenou lhůtu pro provedení nápravy. V případě, že náprava v dané lhůtě neproběhne, postupuje MAS dle platných pravidel dotačního programu.

2. Animační aktivity

Potenciální realizátory projektů oslovujeme prostřednictvím tisku, webu a regionální TV uveřejňováním informací o možnostech dotační podpory. K vyhlašovaným Výzvám MAS pořádáme semináře pro žadatele o dotace. Zveřejňujeme informace o podpořených projektech. To je nejdůležitější část a hlavní hodnota práce MAS v regionu. Informování místní komunity o možnostech získávání dotací na projekty podněcuje další místní aktéry k zapojení se do rozvoje regionu. Cílem je zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů, včetně prohlubování jejich znalostí v oblasti projektového řízení. Informace o Výzvách MAS k předkládání Žádostí o dotaci jsou zveřejňovány na webu www.zlatacesta.cz, popřípadě mohou publikovány v regionálním tisku. Minimálně 1x ročně informuje MAS veřejnost o plnění SCLLD nejméně prostřednictvím webových stránek. Tyto animační aktivity zajišťuje a odpovídá za ně vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.

Animace škol a školských zařízení

V rámci OP VVV bude kancelář MAS poskytovat metodickou pomoc ZŠ/MŠ při přípravě a realizaci jejich projektů, včetně zaškolování realizátorů projektů a průběžné konzultační činnosti. Tuto činnost provádí a odpovídá za ni vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.

3. Projekty realizované MAS

Jedná se o tzv. klíčový projekt, který je pro region v dané oblasti iniciační nebo něčím významný a MAS je vhodným realizátorem, a také projekty spolupráce MAS. Projektový záměr schvaluje Programový výbor MAS, přípravu a realizaci projektů zajišťuje Manažer SCLLD nebo jím pověřený pracovník kanceláře MAS. Na tyto projekty se vztahují stejná pravidla pro hodnocení a výběr, tzn., nemůže se jej účastnit hodnotitel, který se podílel na přípravě projektu nebo je jinak ve střetu zájmů. Na realizaci projektu se nesmí přímo podílet manažer pro příslušný operační program. Ostatní se řídí vnitřním předpisem a platnými pravidly řídicího orgánu.

Spolupráce s ostatními MAS na národní nebo mezinárodní úrovni bude navazovat na dosavadní aktivity spolupráce, zaměří se zejména na přiblížení kulturního a přírodního dědictví regionu jeho obyvatelům i návštěvníkům. Přeshraniční spolupráce s Bavorskou stranou bude pravděpodobně pokračovat ve společném rozvoji destinačního managementu na obou stranách hranice. Aktuálně se nabízí i další téma, jako je 700. výročí narození Karla IV., jeho osobnost je spojena i se středověkou obchodní Zlatou cestou (Praha – Norimberk), která procházela územím naší působnosti a MAS ji nese ve svém názvu. Dalším možným společným tématem jsou sudety, aktivizace společnosti, vzdělávání, podpora místní produkce. Důležitá je pro nás zejména možnost výměny zkušeností s ostatními MAS.

4. Monitoring a evaluace realizace SCLLD

MAS průběžně monitoruje plnění strategie prostřednictvím jednotného monitorovacího systému pro programové období 2014-2020. Pracovníci MAS postupují dle platných pravidel ŘO a Vnitřní směrnice pro monitoring a evaluaci <http://www.zlatacesta.cz/vnitrni-smernice-mas.html>. Sledované monitorovací indikátory jsou v SCLLD nastaveny z indikátorových soustav IROP, PRV a OPZ. Jsou podkladem pro hodnocení plnění závazných parametrů a cílů SCLLD. Podkladem pro monitoring jsou také protokoly o kontrole jednotlivých projektů. Kancelář MAS, zpracuje do 30 dnů po ukončení pololetí Zprávu o plnění integrované strategie (vyhlášené výzvy, přijaté, schválené a vyřazené žádosti, provedené kontroly, problémy při implementaci, plnění monitorovacích indikátorů, jednání orgánů MAS, činnost kanceláře MAS) a předloží ji Programovému výboru k projednání a schválení. V případě potřeby vyhotovuje kancelář MAS průběžné monitorovací zprávy pro orgány MAS, v případě, že o ně předseda tohoto orgánu požádá. Zápisy z jednání orgánu jsou následně zveřejňovány na webových stránkách MAS.

Za monitoring a evaluaci realizace SCLLD zodpovídá Monitorovací výbor MAS, který zpracovává a předkládá ke schválení Programovému výboru MAS evaluační plán SCLLD. Jedná se o plán hodnotících aktivit na celé plánované období, který je možné podle potřeby aktualizovat v souladu s Metodickým pokynem pro evaluaci v programovém období 2014-2020. V rámci jednotlivých aktualizací se detailně rozpracovávají evaluační aktivity na nejbližší období (1 - 2 roky). Střednědobé hodnocení (mid-term evaluace) bude provedeno v polovině programového období EU. Následné hodnocení strategie (ex-post evaluace) bude provedeno po ukončení realizace strategie, tedy s daty k 31. 12. 2023. Cílem evaluací je vyhodnotit, zda byly dosaženy cíle strategie, jak přínosná a efektivní byla realizace strategie pro spravovaný region.

Použité zdroje a literatura

- Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje [online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje, 2013. [cit. 2014-01-07]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/aktualizace-c1-zasad-uzemniho-rozvoje-plzenskeho-kraje>.
- Aktualizace Programu rozvoje Plzeňského kraje [online]. Plzeň: Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s., 2008. [cit. 2014-01-07]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/article/aktualizace-programu-rozvoje-plzenskeho-kraje>.
- CARTER, James, 2004. *Interpretace místního dědictví. Příručka pro plánování a tvorbu prezentací místních zajímavostí*. Překlad a redakce českého vydání Ladislav Ptáček. Brno: Pro Nadaci Partnerství ZO ČSOP Veronica, 88 s. ISBN 80-239-2068-5.
- Český les – příroda, historie, život. Praha: Baset, 2006. 880 s. ISBN: 80-7340-065-0.
- ČÚZK, 2014. Základní báze geografických dat ZABAGED – polohopis. [digitální data ESRI Shapefile]. Listy 11-34-05, 11-34-09, 11-34-10, 11-34-12, 11-34-13, 11-34-14, 11-34-15, 11-34-17, 11-34-18, 11-34-19, 11-34-20, 11-34-22, 11-34-23, 11-34-24, 11-43-01, 11-43-06, 11-43-07, 11-43-11, 11-43-16, 21-12-03, . [1:10 000].
- ČÚZK, 2014. Základní báze geografických dat ZABAGED – výškopis. [digitální data ESRI Shapefile]. Listy 11-34-05, 11-34-09, 11-34-10, 11-34-12, 11-34-13, 11-34-14, 11-34-15, 11-34-17, 11-34-18, 11-34-19, 11-34-20, 11-34-22, 11-34-23, 11-34-24, 11-43-01, 11-43-06, 11-43-07, 11-43-11, 11-43-16, 21-12-03, . [1:10 000].
- Data pro místní akční skupiny (MAS). ČSÚ. [online]. [cit. 19.7.2014]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas.
- Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ. [online]. [cit. 19.7.2014]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm.
- DOUBNEROVÁ, Jitka. 2008. *Cestovní ruch v chráněných územích. Rešerše odborné literatury*. Zpracováno v rámci projektu Alternativy pro Frýdlantsko. Jizersko-ještědský horský spolek, 2008, 28 s.
- GALVIN, Lucy, JAKOVELA, Aiva, DE JONG, Hugo, KUSTERS, Naut, PARTINGTON, Richard, ZIEMELE, Asnate. 2012. *Practical, profitable, protected. A starterguide to developingsustainabletourism in protectedareas*. Latvia: EUROPARC ConsultingGmbH, ECEAT – Projects a LaukuCeļotājs, theLatvian Country TourismAssociation.
- Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území Praha. Ministerstvo zemědělství ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, 2011.
- Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005. [online]. ČSÚ 2006. [cit. 2014-01-07]. Dostupné z: <http://notes3.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>.
- IDOS: Celostátního informačního systému o jízdních řádech [online]. CHAPS spol. s r.o., Ministerstva dopravy České republiky, 2014 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://jizdnirady.idnes.cz/>
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Plzeňského kraje, Krajský úřad Plzeňského kraje, 2014.
- Koncepce fungování a marketingová strategie Geoparku GeoLoc. RECEPPT o.s., 2006.

- Koncepce ochrany přírody a krajiny Plzeňského kraje. Petr Sklenička – LARECO, 2003
- *Koncepce rozvoje cestovního ruchu Plzeňského kraje pro období 2014 – 2020.* [online]. Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/koncepce-rozvoje-cestovniho-ruchu-plzenskeho-kraje-pro-obdobi-2014-2020>.
- *Koncepce rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy Plzeňského kraje.* [online]. Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/koncepce-rozvoje-cykloturistiky-a-cyklodopravy-plzenskeho-kraje>.10.7.2014]. Dostupné z http://www.buchlov.cz/e_download.php?file=data/editor/107cs_3.pdf&original=SCLLD-16042014_mmr.pdf.
- *Mapový server Plzeňského kraje, 2014. Aplikace hodnocení stavu vozovek [1:1 000 000].* [online]. Plzeňský kraj, Plzeň. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: <http://geoportal.plzensky-kraj.cz/>
- *MAS Zlatá cesta.* [online]. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z <http://www.zlatacesta.cz/>.
- MATUŠKOVÁ, A. Historicko-demografický pohled na Domažlicko a Tachovsko. *Vliv hranice na přírodní a socioekonomické prostředí česko-bavorského pohraničí*, Plzeň : Západočeská univerzita, 2011, s.112-124. ISBN 978-80-261-0089-8.
- MATUŠKOVÁ, A., NOVOTNÁ, M., ROUSOVÁ, M. *Digitální atlas socioeconomic-kých aktivit Plzeňského kraje.* [online] Plzeň: KGE FEK ZČU, 2013. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://fek.zcu.cz/static/data/katedry/kge/atlas2014/index.php2013>.
- *Město Tachov. Oficiální informační web města.* [online] [cit. 2014-01-07]. Dostupné z: <http://www.tachov-mesto.cz/>.
- *Městská a obecní statistika.* [online]. [cit. 19.7.2014]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0327>.
- *Místopisný průvodce po České republice: Tachov – sportovní aktivity.* [online]. [cit. 2014-01-05]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/sport_tachov_9733.html.
- Nominační dokumentace k žádosti o udělení titulu „Národní geopark“. Svojšín: GeoLocí o.p.s., 2011.
- *Obce Plzeňského kraje 2012.* [online] ČSÚ, 2013. [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://www.plzen.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajp/321307-13-xp>.
- *Památky v Plzeňském kraji.* [online]. Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/pamatky.asp>.
- *Plán dopravní obslužnosti Plzeňského kraje 2012-2016.* Plzeň: Plzeňský organizátor veřejné dopravy. 2011, 86 s. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/plan-dopravni-obslužnosti-plzenskeho-kraje-na-leta-2012-2016>.
- Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Český les na období 2007-2016. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa Chráněné krajinné oblasti Český les, 2006.
- Plán péče o NCHKO Český les – Turistika, rekreace. Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s., 2003.
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Plzeňského kraje. D Plus – projektový a inženýrský podnik, spol. s r. o., Plzeňský kraj, Hydrossoft Veleslavin s.r.o., 2006.
- *Politika územního rozvoje České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013. [cit. 2014-01-05]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova->

[politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky.](#)

- Posouzení přírodních parků Plzeňského kraje z hlediska krajinářského hodnocení. Petr Sklenička – LARECO, 2004.
- *Postavení venkova v Plzeňském kraji 2008*. [online]. 1. vyd. Plzeň: Český statistický úřad, 2009 [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/krajp/321361-09-xp>.
- Povodňový plán ORP Tachov. MěÚ Tachov, VRV, a.s., Hydrossoft Veleslavín, s.r.o., 2014.
- *Prognóza vývoje obyvatelstva Plzeňského kraje*. [online]. Krajský úřad Plzeňského kraje. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/prognoza-vyvoje-obyvatelstva-plzenskeho-kraje>.
- Program rozvoje města Tachova II, 2014 –2020, Západočeská univerzita v Plzni, 2013.
- *Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+*. PK. Krajský úřad Plzeňského kraje. Plzeňský kraj: nejlepší místo pro život[online]. Plzeň, 2013 [online]. [cit. 2013-11-11]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/program-rozvoje-plzenskeho-kraje-2014>.
- Program rozvoje venkova na období 2014–2020. Ministerstvo zemědělství ČR, 2014.
- Rozbory Chráněné krajinné oblasti Český les k 31. 12. 2006. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa Chráněné krajinné oblasti Český les, 2006.
- RŮŽIČKA, Tomáš, HUŠKOVÁ, Blažena, PTÁČEK, Ladislav, MEDEK, Michal, BANAŠ, Marek. 2001. *Metodika o zásadách a metodách interpretace se zaměřením na interpretaci přírodního dědictví a činnost návštěvnických středisek s využitím zahraničních zkušeností*. Brno: Partnerství, o.p.s., 81 s.
- *Sčítání dopravy, 2010. Výsledky celostátního sčítání dopravy na silniční a dálniční síti ČR v roce 2010*. [online]. Ředitelství silnic a dálnic, Ostrava. [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://scitani2010.rsd.cz/pages/shop/default.aspx/>
- *Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Plzeňský kraj - analýza výsledků*. [online] ČSÚ, 2013. [cit. 2014-01-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajp/324135-13-xp>.
- Situační zpráva ke Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, 2012.
- *Ski klub Zlatý potok*. 3 [online]. [cit. 2013-11-11]. Dostupné z: <http://www.zlatacesta.cz/ski-klub-zlaty-potok-1425.html>.
- Studie ochrany vod Plzeňského kraje. AQUATEST a.s., Praha, 2004.
- TOPINKA, J. 2008. *Dosídlování pohraničí Plzeňska 1954-1960*. In: Minulostí západočeského kraje XLIII. S. 115 – 162.
- *Úprava vody Svobodka*. [online]. [cit. 2013-11-11]. Dostupné z http://www.vodakva.cz/images/Spolecnost/mapa%20psobnosti_2012_07%20-%20Vodakva.pdf.
- *Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Tachov*. . [online]. [cit.10.7.2014] Dostupné z: <http://geoportal.plzensky-kraj.cz/gs/orp-tachov-2008/>
- *Územně analytické podklady*. [online]. Tachov - město. [cit. 2014-01-08]. Dostupné zhttp:<http://www.tachov-mesto.cz/uzemne-analyticke-podklady.html>.
- Územní plán Tachov. Ing. arch. A. Kasková, 2010.
- *Veřejná databáze ČSÚ: Územně analytické podklady ve vybrané obci*. . [online]. [cit. 19.7.2014]. http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady.

- *Výroční zpráva MAS Zlatá cesta 2013. Interní materiál MAS.*
- *Výroční zprávy MAS Zlatá cesta 2012, 2011, 2010.* [online]. [cit.10.7.2014] Dostupné z: <http://www.zlatacesta.cz/vyrocní-zpravy-a-dokumenty.html>.
- *Výsledky SLBD 2011.* [online]. ČSÚ. [cit. 19.7.2014]. Dostupné z WWW: <<http://notes.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>>.
- *Zásady územního rozvoje Plzeňského kraje.* [online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje, 2008. [cit. 2014-01-05]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/zasady-uzemniho-rozvoje-plzenskeho-kraje>.

Přílohy:

Příloha 1: Výsledky dotazníkových šetření (dotazování obyvatel) v obcích MAS

Příloha 2: Tabulky (vybraná statistická data)

Příloha 3: Vztah strategie komunitně vedeného místního rozvoje mas zlatá cesta k CHKO Český les

Příloha 4: Výsledky dotazníkových šetření pro oblast sociálního podnikání

Příloha 5: Finanční plán a indikátory pro programové rámce

Příloha 6: Mapa území a seznam obcí

Příloha 7: Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie

Příloha 8: Analýza rizik

Příloha 9: Čestné prohlášení

Příloha 10: Mapové podklady